

JAVNA RAZPRAVA
O OSNUTKU NACIONALNEGA PROGRAMA ZA KULTURO 2018 – 2025
PREGLED ODZIVOV NA PRIPOMBE IN PREDLOGE IN STALIŠČ MK (oktober, november 2017)

ŠT.	POGLAVJE / PREDLAGATELJ	VSEBINA	STALIŠČE MK
	1. UVOD		
1.	Asociacija	<p>Str. 8: MK se sklicuje na nekatere horizontalne strategije in ukrepe, vendar se mu ne zdi smiselno, da jih vključi v NPK, češ da je dovolj zgolj njihova omemba.</p> <p>S tem se ne strinjamo. Strategije so učinkovite zgolj, če delujejo sinhronizirano, in predvsem, ker za področje razvoja NVO, pa tudi denimo kulturnega turizma in kulturno-umetnostne vzgoje NPK ne kaže tovrstne sinhronizacije s področnimi dokumenti in strategijami. V postopku sprejemanja je Strategija o razvoju Nevladnih organizacij in prostovoljstva, dokument, ki na horizontalni ravni ureja temeljni razvoj NVO v Sloveniji. Splošen akcijski načrt razvoja NVO mora biti vključen tudi na področju kulture, kar sedaj iz poglavij NPK, ki se lotevajo vprašanja NVO, ni razvidno.</p> <p>MK se sklicuje na vrsto analiz, ki so jih opravile strokovne skupine o prenovi kulturnega modela. Opozarjamo, da izsledki ugotovitev t.i. Teršarjeve skupine še vedno niso javno dostopni, vsaj po naših podatkih. Smiselno bi bilo, da jih MK posreduje javnosti ter nakaže, na kakšen način so (ali niso) vključene v NPK.</p> <p>Str. 11: MK trdi, da ne sofinancira najbolj kakovostnega programa, ter da to zagovarja del kulturniške javnosti (tudi v nevladnem sektorju). Gre za pavšalno ugotovitev brez podane razlage, analize ali dokaza za to trditev. Avtomatskega podeljevanja sredstev ni, zato trditev enostavno ne zdrži.</p>	<p>Pripomba zahteva drugačen koncept NPK, ki ga Asociacija očitno še vedno razume kot zbir področnih strategij, kot je to veljalo do novele Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo 2016. Novi predlog NPK izhaja iz opredelitve, da je NPK dolgoročnejši in predvsem strateški dokument za področje kulture v celoti, načrtovan in napisan z enotnega izhodišča za celoto in, po drugi strani, iz zahtev po prenovi kulturnega modela oz. modela kulturne politike (Koalicijski sporazum strank vladne koalicije iz l. 2014 in NPK za obdobje 2014 – 2017). Področne strategije, ki jih ravno tako zahteva in nekatere tudi našteje NPK 2014 – 2017, nastajajo vzporedno z NPK in seveda so in morajo biti skladne z NPK kot tehten premislek o ukrepih za modernizacijo posameznega področja. To je tudi ključna obljuba tega dokumenta.</p> <p>Poročilo Teršarjeve skupine je objavljeno na spletni strani MK. Kot pozoren bralec lahko ugotoviti, so predlogi in stališča skupine v veliki meri vključeni v predlog NPK.</p> <p>Ne gre za trditev, da MK ne sofinancira najbolj kakovostnih programov, temveč za oceno, da v želji podpreti čim večje število programov iz, recimo, »socialnih« razlogov, pogosto sofinancira najbolj kakovostne programe s premajhnimi zneski oz., da se sredstva preveč razpršijo. To potrjujejo tudi izjave bivših ministrov in aktualne debate, denimo o plačevanju prispevkov za samozaposlene in ne nazadnje debate o delovno-pravni zakonodaji in zaposlenih v javnih zavodih kot javnih uslužbencih. Gre za vsebine, ki opozarjajo, da ne gre vedno za kakovost, temveč za socialna vprašanja, ki so pomembna, vendar mora pri sofinanciranju biti prva skrb namenjena</p>

		<p>MK našteva zakone, ki jih načrtuje. Na tej točki je ključno, da se zaveže k definiciji NVO v kulturi v ZUJIK. V letu 2016 je bila na dialoški skupini MK za NVO sprejeta in usklajena tudi ustrezna definicija NVO. Predlagamo njeno vključitev v dokument.</p> <p>MK ugotavlja, da je poleg NPK ključen 4-letni akcijski načrt. S tem se strinjamo in menimo, da brez tega načrta NPK ne more iti v nadaljnjo obravnavo.</p> <p>Str.12: MK govori o tem, da se na področju kulture vztraja pri socialnih merilih in ne upošteva kakovosti. S tem se ne strinjamo. Cilj mora biti predvsem profesionalizacija sektorja; da so znotraj njega poskrbljeni tudi pogoji preživetja (enako kot pri ostalih sektorjih, kjer se dopolnjujeta javni in nevladni sektor, denimo izobraževanje, sociala, zdravstvo itn.).</p>	<p>kakovosti.</p> <p>MK je v besedilu upoštevalo tudi razprave na dialoški skupini, obenem pa, kar je najbrž razumljivo, upoštevalo predvsem zakonsko opredelitev NVO.</p> <p>Pripomba je upoštevana, delovni vzorec akcijskega načrta je MK izdelalo in priložilo predlogu NPK. Seveda pa mora NPK najprej biti dokončno usklajen in sprejet, da bo zares mogoče pripraviti Akcijski načrt za uresničevanje NPK in pričakovati je, da ga bo pripravil nov minister (po volitvah) za svoj štiriletni mandat.</p> <p>Profesionalizacija sama po sebi ne more biti cilj – cilj je smiselna vključitev nevladnega sektorja v celoto kulturnega ekosistema, v katerem javno službo – praviloma v izvedbi javnega sektorja – dopolnjujejo vsebine in organizacijske oblike, katerih namen je bogatenje polja kulture ter omogočanje delovanja čim večjemu številu najbolj ustvarjalnih ljudi.</p>
2.	Koordinacija sindikatov ZVKDS - IO	<p>Izogibanje evalvaciji NPK 2008-11 in 2014-17. Za natančnejšo analizo bi bile potrebne področne strategije, za KD je ni. Želeli bi si podrobne analize dosedanjih ukrepov, zlasti na področju KD - in jasne cilje, ki jih je v določenem obdobju potrebno realizirati.</p> <p>Vloga podsistema kultura v družbi je tudi odvisna od (ne)učinkovitosti samega podsistema, katerega ključne težave so: neorganiziranost, slabo spremljanje izvajanja prioritet, neprilagajanje novim razmeram, pomanjkanje standardov, nerealne ocene stanja in načrtovanja.</p> <p>Kot pomanjkljivost sistema »pripombe« navajajo, »da se v financiranje in načrtovanje tega podsistema bolj dejavno ne vključujejo lokalne skupnosti«.</p>	<p>MK je moralo do 1. 2016 vsako leto poročati o izvajanju aktualnega NPK (poslej vsaki dve leti), tako je bila evalvacija opravljena sproti. O NPK 2014-17 je bilo že veliko povedanega, zlasti o tem, da gre v veliki meri za nerealen »seznam želja«, zlasti kar zadeva načrtovane investicije in sredstva zanje. Področna strategija KD je v zaključni fazi in bo tako kot druge področne strategije spremljevalni dokument NPK. Del Strategije bo tudi analiza dosedanje politike in ukrepov na področju.</p> <p>O vsem navedenem govori NPK. Gre tudi za posledice zastarelega kulturnega modela, prenova katerega je osrednji namen NPK 2018-25, ki naslavlja prav tovrstne zagate.</p> <p>Predlog NPK se posveča tudi interesu in nalogam lokalnih skupnosti v zvezi s kulturo, zlasti v poglavju 5.2. Je pa treba dodati, da občine v svojih proračunih prispevajo skupno skoraj enak znesek javnih sredstev za kulturo kot država.</p>
3.	Slovenska prosvetna zveza; Slovenska študentska knjižnica Celovec	<p>Osnetek govori o enotnem slovenskem kulturnem prostoru. Predlagam naziv »Skupni slovenski kulturni prostor«. »Enotni« prostor (unifikacija, poenotenje in izenačenje) je težko uskladjiv s poslanstvom kulture, ki po svojem značaju temelji na raznolikosti. O Skupnem slovenskem kulturnem prostoru govorijo tudi vsi dosednji državni dokumenti RS.</p>	<p>Pripomba je upoštevana.</p>

		Interpretacija oz. definicija kulture v osnutku daje vtis, da »narodotvorna funkcija« kulture v današnjem času ni več potrebna. Vsekakor se strinjam, da funkcijo kulture ne smemo omejevati na »narodotvornost«, vendar sem prepričan, da te vloge tudi dandanes še ni povsem izgubila. Slovenski jezik je temelj slovenske kulture, z njim izražamo bistvo narodne identitete. To pa je slej ko prej naloga kulture. Narodotvorna in (današnja) družbotvorna vloga kulture nista v kontradikciji, sta komplementarni. Glede na to, da nas je samo dobra dva milijona, bo kultura za obstoj in nadaljnji razvoj slovenskega jezika morala odigrati pomembno vlogo!	Pripomba je upoštevana in besedilo NPK je v tem smislu usklajeno, tudi skrb za slovenski jezik je vsekakor upoštevana in že predhodno zelo poudarjena, ravno tako kot pomen in vloga jezika z vidika izražanja in oblikovanja identitete skupnosti, zlasti v podglavju 5.1.2.
4.	ZDSSS (Tomaž Wraber)	Formalni okvir, str. 11 Poleg navedenih dokumentov bi kazalo upoštevati tudi Strategijo dolgožive družbe 2017, saj sodi slovenska družba med tiste, ki se najhitreje starajo, v EU pa ima v tem celo primat. Večji del starejše populacije ima namreč bolj ali manj izražene osnovne težave invalidov, gibalno oviranost, težave z vidom, sluhom itd.	Pripomba je načeloma upoštevana v delu besedila, ki se sklicuje na druge vladne strategije in nacionalne programe.
5.	Prirodoslovni muzej Slovenije	NPK bi moral vsaj z besedo omeniti (in v akcijskih načrtih predvideti!) uresničitev vsaj 3 večjih projektov prepoznanega nacionalnega pomena, ki se že dlje časa kljub sredstvom, vloženim v na- kupe zemljišč in izdelavo investicijske dokumentacije, odlagajo v nedorečeno prihodnost: novogradnja Prirodoslovnega muzeja Slovenije, NUK II in Arhiva Slovenije.	To je (bilo) že vključeno – s tem, da je NUK II v pristojnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.
5.	NSK	Predlagamo, naj se Državnemu zboru sočasno predloži evalvacija oziroma analiza uresničevanja NPK 2014-2017. Evalvacija naj detektira položaj slovenske kulturne politike danes in sicer njene najbolj vidne dosežke zadnjih štirih let kot tudi področja, na katerih cilji niso in ne bodo uresničeni do konca leta. Na ta način bi poslanci dobili potreben uvid o položaju slovenske kulturne politike v tem trenutku. Kakovostna evalvacija je nujni predpogoj tudi za uresničevanje vizij in ciljev v prihodnje.	Pripomba se upošteva , posebno poročilo je že pripravljeno, evalvacija ukrepov in doseganja kazalnikov pa tudi že pripravljena in bo na voljo poslancem pred odločanjem in seveda tudi NSK. Gl. tudi odziv na prip. Koordinacije sindikatov ZVKDS – IO (točka 1.2).
6.	Tone Partljič (NSK)	Dokument govori že v uvodu, kako je narodotvorna in državotvorna funkcija kulture preteklost in presežena zgodovina. Včasih me gloda črv dvoma, ali je to res res in ali je to res čisto prav? Morda je prav to potisnilo kulturo na obrobje zanimanja države, ki jo razume kot porabo?	Pripomba je bila upoštevana in besedilo v tem smislu dopolnjeno. Gl. tudi odgovor na podobno vprašanje Slovenske prosvetne zveze in Študijske knjižnice Celovec (točka 1.3).

		<p>Predvsem se retorično vprašam, kaj bo s tremi narodnimi gledališči, narodno galerijo, narodno knjižnico itd., če ustvarjanje in kulturna politika nimata nič več z narodom ... Zgodba o preobrazbi naroda v nacijo ne odgovori na ta vprašanja. Je oznaka za tri gledališča, da so narodna, le v obliki ustanoviteljstva in financiranja ali pa ima vseeno ime v nazivu še kak smisel?</p> <p>Če nacionalna čustva in dostojanstvo nimata več prostora v diskusiji o kulturi, ker ta nima več zgodovinskih nalog, bi rad opozoril, na kako nizkem kulturnem nivoju proizvajajo svoj umetniški program »nacionalna televizija« (tv drame, tv nadaljevanke), ki naj bi znala zabavati z neumnimi licenčnimi showi.</p>	<p>Za status t.i. »nacionalk« te ugotovitve nimajo nobenih posledic. NPK v tem pogledu ne predvideva nobene spremembe.</p> <p>NPK ne nasprotuje izražanju »nacionalnih čustev in dostojanstva«, temveč samo izpostavlja, da je vloga kulture v spremenjenih okoliščinah (Slovenija je suverena in dokaj razvita ter uspešna država) tudi v dokajšnji meri drugačna kot pred osamosvojitvijo; gotovo tudi bolj kompleksna.</p>
7.	Aleksandra Nestorovič	<p>Čemu kulturo razbremeniti narodotvornosti in državotvornosti? Menim, da je kultura, ki je neločljivo povezana z jezikom in vso ostalo kulturno dediščino, inherentno narodotvorna in državotvorna.</p> <p>RS in s tem tudi ves demokratično izvoljeni establišment kot predstavnik vseh državljanov sta dolžna ohranjati kulturno produkcijo in zavezana skrbi za ohranjanje kulturne dediščine (brez kulturne produkcije namreč ni kulturne dediščine) po ustavi, zakonodaji, mednarodnih pogodbah in evropskih priporočilih.</p>	<p>Pripomba je smiselno upoštevana. Širša pojasnila so podana v odgovoru na pripombi Slovenske prosvetne zveze iz Celovca in gospoda Partljiča. Seveda kultura še vedno deluje tudi narodotvorno in državotvorno, vendar glede na dejstvo, da je slovenski narod uveljavil svojo pravico do samoodločbe in uspešno ustanovil in obranil lastno državo, to najbrž ni več nujno prva ali celo edina res pomembna funkcija kulture, temveč se tudi na vsakdanji politični in, kot posledica, na ravni kulture kot temeljno vprašanje kaže formiranje in strukturiranje družbene skupnosti, ki bo v novih okoliščinah zmožna prevzeti odgovornost zase in vstopati v enakopravni dialog z drugimi skupnostmi v okviru EU in v širšem, globalnem kontekstu. Kot ugotavlja NPK, so se v tem pogledu okoliščine, v katerih živimo, zelo odločilno spremenile in najbrž ravno kultura, tako kot tudi politika, mimo tega preprosto ne more.</p> <p>Cilj tega NPK in prenove kulturnega modela je tudi ustvariti razmere za uresničevanje teh ciljev v prihodnje.</p>
8.	NUK	<p>Dokument po našem mnenju brez potrebe na številnih mestih poudarja, da je potrebno kulturo osvoboditi njene narodotvorne in državotvorne vloge. Če kulturo razumemo kot področje (samo)refleksije notranje dinamike skupnosti v razsežnosti njene preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, kot način odkrivanja, oblikovanja in prestavljanja identitete skupnosti v vsej raznolikosti, nivojih in prerezih njenih struktur, pa tudi kot polje srečevanja in dialoga z drugimi kulturami, potem je narodotvornost in državotvornost</p>	<p>Gl. komentarje k pripombam A. Nestorovič (točka 1.7) in pripombam Slovenske prosvetne zveze iz Celovca (1.2) ter Toneta Partljiča (1.6).</p>

		<p>kulturi imanentna.</p> <p>V vseh državah znotraj kulture obstajajo dejavnosti in institucije, katerih poslanstvo in naloge so temeljnega pomena za nacionalno in državljansko identiteto, so gradnik državne zgradbe in odraz odgovornosti za lastno državo. Te institucije, med njimi so tudi nacionalne knjižnice, imajo posebno mesto v dokumentih in praksah kulturnih politik držav z več stoletno tradicijo, dodatno pozornost pa jim namenjajo mlade države (poglejmo npr. nove zgradbe nacionalnih knjižnic v Latviji, Estoniji, Belorusiji, ne nazadnje tudi na Hrvaškem).</p>	<p>Vloga nacionalne knjižnice je v vsaki kulturi seveda konstitutivna in tudi v Sloveniji je knjižničarstvo zgledno urejeno in eno najodličnejših in dobro delujočih področij kulture. Pri nas je nacionalna (in hkrati osrednja univerzitetna) knjižnica umeščena v dva resorja hkrati oz. deluje kot ustanova dveh ministrstev. Seveda soglašamo tudi z razmislekom o nujnosti gradnje NUK 2 in iskanjem odgovora na vprašanje, kdaj in kako priti do izpolnitve te zaveze; menimo pa, da se najbrž to vprašanje danes, v kontekstu digitalne preobrazbe, zastavlja nekoliko drugače kot pred desetletji.</p>
9.	MOL	<p>Obiskanost kulturnih prireditev (str. 9) je naslednja vprašljiva trditev, iz katere sledijo napačni zaključki v obliki normativnih ciljev. Gre za zelo resno kritiko kulturnih producentov na Slovenskem, ki se financirajo iz proračunskih virov, zatone bi smela biti podana kot nekakšna splošna ugotovitev, temveč bi morala biti podkrepjena s statističnimi podatki in sicer za vsako kulturno dejavnost posebej.</p>	<p>Morda pripomba MOL, češ da je trditev o padanju obiskanosti kulturnih prireditev, še zlasti glede na to, da je izvajalcev in prireditev praviloma vedno več, izhaja iz delnih podatkov za Ljubljano, v celoti pa jo podatki povečini potrjujejo.</p> <p>Res je, da skupno število obiskovalcev slovenskih kinematografov od leta 2014 do 2016 spet narašča, toda leta 2012 je bilo gledalcev 2,637.830, leta 2016 pa 2,295.488; število gledalcev, ki si ogledajo posamezni subvencionirani slovenski film, pa, žal, pada in to je z vidika NPK najbolj pomembno: 2012 – 7.282, 2014 – 5.834, 2015 – 4.243, 2016 – 4.109. Cilj NPK 2014-2017 je glede na te številke zastavljen zelo ambiciozno: 15.000 gledalcev na film.</p> <p>Podoben je trend pri številu gledalcev predstav oz. uprizoritev na področju uprizorit. umetnosti: 2012 – 1,149.830, 2014 – 1,128.101, 2015 – 1,102.380 in 2016 – 990.390. Pri tem si je produkcijo javnih zavodov leta 2015 ogledalo 836.127 gled. in produkcijo NVO 266.233, leta 2016 pa produkcijo javnih zavodov 858.390 gled. in uprizoritve NVO 132.000 gledalcev. Zgovoren je tudi trend padanja števila gledalcev na posamezno uprizoritev; pri javnih zavodih: 2012 – 163, 2014 – 156, 2015 – 155,5, 2016 – 119,3; pri NVO: 2012 – 142, 2014 – 123, 2015 – 120, 2016 – 105,4; pri tem ni nepomembno, da je vstop na prireditve NVO v veliki večini brez- plačen.</p> <p>Posamezno glasbeno prireditev (abonmajski koncert, festivalski koncert ipd.) je v leti 2012 do 2016 (cilj NPK 500) v povprečju obiskalo: 2012 – 337 poslušalcev, 2014 – 334, 2015 – 516 in 2016 – 321 poslušalcev.</p> <p>Naravnost presenetljiva je rast skupnega števila obiskovalcev razstav oz. prireditev na področju vizualnih umetnosti (cilj 1,000.000 letno), raste pa tudi število razstav: 2012 – 121 - 415.000, 2014 – 131 – 438.507, 2015 – 153 – 800.000, 2016 – 257 (cilj NPK 130) – 1,409.799 (op. Velja upoštevati vpliv ponovnega odprtja obnovljene</p>

		<p>Povsem nenavadna je, milo rečeno, ugotovitev MK, da obstoječi sistem financiranja kulture ne omogoča financiranja najboljkakovostnih kulturnih programov (str. 10), kar naj bi bila posledica odsotnosti ocenjevanja in vrednotenja. Strokovno ocenjevanje in vrednotenje z osrednjo vlogo strokovnih komisij pri ocenjevanju tako programov javnih kulturnih zavodov kot programov in projektov nevladnih kulturnih organizacij posameznikov ter tudi ljubiteljskih društev, je zakonska dolžnost tako države kot občin.</p>	<p>Narodne galerije, in da so nekateri podatki verjetno zaokroženi).</p> <p>Nezanesljivi se zdijo podatki o obiskanosti intermedijskih projektov, zlasti glede na nizko število ponovitev: 2012 – 50; 2014 – 1,2 ob 1,2 ponovitvah – 4.135, 2015 – 1,76 pon. – 300 in 2016 – 1 – 91. Tudi skupno število obiskovalcev muzejev niha: 2012 – 1,047.499, 2014 – 932.651, 2015 – 1,223.025, 2016 – 927.485; zelo pa raste število uporabnikov digitalnih vsebin državnih muzejev: 2012 – 1,325.153, 2014 – 1,597.105, 2015 – 3,946.105, 2016 - ? Cilj NPK 2014 – 2017 je bil 5 % rast letno. Podatki potrjujejo ugotovitve in cilje NPK 2018 – 2025.</p> <p>Gl. odziv na podoben očitek Asociacije (točka 1.1). Ne gre za to, da odločanje o sofinanciranju programov in projektov ne bi temeljilo na strokovnem vrednotenju, temveč za to, da se hočeš nočeš upoštevajo želje, da je treba omogočiti delo čim večjemu številu izvajalcev in pri tem seveda upoštevati tudi strokovna merila in kakovost programov. Zato se v mnogih primerih namenijo izvajalcem prenizka sredstva, ki ne ustrezajo zahtevnosti projektov, kar jih sili v prilagajanje konceptov in zato pogosto ne dosežejo učinka, ki bi ga projekti imeli, če bi izvajalci dobili zadostna sredstva. Gre tudi za razumevanje pravice do plačila prispevkov za samozaposlene. Obseg sredstev za ta namen leta 2017 dosega že višino blizu 8 milijonov evrov, kar je zelo visok delež v primerjavi s sredstvi za programe in projekte NVO in samozaposlenih. Pri čemer so ta sredstva razumljena kot oblika socialne podpore in ne kot vložek države za stroške dela samozaposlenih za izvedbo njihovih projektov. O prejemnikih odločajo iste strokovne komisije kot o sofinanciranju projektov.</p>
10.	MG+MSUM	<p>Dobrodošla je poudarjena deklarativna razbremenitev narodotvorne in osvobojenost državotvorne funkcije kulture, po drugi strani je pa še vedno nesorazmerno velik poudarek na književnosti (kljub dejstvu, da je število literarnih festivalov že na vrhu pretirane festivalizacije / spektakelizacije kulture).</p> <p>Podobno protislovje je v deklarativno prepoznanim pomenu trajnega dialoga z občinstvi, ta je pa v izrazitem nasprotju z vidikom kulturnega turizma.</p> <p>Skrb zbujajoč je trend upadanja sredstev za javne zavode po letu 2011.</p>	<p>Število literarnih festivalov ni večje od števila glasbenih ali filmskih; razprava o razmerju (dialektiki?) med količino in kakovostjo pa bo gotovo nujna v času veljavnosti tega NPK. Vsekakor pa MK že sedaj sofinancira manj literarnih festivalov kot glasbenih.</p> <p>Pripombe ni povsem jasna – zakaj bi bil dialog z občinstvom v nasprotju s kulturnim turizmom? Oboje naj bi vplivalo na skupno število obiskovalcev. Tudi promocija kulturne dediščine in kulturnih prireditev kot del turistične promocije je del dialoga z občinstvi.</p> <p>Žal so se sredstva za dejavnosti, v katerih ni (ali je manj) javnih zavodov v obdobju finančne in gospodarske krize in upadanja proračuna MK zmanjšala še bolj.</p>
11.	Delovna skupina za trajni dialog	<p>Popolnoma nesprejemljivo je, da se NPK deklarativno ne razume kot narodotvorna listina, ki je temeljnega pomena za Slovenijo, Slovence in slovensko državo. Menimo, da je kultura, ki je neloč-</p>	<p>Ta funkcija oz. vloga kulture nikakor ni zavržena ali zanikana, ni pa mogoče spregledati, da je kultura svoj osnovni namen, ki izhaja te vloge, z osamosvojitvijo dosegla, in da je hkrati s tem dobila tudi nov pomen in vlogo. O tem eksplicitno ali vsaj im-</p>

	z NVO v kulturi	Ijivo povezana z jezikom in vso ostalo kulturno dediščino, inherentno narodotvorna in državotvorna. Vsako razmišljanje o tem, da bi negirali to funkcijo, ki je njeno bistvo, pomeni da se država odpoveduje lastnemu narodu in državi.	plicitno govorijo številni avtorji. Gl. tudi odgovore na pripombe T. Partljiča, NUK, A. Nestorović in Slovenske prosvetne zveze; Slovenska študijske knjižnice Celovec!
	2. ANALIZA		
1.	Asociacija	<p>Str. 15: analiza zaposlenosti v kulturnem sektorju ne izpostavi zaposlenosti v NVO sektorju v kulturi. Pogrešamo podatke o trendu zaposlovanja znotraj NVO sektorja v kulturi. Prav spodbujanje zaposlovanja v NVO sektorju bi morala biti ena izmed prioritet prihodnjih osem let ter posledično tudi NPK kot strateškega razvojnega dokumenta, saj bi to omogočalo hitrejši razvojni preboj na področju kulture.</p> <p>Str. 16: MK ugotavlja najvišje povečanje plač v NVO sektorju. Opozarjamo, da je potrebno te podatke kontekstualizirati, vsaj z dejstvom, da je NVO sektor še vedno najbolj prekariziran, da se je v omenjenem obdobju vseeno hitro razvijal, predvsem na račun izboljšave pridobivanja sredstev iz nedržavnih virov, še posebej evropskih razpisov. Povišanje plač torej vodi zgolj v približevanje pogojev v javnem sektorju, ki ga še vedno niti približno ne dosega in je plod razvoja kompetenc sektorja. V izogib napačnim interpretacijam je smiselno, da se v besedilo doda to opombo.</p>	<p>Gre za statistične podatke – iz razlike med skupnim številom zaposlenih in zaposlenih v javnih zavodih je jasno število zaposlenih v drugih oblikah, vključno z NVO in zasebnim sektorjem. Zaposlovanje samo po sebi je vprašljivo, če ni podprto z viri financiranja. To pa je pomembna tema tega NPK, ki ne zadeva samo NVO.</p> <p>Glede na to, da odstavek navaja, da so se povečali tudi prihodki zavodov, menimo, da gre za korektno navedbo. Primerjava z javnim sektorjem pa je vprašanje zakonsko opredeljenih statusnih razmerij, o čemer je veliko zapisanega v poglavju 5.1 ter v podpoglavju 5.4.3.</p>
2.	MOL	Pri javnih kulturnih zavodih, ki ne sodijo pod okvir Zakona o varstvu kulturne dediščine, ne obstaja nikakršna zakonska podlaga za pogodbeno usklajenost med državo in občino ustanoviteljico glede sofinanciranja. Menimo, da bi bilo potrebno na podoben način kot na področju varstva kulturne dediščine zakonsko urediti vsaj vprašanje usklajenega sofinanciranja s strani države in občin(e), če že ni mogoče trajno rešiti vprašanja njihovega soustanoviteljstva.	S pripombo se vsekakor strinjamo! Z NPK načrtujemo tovrstne spremembe in dialog z lokalnimi skupnostmi v zvezi s tem. O tem je govor zlasti v podpoglavju 5.2.1, bo pa o tem nedvomno stekla intenzivna javna razprava ob načrtovanih spremembah temeljnega zakona o javnem interesu za kulturo.
3.	Klemen Ramovš	Enakopravnost institucionalne in nevladne produkcije, kar pomeni primerljivost ob upoštevanju vseh specifik in ne enakost: Primerljivost sofinanciranja ni dosežena tudi zaradi slabega monitoringa prihodkov in slabega odnosa do nevladnega sektorja na področju kulture, ki sektor podcenjuje že v zadnji objavljeni Analizi financiranja kulture, ko v tabelah 35-39 primerjalno obravnava zgolj javne zavode, nevladni sektor pa kot da ne obstaja.	Navedba ne drži, saj je nevladnim organizacijam posvečeno posebno poglavje z naslovom Nevladne/neprofitne organizacije, obravnavane pa so tudi v poglavjih Prejemniki sredstev iz proračuna MK ter Prihodki v kulturnih dejavnostih. Hkrati pa je treba dodati, da so tudi vlogi, obveznosti in načina delovanja javnega sektorja, ki deluje na način javne službe, in nevladnega sektorja vendarle v dokajšnji meri različna.

	3. KULTURA V JAVNEM INTERESU		
	3.1 JAVNI INTERES ZA KULTURO		
1.	GLOSA/SU KI	Pogosto zlorabljeni in votli javni interes: še zmeraj ni jasno, ali se ta izkazuje kot kakšna posebna vrednota družbe ali potrošnikov? Se ga more meriti s številom prodanih vstopnic? Ali je to zgolj mašilo, puhlica, kot so puhlice verodostojna kultura, verodostojna kulturna dobrina, verodostojen program, verodostojen projekt, verodostojno zrcalo v sočasni kulturni kritiki itd. ...	Pripomba se dejansko ne nanaša na – sicer jasno opredeljeni – javni interes, temveč s posmehljivim sklicevanjem na enega od meril kakovosti (za ugotavljanje skladnosti z javnim interesom) poskuša diskreditirati ambicijo za uveljavitev kakovosti kot najpomembnejšega merila za sofinanciranje kulture. Nesprejemljivo je tudi označevanje uporabnikov kulturnih dobrin s pojmom potrošniki, za katerega vemo, kaj pomeni v času prevlade ideologije potrošniške družbe.
2.	IO Koordi- nacija sindi- katorovZVK DS	Nekonkretna opredelitev JI za kulturo	Vsekakor je opredelitev JI v NPK bolj konkretna in jasna kot doslej znane opredelitve javnega interesa, razen, če pristanemo na tezo, da se javni interes v bistvu naknadno identificira na osnovi projektov, ki jih je država ali lokalna skupnost sofinancirala.
3.	ZDSSS (Tomaž Wraber)	<p>1. v besedilo je nujno na več mestih vnesti eksplicitno razumevanje, da zagotovitev dostopnosti pomeni tudi dostopnost za vse invalide (in poudariti, da gre tako za fizično dostopnost kot za dostopnost do vsebin, ki se med seboj prepletata in jih za dobre rezultate ni smiselno obravnavati ločeno);</p> <p>2. med ukrepe za bližnjo prihodnost je treba zapisati tudi skrajšnje strokovno obravnavo različnih prilagoditev, ki povečujejo dostopnost do kulturnih dobrin za invalide, pripravo smernic, priporočil in standardov za te prilagoditve v razumnem času ter promocijo celovitih rešitev dostopnosti do kulturnih dobrin, ki povezujejo več skupin invalidov in ki povezujejo fizično dostopnost in dostopnost do vsebin;</p> <p>3. časovno opredeliti tako pripravo smernic in standardov kot uveljavitev teh ukrepov v praksi.</p>	Pripombe so v okviru možnosti in na več mestih upoštewane.
	3.2		

	SUBJEKT JAVNEGA INTERESA		
	Asociacija	Str. 19: Subjekt javnega interesa v kulturi in vprašanje državljanstva. Opozarjamo, da v Sloveniji nimajo državljanstva vsi prebivalci države, prav tako vsi z državljanstvom niso Slovenci. V luči moderne, odprte, strpne in multikulturne kulturne politike predlagamo, da se vsi termini državljanstva zamenjajo s prebivalcem oziroma prebivalko, saj so tako veliko bolj vključujoči.	Pripomba je načeloma upoštevana , je pa po drugi strani le treba upoštevati tudi to, da tudi v skladu z ustavo odgovornost državljanov in ostalih prebivalcev, ki morda v državi živijo začasno in je njihov kulturni interes v osnovi lahko povezan z drugim okoljem in drugo kulturo, ni enaka. Res je tudi, da je odgovornost državljanov za državo drugačna kot odgovornost drugih prebivalcev in prebivalcev, ki so državljani drugih držav. To je povezano že z (aktivno in pasivno) volilno pravico.
	3.3 KULTURA V JAVNEM INTERESU		
	3.4 JAVNI SEKTOR		
1.	Asociacija	Str. 22: Definicija javnega sektorja Potrebno bi bilo dodati, da mora tudi javni sektor iskati partnerstva z nevladnim sektorjem in samozaposlenimi (ne pa da se to dogaja zgolj iz obratne smeri).	Z vidika opredelitve javnega sektorja je ključno izvajanje dejavnosti na način javne službe, sodelovanje z NVO ali samozaposlenimi pa je stvar vsakokratne vsebinske ter kadrovske presoje in ga NPK že priporoča. Je pa pripomba smiselna v interesu programskega pluralizma in izkoriščenosti kulturne infrastrukture in tudi zato je sodelovanje med javnim sektorjem in nevladnim sektorjem zaželeno.
2.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	Str. 22, četrti odstavek: Področju glasbe kot delu gospodarstva naj se dodeli ekvivalentna pomembnost kot področju knjige in filma. S pravnimi ukrepi je mogoče tudi na področju glasbe, tako kot pri filmu in knjigi, pomembno vplivati na njen razvoj in kvaliteto, in posledično tudi na izboljšanje razmer na domačem in mednarodnem kulturnem trgu.	Področja umetnosti so v NPK enakovredno obravnavana. Glasbeno področje dejansko tudi prejme precej več javnih sredstev kot knjiga in film – država največ denarja namenja javnim zavodom s področja glasbe in glasbenega gledališča, sofinancira tudi največ glasbenih festivalov. Po drugi strani pa je knjiga kot osnovni medij besedne umetnosti ključnega pomena za ohranjanje in razvoj jezika in zato mora biti deležna ustrezne pozornosti.
3.	GLOSA/SUKI	Javni zavodi so slovenska primerjalna prednost v evropskem okolju, zato je treba v NPK posebej poudariti, da mora država zagotavljati določene standarde: v primeru njihovega znižanja ali uničenja se odnos do dela poslabša in na dolgi rok sledi propad. Ne sme se zniževati stroškov na račun krčenja pravic in števila zaposlenih. Stroka mora spodbujati kakovost, tudi z boljšo organizacijo delovnega procesa, z izpopolnjevanjem in usposabljanjem. V osnutku NPK pogrešajo takšne zaveze za preprečevanje hudih posledic: slabših pogojev za izvajanje poslanstva zavodov, padeč	Opredelitev NPK za koncept t.i. repertoarnih gledališč (tudi opernih in baletnih) je v NPK jasna in nedvoumna. To predpostavlja, kot poudarja NPK stalne ansamble, vendar v smiselnih mejah. Takšna orientacija ne sme biti razlog za zaposlitve brez razloga oz. izgovor za zaposlovanje posameznikov, za katere potem ni dela. Potrebno je najti ustrezno razmerje med potrebami in velikostjo ansambla/orkestra, ki bo omogočalo polno zaposlenost in ustvarjalno delo zaposlenih in hkrati omogočalo angažma-je gostov, ki lahko prispevajo dodatno kakovost, s svojo kakovostjo spodbudijo ansambel itd. Sedanje stanje je v marsikaterem primeru neskladno z naravo umetniškega dela; posamezniki pogosto delajo manj, kot bi lahko in kot bi želeli, drugi spet veliko več, prihaja tudi do nesorazmernih obremenitev proračuna za kulturo itd.

		kakovosti in na koncu razgradnjo»ljudske zavesti«.Predlagajo, naj se zapiše zaveza o ohranitvi Stalnih ansamblov v gledališču, operi in baletu, ki so osnovni model gledališkega ustvarjanja, izoblikovan skozi zgodovino. Ta model je, kot menijo, osnovni predpogoj kvalitetnega umetniškega ustvarjanja.	
4.	NUK	Na str. 22 je v četrtem odstavku potrebno ustrežneje opredeliti vlogo knjižnic na področju knjige. Predlagamo dopolnitev besedila, kot sledi: »... država in lokalne skupnosti zagotavljajo javno službo v obliki knjižnične dejavnosti od Narodne in univerzitetne knjižnice do splošnih knjižnic (promocija in predstavljanje knjižne produkcije, razvoj bralne kulture, zbiranje, popis in trajno ohranjanje, bibliografska kontrola in izdelava nacionalne bibliografije).«	Pripomba je upoštevana.
5.	SOS	NPK posveča zelo malo pozornosti splošnim knjižnicam, ki opravljajo obvezno javno službo na področju kulture in tako nedvomno izpolnjujejo javni interes na tem področju. Ne glede na to, da je zagotovitev mreže splošnih knjižnic primarno obveznost lokalnih skupnosti menimo, da bi v nacionalnem strateškem dokumentu splošne knjižnice morale imeti bolj prepoznavno vlogo in mesto.	Knjižnice so večkrat omenjene, podobno kot druge dejavnosti, a vse le kot primer te ali one teze, kajti NPK se kot strateški dokument kulture v celoti ne ukvarja s posameznimi področji, temveč predvsem s tistim, kar je potrebno spremeniti. Sistem javnih knjižnic vsekakor dobro deluje in v NPK to tudi jasno piše; najbolj nedvoumno v poglavju 5.4.1, kjer smo formulacijo »Zelo veliko vlogo ima tudi knjižnična dejavnost,« spremenili tako, da se glasi: »Zelo važno vlogo ima pri tem že dobro delujoča mreža knjižnic.«
	3.5 NEVLADNI SEKTOR		
1.	Asociacija	Str. 23: Definicija nevladnega sektorja Načeloma eksperimentalna umetnost preizprašuje, ne pa se odreka estetskemu učinku. Ugotovitev, da nevladni sektor deluje večinoma na istih področjih ne drži povsem; npr. intermedija ali sodobni ples, kjer javnih zavodov eksplicitno s tega področja ni. Ugotovitev, da si NVO sektor želi postati javni sektor, ne zdrži. Želja po stabilnem financiranju in delovanju, ki omogoča dolgotrajni razvoj javnemu sektorju komplementarnih dejavnosti, ne more biti ob vseh dokazanih dosežkih in kakovostih NVO sektorja videno kot nerazumno početje. Pomembno pa je, da tudi MK, tako kot vlada in ostala ministrstva (denimo v Zakonu o NVO ter predlogu Strategije razvoja NVO) začenja tudi v uradnih doku-	Besedilo ne govori o tem, da se nevladni sektor na splošno in v celoti odreka estetskemu učinku, ampak da je, med drugim, usmerjen tudi v iskanje novih poti in poetik in tudi v umetnost, ki se odreka estetskemu učinku Trditev ni zapisana kategorično, kot da to velja za nevladni sektor v celoti. Nesporno pa deluje tudi na področjih glasbene, uprizoritvene, vizualne in drugih umetnosti, na področjih katerih deluje tudi javni sektor. Že spet velja, da trditev v NPK ni zapisana, kot da to velja za ves nevladni sektor, temveč da "del sektorja želi enak položaj, kot ga ima javni sektor".Ponovno je treba tudi poudariti, da so pričakovanja v zvezi z enim in drugim sektorjem do neke mere različna, in da ta pričakovanja determinirajo tudi razmerja med državo kot sofinancerjem in enim in drugim sektorjem. Tema, ki jo je načenjajo pripombe pa bo tudi tema prihodnjega dialoga o javni službi, delovno-pravni zakonodaji itd., kot je to napovedano v 5. poglavju o strateških ciljih, zlasti pri 1., 2. in 4. cilju.

		<p>mentih prepoznati pomen stabilnega razvoja NVO sektorja ter njihov doprinos k družbenem in siceršnjem razvoju.</p> <p>Čeprav drži, da je država financiranje določenih področji javnega sektorja prepuščala agencijam, predlagamo prepoznanje, da je z imenovanjem strokovnih komisij na MK zagotavljala neodvisno in strokovno presojanje programov in projektov nevladnega sektorja na področju direktorata za ustvarjalnost.</p> <p>Predlagamo, da se tudi na tem mestu jasno zapiše zavezo, da mora biti nevladni sektor ustrezno prepoznan in zapisan tudi v krovni zakonodaji (ZUJIK in podzakonski akti), saj zgolj iz tega lahko izhaja potrebna sistemska ureditev njegovega položaja in razvoja.</p>	<p>Stališče v zvezi s pripombami z enako vsebino je bilo že navedeno, tudi v zvezi z enako pripombo Asociacije k Uvodu v NPK (točka 1.1)</p> <p>Menimo, da besedilo NPK že v ustrezni meri zajema intenco te pripombe, saj je NPK v največji meri zamišljen kot osnova za spremembe zakonodaje. To je ambicija poglavij 5.1. in 5.2. tega NPK.</p>
2.	GLOSA/SUKI	<p>Predvidi naj se več možnih institucionalnih oblik in načinov financiranja, več posluha naj bo za kakovostne projekte amaterjev oziroma nevladnega sektorja.</p> <p>Na drugi strani naj ne bo edini cilj, da nevladni sektor postane enak javnemu, marveč naj eden drugemu dajeta ideje in zagon.</p>	<p>Tukaj ne gre za primerljive stvari, vsako področje (poklicni nevladni sektor in ljubiteljska kultura) je posebej obravnavano v nadaljevanju NPK.</p> <p>Tako je; to je v tem primeru tudi namen NPK.</p>
3.	Zveza kulturnih društev Slovenije	Smiselno bi bilo v primeru, če ne gre za ljubiteljska društva, uporabljati besedno zvezo »poklicne NVO«.	Pripomba se smiselno upošteva zlasti na ravni obrazložitvev.
4.	MOL	113. in 120. čl. ZUJIK izničitujeta temeljni razlog za načrtovano ustanovitev Agencije za umetnost in podobnih paradržavnih organov, s katerimi se – v skladu z britanskim »načelom podaljšane roke« (angl. <i>arm's length principle</i>) - želi onemogočiti vpliv predvsem političnih funkcionarjev in uradnikov na strokovne odločitve. Kar zadeva odločanje o izboru javnih kulturnih programov in projektov v (so)financiranje iz proračunskih virov, avtonomija strokovnega odločanja ne more biti bolj zakonsko zaščiten pred morebitnimi političnim in uradniškim vmešavanjem, kot je zdaj.	Omenjeni princip je eden od razlogov za ustanovitve agencije, vendar ne edini: javna agencija lahko opravlja pomembne naloge, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more ali vsaj težko opravlja: izvajanje priprav in organizacija festivalskih udeležb (JAK in SFC to uspešno počneta), pridobivanje sredstev iz drugih virov, mimo proračuna, promocijske dejavnosti in tudi partnerstva z zasebnim sektorjem. Poleg tega gre za prakso, ki je v takšni ali malo drugačni obliki prevladujoča v večini demokratičnih držav, kljub nekaterim pomislekom, da se tudi v načeloma neodvisne agencije ali svete za umetnost infiltrira politika s svojimi merili in pričakovanji. Je pa zelo važno, da je v primerih, ko programe vrednoti in odloča agencija o sofinanciranju, če pride do sporov, druga stopnja ministrstvo, ki vendarle lahko odloča tudi vsebinsko. Sedaj, ko na prvi stopnji odloča ministrstvo, pritožbe in spore rešuje upravno sodišče, ki praviloma preverja samo korektnost postopkov in ne odloča tudi vsebinsko.
	3.6 LJUBITELJSKA KULTURA		

1.	Asociacija	<p>Str.24: definicija ljubiteljske kulture: Pomembno je prehajanje med posameznimi akterji in področji. Pogrešamo institut prehajanja med ljubiteljsko in profesionalno nevladno kulturo ter mehanizme spodbujanja le te, kot je bila pred časom že usklajena in posredovana na MK s strani ZKDS in Asociacije.</p>	<p>NPK na več mestih govori o tem. Po drugi strani pa nekateri drugi deležniki temu oporekajo.</p>
2.	Zveza slovenskih godb	<p>ZSG podpira temeljna pričakovanja NPK-ja, ki veljajo tudi za ljubiteljsko kulturo (kakovost, raznolikost in dostopnost). Pri tem pa izraža svoje prepričanje, da je vendarle najbolje v predvidenem Zakonu o ljubiteljski kulturi zaostri pogoje za pridobitev statusa kulturnega društva. Velja uporabiti kriterije, ki sedaj veljajo za pridobitev statusa društva v javnem interesu. V slovenskem prostoru je vse preveč registriranih kulturnih društev, ki so to samo po imenu, ukvarjajo pa se z drugimi dejavnostmi, ki s kulturo – tudi ljubiteljsko – nimajo niti minimalne povezave. S tem bo uresničevanje ciljev kakovosti in dostopnosti v NPK doseči lažje in na bolj učinkovit način.</p> <p>Ljubiteljska kultura je izpostavljena kot vstopno kulturno polje, zanemarjene in zato tudi izpuščene pa so vrednote, na katerih temelji ljubiteljska kultura in ki so zanjo še posebej značilne (socialnost, delo v skupnosti in prizadevanja za skupni uspeh, strpnost, medgeneracijsko povezovanje).</p>	<p>Gre za zakonsko materijo, pripomba pa je vsekakor skladna z nameni NPK.</p> <p>Pripomba se upošteva zlasti s poudarkom na integrativni vlogi ljubiteljske kulture.</p>
3.	Zveza kulturnih društev Slovenije	<p>Dobro bi bilo zapisati, da ljubiteljska kulturna društva sodijo v nevladni sektor in ga pravno obvezujejo enaka pravila.</p> <p>Netočna je opredelitev ljubiteljske kulture kot »neke vrste vstopno kulturno okolje« oz. »brušenje talentov za prestop v polje poklicne kulture«. Že več stoletij je jasno, da je vloga ljubiteljske kulture »družbeno-integrativna funkcija«.</p> <p>Str. 44 – izpadel je Zakon o ljubiteljski kulturi.</p>	<p>Pripomba je upoštevana v širšem pomenu, saj je v osnovi mogoče reči, da je pravzaprav vse, kar ne sodi v javni sektor, nevladni sektor, vendar so med npr. zasebnim (profitnim) in zasebnim neprofitnim, a vendar poklicnim sektorjem, ki deluje in je organiziran v skladu s širše uveljavljenimi pravili in merili za nevladni sektor in na tretji strani s sektorjem ljubiteljske kulture, ki praviloma deluje neprofitno in nepoklicno, zelo velike razlike, ki jih ob pomanjkanju drugih boljših nazivov pač že tradicionalno imenujemo, kot jih imenujemo.</p> <p>Vsekakor NPK zelo poudarja »družbeno-integrativno funkcijo« ljubiteljske kulture, vendar za mnoge mlade – zlasti iz krajev z manj poklicne kulturne ponudbe -gotovo velja tudi to, da gre za pomembno vstopno točko ali, če kdo to tako imenuje, »polje inkubacije«. Tega ne smemo zanemariti!</p> <p>Pripomba se na tem mestu upošteva, na več drugih pa je omenjeni zakon sicer že bil naveden.</p>

		<p>Opredelitev ljubiteljske kulture, zapisana v delovnem osnutku Zakona o ljubiteljski kulturi, ki smo jo lani poleti izročili ministrstvu in iz katere je mogoče dopolniti besedilo osnutka: (osnovna načela oz. narava ljubiteljske kulturne dejavnosti)</p> <p>»Ljubiteljska kulturna dejavnost :</p> <p>- je odprta in demokratična oblika kulturnega delovanja in ustvarjanja, ki vsakomur zagotavlja možnost, da se svobodno, v skladu s svojo voljo in talentom vključuje v aktivno umetniško oz. kulturno ustvarjanje;</p> <p>- se izvaja praviloma neprofitno in jo izvajajo ustvarjalci, za katere praviloma izvajanje dejavnosti ni zaposlitev in ki za svoje delo praviloma ne prejemajo plačila;</p> <p>- je (obvezen) del lokalnih kulturnih programov, njeni program pa morajo biti dostopni na ravni vsake lokalne skupnosti;</p> <p>- je (obvezen) del nacionalnega kulturnega programa, njeni programi pa morajo biti dostopni na ravni države.«</p>	<p>Vse to je načeloma sprejeto, v največji meri na podoben način že zapisano tudi v NPK in bo upoštevano v predlogu Zakona o ljubiteljski kulturi.</p>
4.	Zveza kulturnih društev Maribor	<p>NPK si daje veliko opraviti s vprašanjem, kako organizirati t.i. NVO v kulturi, medtem pa je ljubiteljska kultura že stoletje dobro povezana v zveze kulturnih društev na občinski, regijski in državni ravni, česar pa dokument ne upošteva in nikjer ne omenja Zveze kulturnih društev Slovenije, katere vloga je sicer v dobršni meri 'podržavljena' v JSKD, a je seveda ohranila tudi svojo avtonomnost in reprezentativnost. Morda je razlog v zmotnem zamenjevanju vloge ZKD in JSKD, kar pa se v takem dokumentu kot je NPK ne bi smelo dogajati.</p>	<p>Pripomba je upoštevana; domneva o morebitni zamenjavi med JSKD in ZKD pa zagotovo nikakor ne drži.</p>
	3.7 ZASEBNI SEKTOR		
1.	Asociacija	<p>Str. 24: Definicija zasebnega sektorja v kulturi</p> <p>Opozarjamo na kontradikcijo pri primerjavi nevladnega neprofitnega zavoda in zasebnega profitnega zavoda. Kot ministrstvo ugotavlja je prvi neprofiten, drugi ustvarja dobiček. Enačenje torej nikakor ni na mestu, predvsem pa je ključno, kako razumemo njihovo vlogo pri produkciji kulturnih presežkov skladno z preverljivimi standardi umetniškega ustvarjanja in dokazovanju delovanja v javnem interesu.</p>	<p>Pripomba ni povsem razumljiva, saj v okviru opredelitve zasebnega sektorja NPK ne govori o kakršnihkoli zasebnih profitnih zavodih, temveč govori o podjetjih oz. gospodarskih družbah (npr. d.o.o.) in o samostojnih podjetnikih itd.</p>
2.	Združenje	Lastnikov zasebnih zbirk premične kulturne dediščine osnutek	Pripomba je upoštevana.

	lastnikov starin Slovenije	NPK sploh ne omenja, četudi gre v več primerih za zbirke, ki so odprte za javnost in mednarodno odmevne, pogosto pa bogatijo tudi razstave javnih muzejev (npr. Poti Samurajev v Narodnem muzeju leta 2017).	
3.	Vojni muzej Logatec	Muzejska stroka mora sprejeti preprosto dejstvo, da je varovanje premične kulturne dediščine mogoče tudi v zasebnih muzejih (navsezadnje so mnogi svetovni muzeji zasebni in ne javni). Miselnost, da obstaja zgolj državno institucionalno varstvo premične kulturne dediščine v javnih muzejih, ni utemeljena. Nedvomno je potrebna razmejitev med javnimi in zasebnimi muzeji. Če muzeje med seboj skušamo kar teoretično izenačiti, potem bo treba tudi vse muzeje enako financirati, sicer bi sedejavnost javnih muzejev štela kot podprta z nedovoljeno državno pomočjo. Ne smemo tudi pozabiti, da so, zgodovinsko gledano, javni muzeji nastali iz zasebnih zbirk!	Vsekakor drži, da je širše gledano tudi zasebno zbirateljstvo v javnem interesu. Pomembno bo oblikovati standarde, ki bodo opredeljevali, pod kakšnimi strokovnimi pogoji so zasebne zbirke primerljive z javnimi, ki jih urejajo zakonski predpisi. To je tudi praksa v tujini, kjer so zasebni zbiratelji zaradi finančnega interesa pogosto celo strožji kot upravitelji javnih zbirk. Ta razmejitev v osnovi obstaja, kajti muzeji, ki delujejo kot javni zavodi, so bili načeloma ustanovljeni na osnovi domneve, da obstaja javni interes zanje; medtem ko lastnike zasebnih muzejev verjetno v večini primerov »žene« zbirateljska strast ali tudi domneva možnosti dobička ali vsaj preživetja. Res pa je, da se lahko naknadno izkaže, da tudi tak zasebni muzej izpolnjuje merila javnega interesa, in dobi koncesijo za delovanje na način javne službe ali na osnovi volila ali odkupa preide v last države ali lokalne skupnosti.
	3.8 SAMOZAPOSLENI NA PODROČJU KULTURE		
	3.9 NOSILCI IN IZVAJALCI KULTURNE POLITIKE		
1.	GLOSA/SUKI	Nacionalni svet za kulturo mora postati več kot le posvetovalno telo, naj (so)odloča z avtoriteto in za svojimi odločitvami tudi stoji.	Vloga NSK se premika v to smer, vendar se je potrebno zavedati zakonsko opredeljenih pristojnosti in, kot rečeno, tudi odgovornosti za odločitve, še zlasti, kadar imajo odločitve tudi materialne posledice.
	4. VIZIJA		
1.	Art kino mreža Slovenije	V delu, kjer je zapisana vizija do I. 2025, je nujno zapisati, da so kvalitetne AV in filmske vsebine do I.2025 gledalcem dostopne v vseh večjih krajih razpršeno širom Slovenije.	Pripomba se upošteva.

2.	Asociacija	<p>Str. 26-29: vizija do leta 2025</p> <p>V sklopu razvoja kulturne dediščina in prepoznanja nesnovne kulturne dediščine predlagamo, da se razumevanje le te razširi tudi na vprašanje prehajanja sodobne umetnosti v kulturno dediščino in s tem nujno potrebne spodbude za sistematično urejanje arhivskega in dokumentarnega gradiva na polju nevladnega sektorja.</p> <p>V sklopu razvoja medijev predlagamo, da se poleg zasebnega in javnega sektorja omeni tudi razvoj t.i. tretjega medijskega stebra, ki vključuje neprofitne NVO in skupnostne medije.</p>	<p>Gre za izrazito strokovno vprašanje in v manjši meri strateško. Kaj (že) sodi na področje kulturne dediščine, ureja Zakon o varstvu kulturne dediščine. V okviru Strategije kulturne dediščine in preнове zakon, ki naj bi sledila v času veljavnosti NPK, bo možno odpreti tudi to temo.</p> <p>To je predvideno v predlogu medijske strategije, ki jo je MK pripravilo v letu 2016 in je še vedno v procesu usklajevanja v okviru koalicije.</p>
3.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	<p>Str. 26, prvi odstavek:</p> <p>Področje mednarodnega sodelovanja naj se v celoti premisli na novo. V njem je treba videti predvsem potencial, da se domači kulturni trg širi, da se na ta način spodbuja profesionalizacija ustvarjalcev in umetnikov. Področje mednarodnega sodelovanja ne more biti le stvar diplomatskih odnosov, medkulturnega dialoga in promocije Slovenije.</p>	<p>Tema mednarodnega sodelovanja na področju kulture oz. uveljavljanja in promocije slovenske kulture v mednarodnem prostoru je podrobno obdelana v petem strateškem cilju tega NPK v poglavju 5.5. Seveda gre pri tem predvsem za javni interes in težnjo, da se Slovenija bolj načrtno in pogumno vključi v medkulturni dialog in se kakovosti slovenske kulture ustrezno uveljavi v tem širšem okviru. Širitev domačega kulturnega trga, o čemer govori pripomba, bo gotovo lahko dodatni učinek. Gotovo pa primarni cilj »kulturne diplomacije« najbrž ne more biti predvsem komercialni uspeh tega ali onega avtorja.</p>
4.	Pokrajinski arhivi – direktorji	<p>Stran 28:</p> <p>Predlagamo, da je zapisano mreža arhivske javne službe, ker se ta termin uporablja v zakonodaji s področja arhivov.</p>	<p>Pripomba je upoštevana.</p>
5.	IO Koordinacija sindikatov ZVKDS	<p>Problem ni v tolikšni meri neučinkovita, pomanjkljiva ali slaba zakonodaja, temveč njeno (ne-)izvajanje.</p> <p>Neučinkovitost svetov zavodov zaradi pomanjkanja znanja, večjo težo bi bilo potrebno dati zaposlenim in uporabnikom.</p> <p>Slabo definirana vloga strokovnih svetov, nujna sprememba ZUJIK.</p> <p>OE ZVKDS so kadrovske podhranjene, potrebne so nove zaposlitve, uvedba standardov, ureditev pogojev za razvoj trga na področju izvajanja del na objektih KD z vzpostavitvijo seznama usposobljenih izvajalcev.</p>	<p>Pripomba je v precejšnji meri gotovo utemeljena.</p> <p>ZVKDS je izrazito strokovna ustanova – vprašanje, če bi več vpliva uporabnikov pomagalo pri vzdrževanju te ravni strokovnosti?</p> <p>Pripomba je vsebinsko upoštevana, kajti po področjih so velike razlike in potreben je razmislek o vlogi in nujnosti strokovnih svetov (ali so res v vseh primerih potrebni – ob pripravi novega »ZUJIKa« bo to potrebno upoštevati in premisliti.</p> <p>Pripomba je vsaj deloma smiselno upoštevana že v obstoječem tekstu osnutka NPK, naslednji koraki bodo v postopkih prenavljanja področne zakonodaje. Treba pa bo razmišljati tudi o racionalizaciji in debirokratizaciji.</p>
6.	ZDSSS	<p>Str. 27:</p> <p>Zato bo tudi ohranjala in v navezi z občinami zagotavljala dejavnosti javnih knjižnic kot prostorov srečevanja ljudi, delovanje</p>	<p>Pripomba je, kot že rečeno, upoštevana, najbrž pa besedila ni potrebno ponavljati ob vsaki omembi knjižnic.</p>

		bralnih krožkov in društev kot oblike družbenosti in ohranjanja bralne kulture in dialoga tudi v povezavi z branjem leposlovja - DODATI :«... tudi v prilagojenih oblikah, npr. za slepe in slabovidne, za dislektike, za gluhe in naglušne) ipd.«	
7.	SOS	Nikjer ni omenjeno reševanje problematike muzejske mreže v RS, ki je že leta in leta odprto vprašanje.	Je, na str. 28, 5. vrsta (Vizija): »Vzpostavljene bodo področne mreže javnih zavodov na tem področju, oblikovane po modelu središču (muzejska mreža, mreža arhivov kot enoten sistem, mreža likovnih galerij, Zavod za varstvo kulturne dediščine z izpostavami kot enoten sistem).« In eksplicitno na str. 39 v 4. alineji.
8.	Uredništvo igranega programa RA SLO	V delu, ki se nanaša na pomen izvirne AV produkcije, predlagamo, da se k odstavku o pomenu igranih in dokumentarnih filmov RTV doda se podpora produkciji umetniške radiofonije – radijskih iger v dosedanjem obsegu in spodbuda njenemu razvoju.	Pripomba je upoštevana.
9.	MG+MSUM	Na str. 28 je poudarjena vloga knjižnic in gledališč kot prostorov srečevanja ljudi, pri tem pa se pozablja, da so ravno muzeji naredili velike korake naprej pri komunikaciji z obiskovalci, saj obiskovalci muzejev niso več samo obiskovalci razstav, temveč tudi drugih javnih dogodkov, ki jih pripravljajo muzeji.	Pripomba je (že) bila upoštevana in muzeji v tem smislu navedeni.
10.	NUK	Na str. 26 predlagamo dopolnitev formulacije na začetku zadnjega odstavka z besedo <i>knjižničarstvo</i> : »Do leta 2025 bodo področja umetnosti, kulturna dediščina, knjižničarstvo in ljubiteljska kultura splošno priznani ...«	Menimo, da je knjižničarstvo – celo bolj kot druge specializirane dejavnosti – v besedilu NPK prav s tega vidika že dokaj izpostavljeno.
	5. STRATEŠKI IN OPERATIVNI CILJI/ UKREPI		
1.	Zveza kulturnih društev Slovenije	Opredelitev ciljev precej splošna, a za strateški dokument je to dovolj – z uspešno izpeljavo večine ciljev, bi se kulturna krajina kar precej spremenila, vprašanje pa je, ali je za to na voljo dovolj sredstev?	Vprašanje je na mestu – a eden od eksplicitnih strateških ciljev NPK je prav oz. tudi pridobivanje dodatnih sredstev iz do sedaj manj izkoriščenih drugih virov.
2.	SVIZ	S pisanjem novih (prenovljenih) zakonov in podzakonskih aktov, ne da bi prisluhnili strokovnjakom in umetnikom iz prakse, se razmere ne bodo bistveno spremenile! Ponovno izpostavljamo našo zahtevo po oblikovanju nujno potrebnih normativov in standardov, na kar naš sindikat že dolgo opozarja.	To je že na več mestih poudarjeno tudi v osnutku NPK, še posebej se s tem ukvarja podpoglavje 5.1.1.

3.	ZDSSS	DODATNI STRATEŠKI CILJ: VI. Zagotoviti optimalno dostopnost kulture za vse državljane RS, ne glede na njihov kraj bivanja, starost ali osebne okoliščine, npr. invalidnost.	Pripomba se upošteva , je pa vključena v Utemeljitvi cilja 5.2.2 med merila za sofinanciranje.
4.	SOS	Pogrešamo konkretne strateške cilje glede razvoja kulture in ohranjanja kulturne dediščine, prav tako pa menimo, da dokument izkazuje premalo medresorskega povezovanja. Medresorsko sodelovanje z gospodarstvom sicer omenja, vendar menimo, da bi bilo potrebno dokument tudi na tem področju opremiti z nekaj več konkretnimi ciliji in ukrepi in drugimi medresorskimi povezavami.	Ni jasno, kaj je mišljeno s »konkretnimi strateškimi cilji«? Če so mišljenje »številke«, npr. koliko knjig naj bi izšlo na leto, koliko gledaliških predstav naj bi se zvrstilo ipd., praksa kaže, da to za kulturo ni vedno primerno (velja tudi za NPK 2014-2017), saj gre za kakovost in ne za količine. Drugače NPK omenja veliko konkretnih medresorskih povezav, zlasti z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport in z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, pa tudi z združenji občin – to še posebej konkretno v podpoglavjih 5.2.1 ter 5.4.1.
	5.1 UVELJAVI TI STATUS KULTURE V JAVNEM INTERESU		
1.	Asociacija	Str. 32, zadnji odstavek: predlagamo, da se beseda inovativna kultura spremeni v inovativna kultura v sklopu nevladnega sektorja ter se slednjega primerno umesti v omenjeni cilj, podobno, kot se v njem poimenuje ostale akterje. Str. 33: MK govori o »dovolj spodbudnem okolju« za NVO sektor, medtem ko se zaveže k stabilnemu razvoju zgolj javnega sektorja. Gre za korak nazaj od zdajšnje dikcije krovnega zakona; v ZUJIK je že opredeljeno, da je potrebno NVO sektor razvijati primerljivo z javnim sektorjem. Predlagamo popravek vsaj na zdajšnjo zavezo. Str. 34: Strinjamo se z ugotovitvijo o neenakostih (regionalnih, medgeneracijskih itn.), a menimo, da le ta ne izhajajo iz načina podeljevanja sredstev na osnovi komisij, temveč iz neustreznega spodbujanja trajnostnega razvoja na vseh ravneh, predvsem občinskem, vsaj za nevladni sektor. Le redke občine NVO s potencialom namenjajo zadostna sredstva za profesionalizacijo ter po-	Gre ravno zato, kot piše, za »inovativno kulturo in nevladni sektor v celoti«, kar pomeni, da tekst na tem mestu govori o spodbujanju pozitivnega odnosa do »inovativne kulture in nevladnega sektorja v celoti«, ker seveda tudi v nevladnem sektorju ni mogoče v vseh primerih govoriti o inovativni kulturi, če s tem mislimo zlasti na iskateljsko, eksperimentalno, raziskovalno ipd. kulturo. "Stabilno delovanje" se tiče predvsem javne službe za kulturo, NV sektor je naveden in opisan skladno s svojo funkcijo oz. vlogo v celoti kulturnega sistema. Skratka v tem delu besedilo ne govori o financiranju, statusu ali čem podobnem. Tej tematiki je namenjeno poglavje 5.2, delno tudi 5.4, obe predvidevata prenovo obstoječe ureditve, kajpak v soglasju s številnimi deležniki.

	<p>sledičnim dostopom do ostalih virov financiranja (državni, evropski razpisi itn.).</p> <p>Str. 35-38: Ko je govor o javni službi, se ta reducira na javni sektor. Smernice EU, vlade in MJU predvidevajo tudi prenos določenih storitev iz javnega sektorja na NVO (denimo prek podeljevanja koncesij). Pomembno je da ključni razvojni dokument vključi tudi ta aspekt in da MK jasno določi, katere storitve lahko prenese na neprofitni NVO sektor (da to ne bo postal izgovor za privatizacijo). Takšen primer je denimo lahko informacijski servis za samozaposlene, raziskovalna dejavnost na področju kulturne politike itn.</p> <p>Str. 35: Opredeljeni morajo biti mehanizmi razvoja NVO sektorja v kulturi ter njegove profesionalizacije (stabilno financiranje, financiranje hladnega pogona, investiranje v infrastrukturo, s katero upravlja NVO sektor v javnem interesu, spodbujanje zaposlovanja strokovnega kadra, večja stopnja zagotavljanja sofinanciranja odobrenih evropskih projektov nevladnega sektorja, prenos storitev na nevladni sektor, uvedba financiranja podpornih dejavnosti za nevladni sektor itn.)</p> <p>Str. 36: Ureditev politike gostovanj javnih gledališč. Predlagamo, da se v to politiko smiselno umesti tudi gostovanja nevladnega sektorja ter posledično (z javnimi sredstvi) podprtega mreženja in omogočanja večjega števila postprodukcij izven večjih središč, kar povečuje dostopnost neodvisne kulture vsem prebivalcem RS.</p> <p>Str. 38: Med nalogami v zvezi z javno službo je treba dodati opredelitev in spodbujanje sodelovanja javnih zavodov z ostalimi sektorji (predvsem nevladnim in samozaposlenimi), pri čemer morajo te koprodukcije vsebovati tudi konkretne finančne vložke v produkciji.</p> <p>Str. 39: Kulturna dediščina: predlagamo, da se razumevanje le te razširi tudi na vprašanje prehajanja sodobne umetnosti v kulturno dediščino in s tem nujno potrebne spodbude za sistematično urejanje arhivskega in dokumentarnega gradiva na polju</p>	<p>Večina javne službe je dejansko vezana na javni sektor, kajti javni zavodi so pač ustanovljeni prav s tem namenom; NPK pa izrecno omenja, da so na določenih področjih ali ravneh možne tudi koncesije (str. 54).</p> <p>MK ne vidi nobene ovire za to, da v okviru NVO nastane in deluje tak informacijski servis in tudi nobene nuje, da bi ga moralo ustanoviti ministrstvo. Kot je znano, določene dejavnosti te vrste že potekajo in ministrstvo jih (lahko) tudi podpira.</p> <p>Vse to so teme, ki bodo predmet razprav v okviru priprav in izvajanja ukrepov iz poglavij 5.2 in 5.4.2 ter 5.4.3. Vsekakor pa država (v njenem imenu ministrstvo) težko načrtuje razvoj (npr. število NVO, dejavnosti, ki naj bi jih izvajale ipd.), saj se te vrste pobude rojevajo in razvijajo spontano, ministrstvo pa jih podpira, tudi v skladu s potrebami po teh dejavnostih in v skladu z merili kakovosti ter v skladu z možnostmi.</p> <p>MK stališče izrecno podpira; v NPK je to vsebovano v besedilih, ki govorijo o spodbujanju postprodukcije (ponovitev predstav, koncertov ipd.), še posebej v primerih najbolj kakovostne produkcije. Gre seveda tudi za vprašanje sredstev za postprodukcijo, kar je v skladu s poudarki, ki zadevajo kvalitativne spremembe na področju sofinanciranja dejavnosti; potrebno bo tudi zagotoviti sodelovanje lokalnih skupnosti in možnosti za sofinanciranje iz lokalnih proračunov. To je tema poglavij 5.2 in 5.4.1.</p> <p>NPK o tem govori na način priporočil; ni pa mogoče javnih zavodov, kar a priori za vezati, da morajo in v kolikšni meri morajo obvezno vključevati v svojo produkcijo NVO, saj so te vrste aranžmaji odvisni od repertoarnih odločitev, konceptov predstav, koncertov oz. drugih prireditev itd. Se pa tovrstno sodelovanje že v mnogih primerih dogaja.</p> <p>Kaj sodi na področje kulturne dediščine in kakšni so pogoji, da neko delo, običaj ali večšina, pridobi status KD, ureja Zakon o varstvu kulturne dediščine. V postopku njegove preнове, ki je predvidena v času veljavnosti tega NPK, bo možno odpreti tudi to temo.</p>
--	--	--

	<p>nevladnega sektorja.</p> <p>Str. 40: Strategija razvoja medijev mora vključiti tudi prepoznanje t.i. tretjega medijskega stebra, torej nevladnih in skupnostnih medijev kot temeljnih nosilcev javnega interesa v kulturi.</p> <p>Str. 40: Nesprejemljivo je, da se predpostavlja, da NVO sektor ni zavezan delovno-pravni zakonodaji, ker je po svoji naravi pravne osebe seveda dolžan spoštovati enaka merila in zakone kot ostali sektorji.</p> <p>Str. 41: MK predlaga ustanovitev agencije za umetnost, a ne predloži analize in študije, ki bi dokazovala, da je odločanje o strokovnih programih na način, kot to poteka zdaj v sklopu direktorata za ustvarjalnost, nestrokovno, in da bi lahko bilo v ločeni agenciji boljše. Pričakujemo podrobno analizo stanja, obstoječih praks, mednarodno primerjavo, predstavitev pozitivnih in morebitnih negativnih učinkov takšne ustanovitve, stroškovnik ter širok javni pogovor s civilno družbo in vsemi deležniki, zakaj potrebujemo tovrstno agencijo. Ker za temeljni premislek pred sprejetjem novega NPK ni časa, predlagamo umik tega ukrepa, (vsaj) dokler ga ni mogoče ustrezno premisliti v široki javni diskusiji.</p> <p>Str. 41: Poleg jasne opredelitve uvedbe koncesij (oziroma opravljanja javne službe) se je treba zavezati tudi k urejanju stabilnega okolja za nevladne organizacije v smislu urejanja financiranja hladnega pogona ter vzporednega razvoja večjih in manjših profesionalnih NVO v kulturi z ustreznimi večletnimi mehanizmi financiranja. Vse te rešitve izhajajo iz usklajenega nabora tem, ki so jih obravnavale dialoške skupine za NVO od l. 2009 in predlog spremembe financiranja nevladnega sektorja, ki je bil v dialoški skupini usklajen v mandatu 2016, in ki jih je MK že večkrat prejelo.</p> <p>Str. 41: Potrebno je opredeliti tudi vlogo podpornih dejavnosti za dolgoročni razvoj nevladnega sektorja ter nabor ukrepov za njegov trajnostni razvoj, kar vključuje tudi opredelitev vloge podpornih horizontalnih NVO mrež.</p>	<p>To je že predvideno v predlogu medijske strategije, ki jo je MK pripravilo v letu 2016 in čaka obravnavo na vladi in gotovo tudi je tema, ki mora biti posebej obravnavana v okviru področnega strateškega dokumenta.</p> <p>Gre za nesporazum: besedilo govori o tem, da za zaposlene v javnih zavodih velja ureditev, ki velja za vse druge javne uslužbence – ne pa o tem, da b primeru NVO ne bi spoštovali delovno-pravne zakonodaje, ki pa se razlikuje od tiste za javne uslužbence.</p> <p>Morebitna – vsekakor predlagana - ustanovitev agencije bo sledila sprejemu temeljnega področnega zakona, ob pripravi katerega bo vsekakor še priložnost za javno razpravo o ustanovitve in o načinu delovanja agencije. Vsekakor pa obstaja veliko vsebinskih in praktičnih razlogov za. Ponovno poudarjamo, da gre za evropski standard, ki se seveda po različnih najbolj demokratičnih državah uresničuje v različnih oblikah (javni sklad, Svet za umetnost, javna agencija). Seveda se kljub tej oddaljitvi odločanja od politike po javljajo pomisleki, povečini zato, ker politika vseeno želi in skuša vplivati na odločanje. Pomembno pa je tudi naslednje: vrednotenje programov in odločanje o sofinanciranju v okviru agencije omogoča, da je v primeru pritožb druga stopnja odločanja ministrstvo; zdaj ko odloča ministrstvo, je to upravno sodišče, ki praviloma preverja samo ustrezno postopka, ne presoja pa odločitev vsebinsko in to je pomanjkljivost sedanje ureditve.</p> <p>Gre za kompleksna vprašanja, ki se jih NPK vseh dotika. Kot vemo, marsikaj od navedenega tudi že poteka, vsaj v posameznih primerih in v skladu s finančnimi možnostmi. Vseh tovrstnih želja pa nikoli ne bo mogoče izpolniti; zato je in bo potrebno zagotoviti ustrezno vrednoto in presojo programov in dejavnosti deležnikov in skladno z merili kakovosti zagotoviti ustrezne pogoje najbolj kakovostnim programom in izvajalcem. Vse te teme zadevajo cilje in ukrepe iz poglavij 5.1 do 5.4 in ustrezne rešitve naj bi bile rezultati teh ukrepov. Je pa treba ponovno opozoriti, da je deležnikov, programov in želja veliko.</p> <p>NPK vse to nakazuje; nadaljnji koraki bodo sledili ob prenovi zakonodaje.</p>
--	---	---

	<p>Str. 41: Treba je opredeliti, kaj uvedba koncesij oziroma opravljanja javne službe pomeni za obstoječe mehanizme financiranja (predvsem 4 letna programska sredstva). Treba je zapisati, da gre za dodaten mehanizem razvoja, ki se v programska sredstva ne bo zažiral, in ki bo v svoji naravi opredeljen na način, da bo predstavljal kvantitativen preskok v smislu stabilizacije financiranja (torej za več kot obstoječih 4 let), ob seveda upoštevanju doseganja meril kakovosti programa. Hkrati pozitivna uvedba koncesij ne sme izničiti možnost razvoja manjših, a vseeno profesionalnih NVO v kulturi, ki jim je potrebno omogočiti bolj stabilno večletno programsko financiranje, ki vključuje tudi hladni pogon, stroške za zaposlovanje, investicije v infrastrukturo itn.</p> <p>Str. 41: Opredeljeno približevanja pogojev dela javnemu sektorju sta nujna dva ukrepa: povečanje financiranja s strani države, ki bo ta približek omogočalo, ter spodbujanje matching funds (sofinanciranja pridobljenih evropskih projektov) v višini, ki bo dejansko omogočala razvojni preboj in prijavljanje na največje evropske razpise, na katerih je NVO sektor v Sloveniji primerjalno med najuspešnejšimi v Evropi.</p> <p>Str. 41: Pogrešamo zavezo, da mora biti razvoj NVO sektorja vpet tudi v lokalne kulturne programe občin.</p> <p>Str. 42-43: MK definira poslanstvo stanovskih društev. Pogrešamo opredelitev vloge strokovnih društev oziroma horizontalnih mrež, ki združujejo nevladni sektor in samostojne ustvarjalce v kulturi iz različnih področji in so ključni podporni mehanizem za razvoj NVO in samozaposlenih v kulturi. Te organizacije opravljajo številne dejavnosti: od raziskav, predlogov izboljšav zakonodaje do servisnih storitev in vzpostavljanja mednarodnih povezav za prenos dobrih praks iz tujine in obratno. Kot ključne pri razvoju NVO sektorja jih prepozna tako Zakon o NVO kot nastajajoča Strategija za razvoj NVO. Zato predlagamo, da se njihova vloga smiselno opredeli tudi v NPK.</p> <p>Str. 43: MK predlaga redefinicijo kulturniške zbornice v ustanovo stanovskih društev oziroma prenos njenih pooblastil na stanovska</p>	<p>Z opozorili se strinjamo in ponavljamo, da bo o vsem tem potrebno razmišljati in razpravljati ob prenovi zakonodaje.</p> <p>Velja enako opozorilo kot ob predhodni pripombi.</p> <p>Gre za temo, ki jo obravnavata poglavji 5.2 in 5.4.1, in ki je v NPK na več mestih načeta.</p> <p>V obravnavanem podpoglavju gre za "področno" kompetentnost stanovskih društev, sicer pa NPK vsekakor na vseh področjih upošteva vse deležnike, ki se jih tako ali drugače tiče katerokoli vprašanje kulture oz. kulturne politike. Res je, da je pri nas včasih ločnica med stanovskimi in (čistimi) strokovnimi društvi nejasna, in da je zato potrebno v posameznih primerih upoštevati tudi »zgodovino« itd. in upoštevati, čemu posamezno društvo, ne glede na to, kako samo sebe imenuje, dejansko posveča pozornost. Kar zadeva zaključni del pripombe, je morda smiselno pripomniti, da najbrž nima smisla ponavljati opredelitev in določil iz drugih predpisov oz. aktov, ki veljajo za vse tovrstne organizacije ne glede na področje dela.</p> <p>MK ne predlaga »redefinicije« Kulturniške zbornice, temveč predvsem ugotavlja, da zbornica dejansko ne deluje oz. na nek bolj ali manj zasilen način simulira neke vrste</p>
--	--	--

	<p>društva. Ob delovanju stanovskih društev je potrebno prepoznati tudi delovanje strokovnih društev, ki so lahko partner ministrstvu pri sprejemanju in spreminjanju javnih politik. Hkrati je potrebno premisliti, ali je zbornica primeren način organiziranja umetnosti in ali ne bi bilo KZS bolj smiselno preoblikovati v pred leti že usklajeno raziskovalno ustanovo za preučevanje in monitoring kulture in kulturnih politik, ki je lahko kompetenten in strokoven sogovornik ministrstvu pri oblikovanju kulturnih politik, saj so stanovska društva usmerjena predvsem v skrb za strokovnost posameznega področja, medtem ko bi takšna ustanova lahko raziskovala tako področne kot horizontalne ukrepe.</p> <p>Str. 43: MK predlaga uvedbo reprezentativnosti pri društvih ali zvezah, kar se nam zdi potencialno problematično, saj v sodobni umetnosti ne funkcioniramo več po načelu obveznega članstva, številni umetniki in NVO pa pokrivajo več kot eno področja. Menimo, da koncept reprezentativnosti v kulturi ni smiseln.</p> <p>Str. 43: MK govori o dialogu z javnostjo. Predlagamo zapis o vlogi delovnih skupin za trajni dialog z NVO sektorjem in samozaposlenimi ter njihovo smiselno uvrstitev kot ključnega sogovornika v NPK.</p> <p>Str. 44, točka 10: Opozarjamo na nejasnost termina verodostojna umetnost.</p> <p>Str. 43-44: Med ukrepe predlagamo tudi jasen zapis definicije NVO v ZUJIK kot enega izmed stebrov kulturne politike, kot jo tudi priznava NPK.</p> <p>Str. 44, točka 11: Reprezentativnost stanovskih društev: predlagamo tudi zapis o vlogi strokovnih društev ter njihovem poslanstvu znotraj polja kulturne politike, ki ne temelji na reprezentativnosti, temveč na kriterijih kakovosti dela in vloge v kulturni politiki, saj ne gre za sindikalna združenja in hkrati zaradi pokrivanja vseh</p>	<p>delovanje. Kulturniška zbornica preprosto ni zaživela in nikoli začela res učinkovito delovati. Nazadnje je pred kratkim sama razglasila, da v bistvu ne obstaja več. Ali ustanoviti kakšno drugo telo s podobnim namenom ali z namenom, ki ga predlagajo avtorji te pripombe, je trenutno preuranjeno sklepati. Bolj ali manj jasno pa je, da med deležniki na področju kulture ni posebne volje in pogojev za povezovanje in sodelovanje na kak tak način, kot je bilo to predvideno ob uzakonitvi Kulturniške zbornice. Ustanavljanju kakšnih novih organov, inštitutov ipd. MK vsaj za zdaj ni naklonjeno, ker bi to lahko pomenilo tudi samo dodatno zniževanje sredstev za kulturne programe in projekte. Seveda moramo pripomniti, da teh predlogov ni mogoče primerjati z namero ustanovitve JA za umetnost, pri kateri gre za pomembne vsebinske in strateške razloge.</p> <p>Zato je predvideno, da bodo merila za priznanje reprezentativnosti morala biti dovolj preiščljena, da bodo ustrezno odgovorila tudi na te vrste pomisleke. Vsekakor pa obvezno članstvo in reprezentativnost nista brezpogojno povezana. O tem se lahko prepričamo ob primerih nekaterih zbornic na drugih področjih, ki imajo veliko več pooblastil, kot jih NPK predvideva za stanovska društva in ta pooblastila veljajo za vse, ki opravljajo določeni poklic, ne glede na to, ali so člani zbornice ali ne. Gre pač za kolektivnega deležnika, ki bi lahko z visoko stopnjo konsenza opravljal nekatere funkcije; navedeno pa je, da je potrebno način določanja le-teh zakonsko opredeliti.</p> <p>Pripomba verjetno meri na 1. ukrep. Ta govori o najširši vlogi kulture v družbi in ne o urejanju odprtih dnevih oz. kulturno-političnih tem, s katerimi se ukvarjata navedeni delovni skupini. Poleg tega je nesmiselno preveč določno opredeljevati posamezne oblike, ki se lahko spremenijo, nadomestijo z drugimi ipd.</p> <p>Termin je v NPK dovolj in po javni razpravi dodatno pojasnjen. Še bolj pa gotovo bo ob prenovi zakonodaje, ki bo bolj podrobno razdelala postopke vrednotenja in odločanja o sofinanciranju programov in projektov in o merilih vrednotenja.</p> <p>Pripomba je upoštevana; opredelitev NVO in nevladnega sektorja je dopolnjena.</p> <p>Pripomba je v določeni meri upoštevana, drugače pa je nanjo v največji meri odgovorjeno tudi že v zvezi s pripombo iste organizacije k besedilu, ki govori o reprezentativnosti stanovskih društev. Tu je smiselno dodati le še to, da naj bi se pooblastila nanašala zlasti na vprašanja, s katerimi se po naravi stvari ukvarjajo stanovska društva; strokovna društva pa določene naloge, ki so skladne z njihovo naravo, že sedaj</p>
--	--	---

	<p>področji hkrati predstavljajo bistveno višje pragove za morebitno merilo reprezentativnosti kot posamezna stanovska društva. Ob morebitnem prenosu pooblastil podeljevanja statusa samozaposlenih na stanovska društva opozarjamo, da vsa področja nimajo tovrstnih društev. MK pa mora ohraniti odgovornost za samozaposlene. Treba bo jasno definirati, kaj pomeni takšen prenos (glede finančnih sredstev, kriteriji določanja kakovosti, oblikovanje komisij ter nadzor njihovega dela, itn.). Ne vidimo razloga, zakaj se pooblastila ne bi prenesla na vse NVO, ne pa zgolj na stanovska društva.</p> <p>Str. 44 in 45: Zakon o ustanovitvi nove agencije za umetnost: na tem mestu z nekaterimi dodatnimi elementi (presojanje javnega sektorja, prenos uslužbencev MK na agencijo). Očitno je, da ne obstaja konsistentni načrt, kaj naj bi agencija počela. Opozarjamo k previdnosti pri definiranju njenih nalog, pri uvajanju le te brez široke javne razprave in analiz ter posledično predlagamo umik tega ukrepa iz NPK.</p> <p>Str. 46: Odprava administrativnih ovir: Predvideti tudi olajšanje izplačevanja potnih stroškov za NVO, primerno avansiranje izplačil za NVO skozi celotno leto, spodbujanje civilnega dialoga z NVO in samozaposlenih v obliki dialoških skupin na MK, ustanovitev servisa za samozaposlene, ki bi ga prenesli kot javno storitev na NVO, podpiranje raziskovanja kot podlago za strokovne predpise itn.</p> <p>Str. 47: Vloga in funkcija stanovskih društev: ne vidimo razloga, da se jih ločuje od strokovnih društev, ki združujejo NVO in samozaposlene.</p> <p>Str. 47: Predlagamo konkretizacijo podpornih nalog, ki jih opravljajo strokovna društva (zagovorništvo, monitoring kulturnih politik, servis za samozaposlene in NVO, medsektorsko povezovanje itn.).</p> <p>Str. 48: Ob izvajanju umetnostne in kulturne vzgoje je treba zapisati, da mora le ta vsebovati tako akterje iz javnega kot nevladnega sektorja. Predlagamo pripravo ustrezne strategije razvoja kul-</p>	<p>opravljajo.</p> <p>Opozorila so na mestu in jih ministrstvo jemlje na znanje kot dobronamerna in koristna.</p> <p>Načelno se je mogoče z marsičim strinjati, vendar gre za vsebine, ki ne sodijo v NPK kot strateški dokument, pač pa morda kaj v zakon, večina v vsakodnevno usklajevanje in sodelovanje med deležniki, ki jih pripomba tudi navaja.</p> <p>Zakaj ne bi omenjali različnosti, če so dejansko po svoji naravi in delovanju različna? O tem govorijo tudi nekatere pripombe zgoraj.</p> <p>To ni tema tega podpoglavja.</p> <p>Predlog o pripravi strategije o kulturno-umetnostni vzgoji v tem obdobju še ni smisel. MK, MIZŠ in ZRSS smo leta 2009 pripravili <i>Nacionalne smernice za kulturno-umetnostno vzgojov vzgoji in izobraževanju</i>, ki zadostujejo kot temeljno izhodišče za</p>
--	---	---

		<p>turno-umetnostne vzgoje.</p> <p>Str. 49-50: Ukrepi spodbujanja sodelovanja z gospodarstvom: predlagamo uvedbo t.i. modela Arts&business, ki je (digitalna in realna) platforma za srečevanje investitorjev in kulturnikov (samozaposlenih, NVO in javnega sektorja). Podobne mehanizme poznajo vse najrazvitejše države, platforma pa lahko služi za razvoj inovativnih pristopov, prostor srečevanja akterjev iz obeh polov ter raziskovanja področja kot podlago za pripravo nadaljnjih ukrepov zasebnega vlaganja v kulturo.</p> <p>Str. 49-50: Med ukrepi pogrešamo oblikovanje strategije rezidenčnih politik v Sloveniji in tujini, ki bi bistveno izboljšala učinkovitost teh mehanizmov.</p>	<p>razvoj tega področja v okviru finančnih sredstev in kadrovskih kapacitet, ki so na voljo. Pozornost bo veljalo usmeriti v realizacijo strateških nacionalnih dokumentov, ki vključujejo tudi kulturno-umetnostno vzgojo na posameznih področjih - leta 2016 je bila pripravljena <i>Strategija filmske vzgoje</i>, leta 2017 je bila pripravljena <i>Arhitektura za ljudi</i> (vključuje poglavje Vzgoja in izobraževanje ter Vseživljenjsko učenje), v pripravi je strategija kulturne dediščine, ki vključuje skrb za vzgojo in izobraževanje itd.</p> <p>Te vsebine so predmet poglavja 5.3, zlasti 5.3.4 in 5.3.6. Predlog je upoštevanja vreden in ga bo ministrstvo gotovo tudi upoštevalo ob konkretizaciji in izvedbi ukrepov.</p> <p>Te vsebine so predmet poglavja 5.5.5. in so vanj tudi vključene.</p>
2.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	<p>1.1.2 Nevladni sektor, str. 41, drugi odstavek: Omenjena dikcija, ki je pripisana nevladnemu sektorju, naj se zapiše tudi javnemu sektorju. Razliko med javnim in nevladnim sektorjem je treba iskati drugje. Ustanovitelj javnega sektorja je država oz. pristojna lokalna skupnost. Ustanovi ga z namenom opravljanja javne službe, skladno z javnim interesom. Ustanovitelji v nevladnem sektorju so fizične osebe ali osebe zasebnega prava. Ustanovijo ga z namenom opravljanja zasebnega interesa. V kolikor se ta zasebni interes sklada s pričakovani javnega interesa oz. komplementarno zapolnjuje manko, ki se ga ne da ali ga ni smotrno pokriti v okviru javne službe, se ti zasebni interesi prepoznajo kot del javnega interesa in se v tem delu tudi finančno podprejo kot programi in projekti, ki so v javnem interesu. Razlika med javnim in nevladnim sektorjem ne sme biti utemeljena na vsebini.</p> <p>UKREPI NA PODROČJU DIGITALIZACIJE, str. 47 in 48: Pojmovanje digitalizacije naj se ustrezno dopolni, posebno pozornost pa naj se nameni tudi problematiki avtorskega prava, ki naj na področje digitalizacije deluje spodbudno tam, kjer je brez dvoma</p>	<p>Pripomba je v največji meri upoštevana.</p> <p>Skrb za avtorske pravice je vključena na več mestih tega NPK (med drugim med ukrepe poglavja 5.1.2, pa tudi v Medijski strategiji), formalno pa vendarle sodi v pristojnost Urada za intelektualno lastnino v sestavi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.</p>

		izkazan javni interes za arhiviranje in metapodatkovno obdelavo kulturnih dobrin, predvsem z namenom osveščanja, vzgoje in izobraževanja. Slednje je eden ključnih doprinosov kulture v družbi, kar lahko tudi pozitivno vpliva na dvig pomena in vloge kulture v družbi in državi.	
3.	Amebis – Miro Romih	<p>Ukrepi št. 4, točka 1.2, str. 47:</p> <p>Prva pripomba se nanaša na seznam jezikovnih virov in tehnologij, s katerimi bi omogočili razvoj digitalizacije jezika in njeno dostopnost: v okviru terminološkega portala dodati tudi druge vrste slovarjev (enojezični in večjezični).</p> <p>Druga pripomba: redno financiranje razvoja in posodobitev bi se moralo izvajati za vse (že obstoječe) kvalitetne jezikovno-tehnološke vire in izdelke, in to na soroden način, kot je zapisano za navedenega, ne glede na to, kdo jih je naredil.</p> <p>Tretja pripomba se nanaša na razširitev prve alineje, ki govori o razvoju govornih tehnologij. Predlaga, da se ta glasi »nadaljnjim razvojem, nadgradnjo in vzdrževanjem govornih tehnologij«.</p>	<p>Pripomba je vsebinsko upoštevana v naslednji točki Ukrepov.</p> <p>Soglašamo s pripombo – poglavje 5.1.2 je v bistvu v celoti posvečeno ravno temu.</p> <p>Se strinjamo, da je potrebno upoštevati vse te vidike; vendar ohranjamo besedilo iz osnutka, ki dobesedno povzema sklepe posebej v ta namen ustanovljene medresorske delovne skupine.</p>
4.	Pokrajinski arhivi - direktorji	<p>Str. 36: Predlagamo, da se arhivi, kot državni javni zavodi (ustanoviteljica javnih arhivov v Sloveniji je država) navedejo v odstavku kjer se navaja zavode, ki delujejo na državni ravni.</p> <p>Str. 38: Besedilo je potrebno popraviti tako, da se glasi »Za potrjevanje in financiranje programov izvajalcev javne službe so odgovorni ustanovitelji: za nacionalne oziroma državne javne zavode MK, ...«.</p> <p>Stran 39: V sedmi alineji je treba dodati: »javnim arhivom« pred zagotoviti ustrezne prostorske pogoje... ter spremeniti dikcijo besedila iz »...hranjenje novih oblik arhivskega gradiva pod strokovnim vodstvom Arhiva RS« v »... za hrambo javnega arhivskega gradiva ne glede na obliko ali nosilec zapisa, pri čemer slovenska javna arhivska služba nastopa strokovno poenoteno.</p> <p>Stran 43 in 44: V točki 7. je potrebno dopolniti besedilo tako, da se glasi:(države za nacionalne oziroma državne javne zavode). Potrebno dopolniti besedilo tako, da se glasi: »... Do ustanovitve pokrajini ostajajo ustanovitelji in nosilci ustanoviteljskih</p>	<p>To je iz besedila že tako ali tako razvidno.</p> <p>Pripomba je upoštevana.</p> <p>Pripomba se po eni strani vrača na obstoječe stanje, ki ni sporno in bi potemtakem, če že, prej sodila v uvodni del NPK.</p> <p>Pripomba je v bistvu že implicitno upoštevana.</p>

		<p>pravic in obveznosti javnih zavodov regijskega pomena (razen javnih arhivov, ki so državni javni zavodi) praviloma mestne občine...«</p> <p>Str. 44: Med kazalce uspešnosti je treba dodati novo točko, in sicer: 7. spremljanje in vrednotenje napredka pri investicijah v javno arhivsko infrastrukturo.</p>	<p>Pripomba je implicitno že upoštevana, saj NPK predvideva evalvacije vseh področij.</p>
5.	Art kino mreža Slovenije	<p>Ustrezno je potrebno umestiti besedilo, ki se nanaša na digitizacijo slovenskih kino-dvoran, pri tem pa opozarjamo na pravilno rabo termina digitizacija, ki se nanaša na opremljenost kinodvoran z digitalnimi projektorji.</p> <p>Če želimo doseči cilj dostopnosti v vseh večjih krajih in na čim večjem območju Slovenije, potem je potrebno skupaj z lokalnimi akterji zagotoviti sredstva za nakup prvega projektorja. Digitalna tehnologija ima krajšo življenjsko dobo kot nekdanji 35mm projektorji, zato bo potrebno zagotoviti tudi sredstva za že digitizirane kinodvorane, ki se bodo soočale z iztekom življenjskih dob projektorjev.</p> <p>Naloge, vezane na sofinanciranje digitizacije je treba naložilo Slovenskemu filmskemu centru, že v letu 2018 pa se morajo vsi razpisi za sofinanciranje delovanja art kinematografov v AKMS in distribucije art filmov v Sloveniji prenesti z MzK na SFC, ki naj skrbi za vizijo, razvoj in delovanje filmskega in AV področja v celoti, seveda z ustreznimi finančnimi in kadrovskimi viri.</p> <p>V NPK je treba prepoznati pomen delovanja javne infrastrukture na filmskem in AV področju ter zagotovi ustrezna sredstva za delovanje programov, ki presegajo lokalni pomen. AKMS izvajajo programi filmske vzgoje, ki presegajo lokalne okvire, nekateri tudi regijske. Aktualni Pravilnik SFC javnim zavodom v skladu z ZUJK onemogoča dostop do programskih sredstev, s čimer zavira razvojno naravnane programe filmske vzgoje, ki jih izvajajo. Ustrezna ureditev sofinanciranja filmsko-vzgojnih programov in projektov je ključna.</p> <p>V dokument naj se vključijo konkretna izhodišča in zaveze za bistveno aktivnejši dialog med organizacijami države in lokalnih</p>	<p>Vsebinsko gledano je pripomba v bistvu zajeta v predvideni celoviti digitalni preobrazbi slovenske kulture; posebej omenjamo predvsem področja, ki najbolj zaostajajo, kar na srečo za mrežo kino-dvoran art kina ne velja.</p> <p>Soglašamo z opozorilom in, kot rečeno, menimo, da je to zajeto že v okviru razumevanja nujne tehnološke posodobitve (digitalizacije) kulture v celoti.</p> <p>Težko je oceniti, ali bo to res mogoče že v letu 2018; a usmeritev je prejkone ustrezna.</p> <p>O tem celostno govori poglavje 5.2. (Strateški cilj II.)</p> <p>To je eden glavnih namenov in ciljev poglavja zgoraj omenjenega poglavja 5.2.</p>

		skupnosti, ki bodo v javno dobro za javni denar tudi do leta 2025 usodno pomembne za dostopnost do kulturnih dobrin na celotnem območju Republike Slovenije .	
6.	Delavski dom Trbovlje, Kibla, Pina, KSEVT	<p>Komentar k besedilu na str. 46: Odmiranje obstoječih praks je nevarna dikcija, načeloma je evropska politika inkluzivna, pomeni, da vključuje raznorodne oblike, medije, starosti ustvarjalcev itd., v odprt demokratični prostor in medgeneracijski dialog, ki ga osmišljajo kuratorji in producenti na različnih nivojih (visoka, kultura, inkluzivna socialna kultura in ustvarjalnost itd.). Apriorno določanje vnaprej, kateri mediji in prakse bi se morali uveljavljati, se naj prepušča vsebinskim oblikovalcem, nikakor pa ne državnim uradnikom.</p> <p>Besedilo navajamo, ker korektno in transparentno izpostavlja pomen nevladnega sektorja za področje novih vrst umetnosti in kulture, s poudarkom na raziskovalni umetnosti, digitalizaciji in strategiji pametne specializacije. Nakazuje utemeljenost potrebe po spodbujanju raziskovalne umetnosti, ki jo izvajajo nevladne organizacije, ki jim je tudi priznana neobremenjenost, nepolitičnost in izrazito v prihodnost (torej v spodbujanje razvoja novih medijev v interdisciplinarni sferi znanosti in umetnosti ter povezovanja s tržnim gospodarstvom) usmerjena razvojna strategija. Kot je zapisano na strani 41 besedila osnutka NPK 2018-2025:”Z NPK in zakonom opredeljena vloga nevladnega sektorja ne sme biti obremenjena s preveč določenimi pričakovanji in mora podpirati usmeritev v iskanje novih pristopov do občinstva, v razvoj novih produkcijskih možnosti, novih vsebin in sporočil in bolj neobremenjeno obravnavo klasičnih tem in del kot javni sektor (v okviru javne službe).”</p> <p>Vprašanji: Javna agencija za kulturo? Kaj bodo natančneje njene pristojnosti?</p> <p>Kaj natanko pomeni možnost podelitve koncesije nevladnim organizacijam?</p>	<p>Besedilo ne govori o kakršnikoli vnaprejšnji selekciji in morebitnem »spodbujanju odmiranja« ali puščanja določenih področij, poetik, žanrov, ob strani oz. prepuščanju samim sebi brez sredstev... Besedilo govori o tem, da se najbrž, kot že v preteklosti ob prelomih civilizacije in kulture, kaj takega morda tudi bo dogajalo samo po sebi. Drugače pa gotovo velja načelo inkluzivnosti, kot opozarjajo avtorji pripombe.</p> <p>O tem bo dokončno odločeno s predvidenim zakonom o tej agenciji, ki bo predvidoma pripravljen v prihodnjih dveh letih. Drugače pa so obširni odgovori na vprašanja o nalogah, pristojnostih in možnostih agencije bili že dani na podobna vprašanja in pripombe drugih sodelujočih v javni razpravi (gl. pojasnila pod št.: 1.1, 3.5.1 – četrți odst., 3.5.4, 5.1.1 (str. 19) itd.)</p> <p>Gre za koncesijo za izvajanje dejavnosti na način javne službe na področju, na katerem javni zavodi še ne delujejo ali jih je premalo, potreba po tem pa se kaže kot nesporna, podeljeno zasebnemu zavodu ali drugi organizaciji, za katero je ugotovljeno,</p>

		<p>Ugotovitve in predlog:</p> <p>Samo na strani 49 in strani 50 se omeni Mreža centrov raziskovalne umetnosti. Zadovoljni so, da se uporablja prav diktija »Mreža centrov raziskovalne umetnosti«, saj ta Mreža (kratica McRU) v Sloveniji že obstaja, sestavljajo pa jo (v skladu s kohezijsko razvojno politiko) DDT Trbovlje, K-SEVT Vitanje, Pina Koper in KID KIBLA Maribor, ki že najmanj dve leti aktivno delujemo v smeri odpiranja možnosti takojšnje implementacije aktivnosti raziskovalne umetnosti.</p> <p>Zaradi transparentnosti in enotne diktije predlagajo, da se besedilo pri točki 1.3, Ukrepi, alineja 3., uskladi. V Ukrepu se navaja javne razpise, v Kazalnikih uspešnosti pa je v besedilu naveden javni razpis. Ali gre torej za več javnih razpisov, s pomočjo katerih bo MzK (oziroma bodoči skrbnik razpisa) izbral med večimi prijavitelji oziroma razdrobljene javne razpise po sistemu step-by-step, ali pa gre za en javni razpis, na katerem se bodo izbrale najboljše prijave projekta Mreže centrov raziskovalne umetnosti? Glede na to, da besedilo omenja "kohezijski projekt" in ne kohezijskih projektov, je tudi z formalnega stališča tekst v tej točki nejasen oziroma nekonsistenten.</p> <p>Zato predlagajo, da se diktija ustrezno popravi. Po njihovem mnenju je javni razpis, namenjen izboru najboljših predlogov za vzpostavitev konzorcija Mreže centrov raziskovalne umetnosti, povsem ustrezen. Tako predlagajo popravek v točki 1.3, Ukrepi, alineja 3, ki naj se popravi v "3. z javnim razpisom spodbuditi in razviti kohezijski projekt Mreža centrov raziskovalne umetnosti (javni razpis) ...", besedilo v točki 1.3 Kazalci uspešnosti, alineja 3, pa ostane nespremenjeno.</p>	<p>da lahko ustrezno in učinkovito opravlja dejavnost na ustrezni ravni.</p> <p>Pripomba je upoštevana; besedilo je usklajeno (mišljen je javni razpis za sofinanciranje mreže z evropskimi sredstvi, ki bo izveden najkasneje takoj v začetku leta 2018; kasneje pa mu bodo gotovo sledile še nove in dodatne spodbude, tudi novi razpisi).</p>
7.	Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije	<p>Pri podpoglavju 1.1.5, str. 42, menijo, da bi tudi društva s področja uprizoritvenih umetnosti po analogiji s sorodnimi društvi morala imeti možnost, da kot stanovska izvajajo določene programe, namenjene zlasti promociji in javnemu predstavljanju dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo njihovi člani. Ob postavljanju vprašanje, ali bodo tovrstna društva lahko črpala sredstva za to na razpisih in kakšni bodo kriteriji, ki jih bo Ministrstvo za kulturo postavilo za stopnjo reprezentativnosti.</p>	<p>Pripomba smiselno podpira intenco NPK, ni razloga za to, da za stanovska društva s področja uprizoritvenih umetnosti ne bi veljali enaka pravila in enaki pogoji kot za druga.</p>

		Kot srednjeročna rešitev je predlagana digitalna platforma, pri čemer vidijo zlasti problem koncesije in partnerstva; bo to neodvisna platforma, bo del javnega zavoda ali nevladne sfere.	Ta pripomba oz. vprašanje se nanaša na poglavje 5.2.4 – Razvoj strokovne kritike. Odločitev o konkretni obliki uresničitve te zamisli bo stvar dogovorov in premisleka o najbolj optimalni varianti. Razmišljamo o možnosti neke vrste spletnega medija; obstaja tudi možnost »koncesije« kateri od že obstoječih spletnih platform itd.
8.	Društvo slovenskih literarnih kritikov	Pozdravljajo idejo vzpostavitve (nove) spletne platforme, ponujajo sodelovanje pri njenem formiranju in soustvarjanju kot strokovno društvo.	Ta pripomba oz. vprašanje se nanaša na poglavje 5.2.4 – tako kot predhodna. Velja enak odgovor oziroma pojasnilo. Sodelovanje bo vsekakor zaželeno.
9.	JSKD	<p>Točka 1.1: Predlagajo, da se v tretjem odstavku pri navajanju konkretnih izvajalcev v javnem sektorju doda JSKD. Gre za edino javno institucijo na področju ljubiteljske kulture.</p> <p>Pozdravljajo ustrezno zakonsko ureditev izvajanja javne službe za vsa tista področja kulturnih dejavnosti, kjer to še ni urejeno.</p> <p>Več poudarka nesnovni kulturni dediščini. JSKD je krovna organizacija, ki skrbi za strokovno podporo folklornim dejavnostim ter s tem ohranjanju nesnovne kulturne dediščine, zato se naj ta njegova vloga jasno zapiše v NPK.</p> <p>Točka 1.2, 9. ukrep: Glede na njegovo dosedanje delovanje tudi na področju izobraževanja ga je nujno vključiti v pripravo navedenega pilotnega koncepta.</p> <p>Točka 1.2, 10. ukrep: Predlagajo, da se sem uvrstijo tudi ukrepi oz. spodbude za kvalitetne medresorske projekte, pomembne tako z vidika kulturne vzgoje kot tudi ozaveščanja širše javnosti o pomembnosti kulturnega udejstvovanja na kvaliteto življenja in splošno družbeno klimo.</p> <p>Kazalci uspešnosti: v ukrep uvajanja elektronskih javnih razpisov bi bilo treba uvrstiti tudi JSKD.</p>	<p>Kolikor gre za odstavek, ki govori o izvajalcih dejavnosti na način javne službe v okviru javnega sektorja, pripomba ni mogoče upoštevati, saj so naloge JSK povsem drugačne in se nanašajo na sektor ljubiteljske kulture. Vloga javnega sklada ni primerljiva z nalogami javnih zavodov.</p> <p>Težnja, ki izhaja iz te pripombe, je v besedilu že upoštevana.</p> <p>Ker je JSKD pomemben deležnik MK, bo gotovo vključen v ta projekt, tako kot vrsta drugih, prav tako neimenovanih.</p> <p>Pripomba ne zadeva vsebine navedenega ukrepa (Slovenski virtualni muzej).</p> <p>Je implicitno vključen, čeprav je tekst zapisan v bolj splošni obliki; a ga je mogoče še dopolniti: »MK in javnih skladov oz. agencij ...«</p>
10.	Klemen Ramovš	Enakopravnost institucionalne in nevladne produkcije, kar pomeni primerljivost ob upoštevanju vseh specifik in ne enakost, kar pomeni: zagotoviti primerljivo beleženje odhodkov po 27. členu ZUJIK za vse prejemnike subvencij, odhodke beležiti v primerja-vi s celotno vrednostjo programa in ne le to, kar pokriva subvencija,	<p>Enakopravnost je samoumevna, naloge in pričakovanja v zvezi z javnim sektorjem in nevladnim sektorjem pa se vseeno razlikujejo.</p> <p>Soglašamo, da je potrebno v obeh sektorjih zagotoviti neoporečno knjigovodstvo in računovodstvo v skladu z zakonom.</p>

		<p>uvesti sankcioniranje kršitev zakona,</p> <p>javnosti transparentno zagotoviti primerjalen vpogled v odhodke in prihodke vseh treh glavnih skupin prejemnikov: državnih javnih zavodov, lokalnih javnih zavodov in nevladnih organizacij,</p> <p>omogočiti pomoč nevladnim organizacijam v težavah z dodatnim sofinanciranjem, ki bi kompenziralo predhodno neprimerljivo sofinanciranje, ali z garancijami za kreditiranje, da se z nadaljnjim primerljivim sofinanciranjem, kot jim pritiče po zakonu, izkopljejo iz težav z lastno aktivnostjo.</p> <p>Oblikovanje pravne, davčne in informacijske točke za podporo nevladnim organizacijam in samozaposlenim v kulturi. Ministrstvo za javno upravo bi moralo zagotoviti in v celoti financirati skupino odvetnikov, ki bi zagovarjali vse nevladne organizacije, ki so jim kršene pravice pri prijavljanju na razpise. Ker bi bili občine in drugi investitorji pri kršenju zakonov tudi ustrezno sankcionirani, bi ravnali bolj preudarno. Dolgoročno bi to vodilo v večjo pomembnost in nivo lokalnih kulturnih politik. Poleg tega bi morali dobiti tudi davčno svetovanje in po potrebi tudi računovodske storitve, ki bi nas razbremenilo nalog, za katere nismo usposobljeni.</p>	<p>Tudi s tem soglašamo.</p> <p>Soglašamo. Vsi podatki o porabi javnih sredstev so že zdaj javni – razen kjer to drugače ureja predmetni zakon.</p> <p>Gre za predloge, ki jih bo mogoče in potrebno temeljito premisliti ob prenovi zakonodaje; najbrž pa določenih finančnih ukrepov, ki naj bi »kompenzirali« domnevno prenizko sofinanciranje programov v preteklosti, ni mogoče pričakovati, saj tega po našem razumevanju javnofinančna zakonodaja ne omogoča.</p> <p>Te stvari ureja predmetna zakonodaja, kandidati za oz. prejemniki sofinanciranja se za to odločijo pod jasnimi pogoji. Kolikor razpisni pogoji niso dovolj domišljeni, je potrebno na to opozoriti ob objavi razpisa in ne naknadno. Si je pa ob teh predlogih smiselno postaviti tudi vprašanje, ali ne bi uvedba vseh teh mehanizmov vodila tudi v pretirano odvisnost NVO od upravnih organov in s tem tudi od politike.</p>
11.	IO Koordinacija sindikatov ZVKDS	<p>Nujno je potrebno prevetriti vso zakonodajo s področja varovanja dediščine v povezavah z načrtovanjem posegov v prostor.</p> <p>Veliko registrirane dediščine ni razglašene za kulturni spomenik lokalnega pomena, ker občine ne želijo prevzemati finančne odgovornosti.</p> <p>Vlada RS spomenikov državnega pomena ne razglašata sistematično, zato ne pridemo do seznama najpomembnejše dediščine v državi.</p>	<p>Gre za pomembna vprašanja, ki bodo gotovo tudi obravnavana v Strategiji kulturne dediščine, ki bo predvidoma v prvi polovici leta 2018 v javni razpravi. Po drugi strani pa gre za konkretna vprašanja zakonske ureditve, ki jo je potrebno vedno znova doreči na medresorski ravni. Kar zadeva Register kulturne dediščine, si ministrstvo prizadeva izboljšati položaj.</p>
12.	Zveza slovenskih godb	<p>Dejavnosti ljubiteljskih kulturnih zasedb, ki za izvedbo potrebujejo kulturno infrastrukturo v lasti javnih zavodov, vključiti v mrežne sisteme že obstoječega kulturnega udejstvovanja glasbenikov.</p> <p>To velja tudi za vse godbene sestave najvišjih kakovostnih ravni.</p> <p>Pri zagotavljanju javne službe bi za ljubiteljsko kulturo v javnem interesu predstavljal velik finančni pomen v državnem omogoča-</p>	<p>Pripomba je smiselno že vključena v besedilo NPK.</p> <p>Po našem vedenju v primerih t.i. godbenih domov gre za lastnino lokalnih skupnosti oz. za društveno lastnino. Izvajanje javne službe vključuje tudi plačevanje vseh za-</p>

		nju brezplačnih upravljanj godbenih domov ter sočasno tudi oporostitev plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.	konsko določenih obveznosti, kakršne so omenjene v pripombi, in sofinancer dejavnosti jih praviloma priznava kot upravičene stroške.
13.	Zveza kulturnih društev Maribor	NPK 2012-2025 v primerjavi s prejšnjimi NPK-ji opušča prioriteto skrbi za slovenski jezik in se zadovolji z omembo programa jezikovne politike 2019-2023, ne da bi ga integrirala v svoj kontekst. Ne iz strahu pred evropsko integracijo ali internacionalizacijo, ki sta neizogibni posledici razvoja, ampak prav zaradi večje uspešnosti Slovenije v teh procesih, vidimo potrebo, da se skrb za slovenski jezik okrepi. Dejansko smo pred epohalno 'trubarjansko' nalogo, da slovenščino umestimo v postgutenbergovsko kulturo, česar se dokument sicer dotika v zvezi z digitalizacijo, vendar ob tem povezava z odgovornostjo za slovenski jezik in njegov razvoj ni dovolj razvidna.	Skrb za prihodnost jezika ni le vsebina NPK, temveč dolžnost države v celoti – kar priznava tudi Strategija razvoja Slovenije, ki temu vprašanju posveča precejšnjo pozornost. Težko bi se strinjali, da je v osnutku NPK ta skrb premalo poudarjena – digitalizacije se ne le »dotika«, temveč jo razume kot verjetno ključni izziv obravnavanega obdobja, jezik pa je na več mestih omenjen tudi kot bistven element avtorefleksije. Hkrati pa je v NPK jasno opozorjeno, da bo l. 2018 v skladu z zakonom potrebno pripraviti predlog nove Resolucije o nacionalnem programu jezikovne politike in najbrž bi bilo nesmiselno, da v NPK posvetimo vprašanju, ki bodo veliko bolj strokovno obravnavana in tudi strateško premišljena v navedenem aktu, ki bi potem to ponavljal ali celo mogoče kaj povsem drugače zastavil. NPK v skladu s tem navaja predvsem najbolj osnovne usmeritve.
14.	ZDSL	Likovno vizualno umetnost bi morali obravnavati enakovredno kot ostala področja (Beneški bienale je enako pomemben kot Frankfurtški knjižni sejem). Posledica te neenakopravnosti je zelo nizka stopnja razvitosti, ki se zaradi slabega izobraževanja na osnovni in srednji stopnji še slabša. V zadnjih 25 letih ni bilo soglasja o naslednjih pomembnih vprašanjih: avtorska in sorodne pravice, trg likovnih del, pogoji dela likovnikov ter razmerje med avtorji sodobne likovne/vizualne produkcije in nacionalnimi galerijami in muzeji. Nacionalna stanovska društva so kot nosilci ustvarjanja enako pomembni kot javni zavodi. Od kar so jim bile pred časom odvzete strokovne kompetence, so se problemi avtorjev le kopicili in danes so na margini dogajanja in socialno izključeni, zato je – še zlasti po krachu Kulturniške zbornice – stanovskim društvom potrebno povrniti njihov status.	Primerjava ni povsem ustrezna: na Beneškem bienalu – točneje na dveh, tako umetnostnem kot arhitekturnem – je Slovenija že praktično vse od osamosvojitve prisotna kot ena od razstavljavk vsako leto, zadnja leta tudi na odlični poziciji sredi Arsenala. Status Slovenija – častna gostja Frankfurtškega sejma pa je izreden projekt, ki se pripravlja že deset let in je novembra 2018 končno dobil potrditev za uresničitev v letu 2022, kar lahko označimo za velik uspeh tako aktualne vlade kot JAK. Ta status je praviloma enkrat oz. je mogoče računati nanj le vsakih nekaj desetletij. To pa nikakor ne pomeni podcenjevanja vsakoletne predstavitve na beneškem bienalu. Pripomba ni povsem razumljiva – s kom ni bilo soglasja? Osutek NPK skuša praktično naslavljati navedene težave zlasti v okvirju strateških ciljev 5.3 in 5.4., statusno pa tudi 5.1. S tem se strinjamo in namen ureditve te situacije je zapisan v NPK , zlasti jasno v podpoglavju 5.1.1.5. Seveda pa ne gre za v osnovi isto področje delovanja; primarna vloga stanovskih društev vsekakor v večini primerov ni produkcija kulturnih dobrin in še zlasti ne produkcija v skladu z načeli, ki veljajo za javne zavode.
15.	Združenje lastnikov starin Slovenije	NPK se mora zavzeti za pomen in razvoj nevladnega varstva premične kulturne dediščine tudi pri zasebnih zbiralcih starin. Opredeliti mora pomen in položaj zasebnih lastnikov starin – k temu bi pripomogla raziskava področja, ki doslej sploh še ni bila napravljena – predlog tozadevnega ukrepa!	Kot zapisano ob pripombi 2 v razdelku 3.7: »Vsekakor drži, da je širše gledano tudi zasebno zbirateljstvo v javnem interesu. Pomembno bo oblikovati standarde, ki bodo opredeljevali, pod kakšnimi strokovnimi pogoji so zasebne zbirke primerljive z javnimi, ki jih urejajo zakonski predpisi.

	Ukrep podpira tudi Vojni muzej Logatec	Če niti NPK ne bo priznal pomena in položaja zasebnih lastnikov starin, se tudi odnos javnih muzejskih delavcev do zasebnih lastnikov starin ne bo spremenil na bolje. Javni muzejski delavci slednjih ne vabijo k sodelovanju pri pripravi raznih predpisov, pa čeprav zasebni lastniki na posameznih področjih hranijo največje in najdragocenejše zbirke premične kulturne dediščine v državi.	To je tudi praksa v tujini, kjer so zasebni zbiratelji zaradi finančnega interesa pogosto celo strožji kot upravitelji javnih zbirk.« Pripomba se upošteva v smislu omembe pomena zasebnih zbirk predvsem kot dobro opozorilo; vsekakor pa je smiselno, da se ta tema obravnava tudi v okviru priprave Strategije kulturne dediščine. .
16.	Slovenska prosvetna zveza, Slovenska študijska knjižnica Celovec	Leta 2005 je Ministrstvo za kulturo RS oddalo dotedanje reference, ki jih je imelo za kulturo Slovencev v sosednjih državah, v odgovornost Uradu Vlade RS za zamejstvo in Slovence po svetu. Ta odločitev je kulturo Slovencev v sosednjih državah odrezala od enotne in skupne kulturne administracije. Če RS meni, da tudi kultura Slovencev v sosednjih državah spada v nacionalni program za kulturo, bi bilo prav, da se to ne bi dogajalo samo na deklarativni ravni. Zato predlagam, da MK vzpostavi z javnim interesom za kulturo skladen sistem financiranja kulture celotnega slovenskega naroda. Skratka: gre za ponoven prenos kulture Slovencev v sosednjih državah v pristojnost MK.	Pripomba je vsekakor vredna razmisleka, saj je gotovo potrebno posvetiti več pozornosti neomejenemu izražanju kulturne in jezikovne identitete Slovencev v sosednjih državah in po svetu. Vsekakor ministrstvo v zadnjem času spremlja kulturne dejavnosti slovenskih manjšin v sosednjih državah in se tudi vključuje v razreševanje nekaterih odprtih problemov. Pri tem pa velja opozoriti tudi na dejstvo, da NPK ni le dokument MK, temveč akt na ravni države. Predlog o ponovnem prenosu financiranja kulturnih dejavnosti naših manjšin na Ministrstvo za kulturo zahteva širše soglasje in spremembe ureditve tudi na ravni Zakona o vladi. Vprašanje bi bilo potrebno postaviti v času oblikovanja nove vladne koalicije oziroma nove Vlade RS.
17.	Univerzitetna knjižnica Maribor	V seznam nacionalnih javnih zavodov na str. 36 se doda: »UKM, ki tudi opravlja arhivsko funkcijo hranjenja pisne kulturne dediščine na nacionalni ravni.«	Pripombe ne moremo upoštevati, kajti UKM ni nacionalni javni zavod; vprašanje opravljanja arhivske funkcije v zvezi hrambo pisne kulturne dediščine pa je ustrezno rešeno, tako kot tudi v več drugih primerih.
18.	ZDSSS (Tomaž Wraber) (v originalu obsežnejša razlaga)	V Operativnih ciljih pogrešam pravo in ustrezno mesto RTV Slovenija? Po mojem prepričanju (in zares dvomim, da se motim!) je to največji in najbolj raznolik slovenski kulturni korpus, ki poleg kulturne opravlja še številne funkcije – informativno, izobraževalno, vzgojno, zabavno itd. itd. (...) Če RTVS v javnosti danes ne uživa dovolj ugleda, je to v precejšnji meri tudi krivda tako novinarske spolitiziranosti kot sprotne dnevne politike, ki ga pretežno izrablja tudi za svoje, pogosto ne-dolgoročne interese. A temu navkljub je koncentracija znanja in izkušenj, tehnike in logistike za vse te dejavnosti na RTVS tolikšna, da bi jo bilo škoda zapraviti, a je ta hip izkoriščena v znatno premajhni meri. Spregledati ne smemo niti dejstva, da bi bili ti učinki zaradi narave medija med najbolj »demokratično« dostopnimi za državljane RS, ne glede na kraj njihovega bivanja in socialni položaj, pa še kakšno drugo okoliščino.	Vse to je že bilo in gotovo še bo predmet javne razprave ob Strategiji medijev (v kateri je obsežen poseben del posvečen strateškemu vprašanju RTV Slovenija) ter ob javni razpravi ob novem Zakonu o RTV Slovenija. Osnutek NPK ji pozornost posveča predvsem kot izjemno pomembnemu javnemu zavodu na področju kulture v ožjem pomenu besede, prav tako pa tudi z vidika (so-)odgovornosti za senzorno ovirane ter za razkrinkavanje lažnih novic..
19.	ZDSSS	Str. 41 (na koncu odstavka, ki se nadaljuje iz prejšnje str., razde-	Pripomba je bila v NPK na več mestih upoštevana.

	<p>(Tomaž Wraber)</p> <p>lek 1.1.2): Predlagam, da se besedilo NPK na tem mestu nadaljuje: »in ob upoštevanju specifičnih osebnih okoliščin (npr. invalidnosti) posameznih ustvarjalcev in uporabnikov kulturnih dobrin«.</p> <p>Str. 41 (za drugo alinejo na dnu str., razdelek 1.1.2): PREDLAGAM DODATNO ALINEJO: upoštevanje osebnih okoliščin vrste državljanov (npr. različne invalidnosti), ki zahtevajo posebne prilagoditve za dostop do ustvarjanja ali uživanja kulturnih dobrin, ali njihovo prilagajanje oz. pretvorbo v take oblike, da so tudi njim dostopne (npr. knjige v brajici, zvočne in digitalizirane knjige, besedila v znakovnem jeziku, tako imenovano »lahko branje« itd. OBRAZLOŽITEV: Razvite države svojim državljanom z različnimi invalidnostmi, z disleksijo itd. zagotavljajo gradiva v njim dostopnih oblikah. To, kar je na prvi pogled proračunski strošek, pomeni znatno večje vključevanje teh skupin v družbo, kar že samo po sebi zmanjšuje izdatke na drugih področjih, s katerimi družba lajša breme izključenosti svojih državljanov z invalidnostmi. Tu ponovno poudarjam, da so invalidi nekaj drugega, kot so t.i. »ranljive skupine«.</p> <p>Razdelek 1.2 Digitalizacija je lahko eden pomembnejših korakov k večji vključenosti slepih in slabovidnih (pa tudi nekaterih drugih invalidov) v družbeno življenje, če jo njeni načrtovalci zastavijo tako, da je dostopna za vse. Če pa pogojev dostopnosti za slepe in slabovidne in druge invalide ne upoštevajo, lahko postane digitalizacija ena največjih prepek za dostopnost do procesov, povezanih s kulturo in za samo kulturo pa tudi za druge vsebine. Na ravni EU je nekaj ustreznih direktiv in uredb, povezanih z dostopnostjo do digitalnih storitev, aplikacij in procesov že sprejetih, prav te dni je Evropski parlament sprejel European Accessibility Act - Evropski akt o dostopnosti, ki naj bi vsem državljanom EU zagotovil dostopnost do vseh dobrin in storitev v družbi.</p> <p>Pri tem je ustrezna ureditev avtorsko pravnih izjem in izjem za izobraževanje za slepe in slabovidne in za vse druge z motnjami</p>	<p>Velja enak odgovor kot ob predhodni pripombi k besedilu na isti strani.</p> <p>Pripomba je bila smiselno upoštevana.</p>
--	--	---

		<p>branja ključna, saj brez tega nismo naredili veliko, oz. smo spet diskriminirali veliko število državljanov.</p> <p>Razdelek 1.2, ukrep 4, zadnja alineja, Vzpostavitev infrastrukturnega centra za jezikovne vire in tehnologije: Ta cilj je za slepe in slabovidne življenjskega pomena, zato pri njegovem uresničevanju ne bi želeli biti izključeni, kot se je že zgodilo doslej.</p>	Pripomba je bila smiselno upoštevana.
20.	SOS	NPK navaja zagotovitev meril in pogojev, na osnovi katerih lahko MK podeli koncesijo nevladnim organizacijam za opravljanje javne službe. Opozoriti želimo, da bi lahko izraz »koncesija« povzročil veliko nejasnosti, saj je povezan s področno zakonodajo, določenimi postopki, razpisi in pogodbami, ne nazadnje pa tudi s plačilom koncesnine, kar pa je v primeru neprofitne NVO težko pričakovati.	Pojem »koncesija« seveda nikakor ne pomeni samo tega, kar si zlasti po občinah in še v kakšnem primeru povečini predstavljamo; že koncesije v zdravstvu so seveda urejene drugače kot koncesije za opravljanje gospodarskih javnih služb ali v kakšnem drugem primeru. Zakonodaja za področje kulture v več primerih ureja istoimenske zadeve na drugačen način, kot so urejene na drugih področjih, kar je povezano z naravo dela na tem področju. Tako bo seveda tudi področje te vrste koncesij urejeno posebej in glede na naravo dela na področju kulture.
21.	Uredništvo igranega programa RA SLO	JAVNA SLUŽBA NA PODROČJU MEDIJEV - predlagamo izrecno omembo umetniške radiofonije – radijske igre. Menimo, da se zdaj zapisano preveša v podporo tistim značilnostim RTV, ki so v medijih že po naravi poudarjene - informacija, promocija, politična publiciteta. Neuravnoteženost v vrhovnem dokumentu o kulturi ima lahko zelo konkretne posledice pri nadaljnji zakonodaji, pri delitvi denarja znotraj RTV in programa ARS, saj nehote Utrjuje zavest o nepomembnosti, tako rekoč o ilegalnosti izvirne radijske umetniške produkcije in programa.	Pripomba je v NPK na več mestih upoštevana oz. vsaj smiselno upoštevana.
22.	Prirodoslovni muzej Slovenije	<p>Potrebno popravka je poglavje 1.1.1. Javni sektor, in sicer na strani 36, ko pravi: »Smiselno je, da na ravni države delujejo nacionalni javni zavodi, npr. Narodni muzej, Narodna galerija in Moderna galerija in po en nacionalni področni muzej ...«.</p> <p>V neuravnoteženem in nejasnem dokumentu, ki nima jasne strategije glede kulturne dediščine (jo namerava šele na novo opredeliti), je ta del nujno črtati, tudi če gre zgolj za razmišljanje. Morda se ga da nadomestiti s »Smiselna je racionalizacija in reorganizacija državnih muzejev na podlagi Strategije kulturne dediščine, ki je v pripravi«.</p> <p>Pozitivno je, da NPK ugotavlja, da bo potrebno »vzpostaviti mu-</p>	<p>Prej ko slej se bo potrebno odločiti, ali bomo dopuščali možnost, da imamo po posameznih področjih odprto možnost ustanavljanja »nacionalnih muzejev«, npr. več nacionalnih vojnih muzejev, več nacionalnih tehničnih muzejev ipd., ali vendarle praviloma enega osrednjega muzeja za eno področje z možnostjo pokrajinskih področnih muzejev, če gre za izrazite specifike ipd. Predlagatelj se opredeljuje za drugo možnost, tako iz razlogov financiranja kot iz razlogov večje privlačnosti in boljšega obiska itd.</p> <p>Kot je bilo že večkrat poudarjeno, NPK praviloma ne načenja do te mere konkretnih</p>

		<p>zejsko mrežo, ki bo vsebinsko in teritorialno pokrivala celotno ozemlje države«. Vsebine, ki naj bi bile pokrite na celotnem ozemlju Slovenije, niso navedene!?! Naravoslovne vsebine oziroma premična kulturna dediščina naravnega izvora je že vrsto let zapostavljena in razmere se katastrofalno slabšajo.</p> <p>Torej manjka alineja:</p> <p>- Zagotoviti ustrezne prostorske (po velikosti in uporabnosti) pogoje, zagotoviti prepariranje (restavriranje in konserviranje) naravoslovnega gradiva, poskrbeti za hranjenje naravoslovnega gradiva in muzealij pod strokovnim vodstvom državnega muzeja (Prirodoslovnega muzeja Slovenije).</p> <p>Kljub dobi, v kateri živimo, je digitalizacija v NPK preveč poudarjena in izpostavljena. Je res na muzejskem področju najpomembnejši virtualni muzej???</p> <p>Pomembnejši od ogroženih državnih naravoslovnih zbirk, arhiva narave, ki je nosilec informacij, ki nam danes še niso dostopne, z razvojem znanosti in tehnologije pa nam bodo? Digitaliziran arhiv narave žal ohrani le del informacij.</p>	<p>vprašanj, temveč se posveča predvsem strateškim usmeritvam. Vprašanje, ali Slovenija potrebuje več prirodoslovnih muzejev na nacionalni ravni ali je bolj primerno, da imamo na eni strani močno nacionalno institucijo na drugi strani pa morda še kak pokrajinski, zlasti specifikam pokrajine prilagojen prirodoslovni muzej... Drugače pa, kot je vidno tudi iz pripombe, množenje te vrste muzejev, zahteva več kadrov, več nujne opreme in ustreznih prostorskih zmožnosti, skratka veliko dodatnih sredstev in vprašanje je, ali Slovenija to res zmore.</p> <p>Tega nihče ne trdi; je pa v digitalni dobi, če je dovolj privlačen, lahko pomemben medij informiranja za privabljanje zlasti tujih obiskovalcev in medij promocije slovenske kulturne dediščine, kar tudi ni nepomembno. Skratka, virtualni muzej ni najpomembnejši, je pa pomemben ukrep z vidika kulturnega turizma, kar ni zanemarljivo. Z drugim delom pripombe se seveda strinjamo in je smiselno upoštevana pri prejšnji pripombi.</p>
23.	Rado Carlo Poggi, RAUM AU, Slovenj Gradec	<p>PublicAgency for Arts</p> <p>You may know Slovenia better than me, but please, admit that such an agency would create again lots of possibilities of shifting into clientelism, something we should be aware in Slovenia, is a very, very rooted practice.</p> <p>I suggest here to just change simply the organizational structure in the ministry itself, with all its directorates and professionals working in the single departments. Why do you not try to change the binding of these directors to mandates and maybe add one or two, you got enough competence there and I believe actually in their abilities.</p>	<p>It is hard to counter general complaints about clientelism, but definitely this NPK aims to guarantee and strengthen independent and highly competent decision making – current juries at the ministry are bound by identical requests.</p> <p>Apart from increased independence an agency may perform certain functions that a ministry as a government body can't, such as preparations and organization of festival /trade fair appearances (JAK and SFC being very positive cases), raising non-budgetary funds, promotion and even partnerships with private sector.</p> <p>Na pavšalne očitke o klientelizmu je težko odgovoriti, vsekakor je intenca NPK, da zagotovi strokovno in neodvisno odločanje – kakršno je naloga tudi pri delu strokovnih komisij na MK.</p> <p>Poleg tega pa javna agencija lahko opravlja tudi pomembne naloge, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more: npr. izvajanje priprav in organizacija festivalskih udeležb (JAK in SFC to zelo uspešno počneta), pridobivanje izvenproračunskih sredstev, promocijske dejavnosti ter celo partnerstva z zasebnim sektorjem.</p>
24.	Dr. Andrej Gaspari (NSK)	<p>Predlog NPK napoveduje vzpostavitev področnih mrež javnih zavodov na področju premične KD (muzeji) in arhivov, oblikovanih po modelu koncentričnih krogov z nacionalnimi javnimi zavodi kot varuhi z nacionalnega vidika najpomembnejše KD in nosilci</p>	<p>NPK predvsem detektira potrebo po bolj racionalni ureditvi celotnega področja KD, tako z vidika pomena zbirk kot funkcionalnosti nacionalno / lokalne delitve pristojnosti. Gre za vprašanje, ali je res smiselno in razumno, da ima toliko muzejev pooblastilo za opravljanje državne javne službe po vsej Sloveniji, kar seveda zahteva</p>

	<p>ključnih strokovnih nalog v središču. Ozadje in razlogi načrtovanih sprememb trenutno veljavne ureditve delovanja muzejev iz dokumenta niso razvidni, po mojem mnenju pa bi morala zasnova uveljavitev sistema financiranja in vzpostavitve stabilne mreže muzejev z jasno določenimi območnimi in stvarnimi pristojnostmi (ob ohranitvi oziroma adaptaciji postopkov evalvacije in reakreditacije) sloneti na ponovnem ovrednotenju pomena zbirk, vidnosti in uspešnosti muzejev ter obenem vključevati prenovo mehanizma pridobitve statusa premičnega spomenika oz. spomeniške zbirke.</p> <p>O reorganizaciji bi bilo potrebno glede na izkušnje zadnjih dveh desetletij in napovedovane spremembe gradbene/prostorske zakonodaje premisliti tudi na področju javne službe varstva nepremične KD, kjer se kot ena možnih rešitev zarisuje preoblikovanje ZVKDS in osamosvojitve Centra za konservatorstvo (ki združuje Restavratorski center in Center za preventivno arheologijo). Ob nedorečenem statusu in umestitvi Službe za premično dediščino in muzeje ter drugih argumentih je tako treba resno pretehtati tudi možnost ponovne ustanovitve organa v sestavi ministrstva, tj. Uprave za KD z notranjimi organizacijskimi enotami in območnimi izpostavami službe za nepremično KD.</p>	<p>ustrezne in potrebne kadrovske, tehnološke in prostorske kapacitete; je pa vprašanje, ali je teh nalog v čisto vseh primerih toliko in ali so tako obsežne, da je to nujno in opravičljivo? Ali bi ne bilo smiselno, da bi bilo teh pooblastil, lokacij, prostorskih in vsakršnih drugih kapacitet nekaj manj in bi bile zato lahko bolj opremljene itd.? Nadalje se postavlja vprašanje povezav, sodelovanja in povezovanja istovrstnih muzejev, izmenjav razstav; vse to z mislijo na potencialne obiskovalce oz. uporabnike, ki so jim ne nazadnje muzeji najbrž celo prvenstveno namenjeni.</p> <p>Vsa ta vprašanja so nesporno zelo pomembna in zahtevajo izrazito strokovni premislek; tudi glede na to, da je podobna ureditev, kot je tu predlagana, že obstajala in je bila ne tako davno spremenjena. V tem primeru gre, kot rečeno, tudi za strokovni premislek in ne predvsem za vprašanja racionalizacije, boljše organizacije dela, večje dostopnosti ipd. in zato je smiselno, da ta vprašanja razreši stroka v okviru zaključevanja priprave Strategije kulturne dediščine. Smiselno je, da se vse te dileme odpre in razreši zlasti javna razprava o Strategiji kulturne dediščine ter nato morebitna temeljita prenova zakonodaje s tega področja.</p>
25.	<p>Jadranka Plut (NSK)</p> <p>NVO potrebujejo za stabilen razvoj sektorja, ki dosega izjemne rezultate v polju umetnosti, uvedbo stabilnejšega načina podpore, kot so financiranje hladnega pogona, urejanje infrastrukturnih vprašanj, znatnejše sofinanciranje evropskih projektov, administrativno lajšanje bremen, dialoškost pri pripravi mehanizmov financiranja itn.</p> <p>Če želi MK Kulturniško zbornico Slovenije spremeniti v zbornico</p>	<p>Gre za vprašanja, ki se ponavljajo v več pripombah in je bilo na njih deloma že odgovorjeno. Seveda so potrebe in želje, ki jih naslavlja predlogi, razumljive in v veliki meri smiselne. Gre pa seveda tudi za določene dileme. Vprašanja v zvezi z ustrezno infrastrukturo in razpoložljivostjo te infrastrukture, so razumljiva in ministrstvo si jih prizadeva reševati; kot je znano, si prizadeva tudi za določene organizacijske in statusne možnosti, ki bi omogočale NVO bolj stabilne pogoje delovanja, več možnosti za postprodukcijo ipd. To je navedeno tudi med cilji in ukrepi NPK. Po drugi strani se postavlja tudi vprašanje, kdaj bi t.i. »stabilnost« lahko pomenila že tudi institucionalizacijo in neformalni prestop NVO v javni sektor, kar se bo gotovo v nekaterih primerih tudi moralo zgoditi, kadar gre za nove umetniške oz. kulturne prakse, ki se vse bolj uveljavljajo in pridobivajo vse več občinstva. Z vsem tem pa trčimo še ob vprašanje razpoložljivih in pričakovanih javnih sredstev, ki naj bi vse to omogočila, ne da bi bistveno prizadeli druge sektorje itd. Zato NPK vse te procese predvideva in hkrati predvideva postopnost in računa na ustrezno solidarnost znotraj kulture.</p> <p>Takšnega predloga, o kakršnem v prvem delu govori ta pripomba, v osnutku NPK ni</p>

		<p>stanovskih društev, menim, da je potrebna previdnost. Na polju kulture ne delujejo zgolj ta društva, temveč tudi strokovna združenja. Če bo imela nova KZS pristojnosti podeljevanja sredstev in statusov za samozaposlene, menim, da MK v tem primeru ne more odstopiti od odgovornosti za komisijsko odločanje o kvaliteti izvajalcev.</p> <p>KZS bi bilo veliko bolj smiselno preoblikovati v pred leti že široko usklajeno idejo o raziskovalni ustanovi za monitoring kulturnih politik.</p>	bilo in česa takega tudi ne predvidevamo.
26.	Uroš Lajovic (NSK)	<p>RTV (Javna služba na področju medijev - str. 40) Pogrešam alinejo:</p> <p>- snemanje in arhiviranje vseh kulturno pomembnih dogodkov na našem kulturnem prostoru (dramske in operne premiere, koncerte). Ta zahteva spada v alinejo »pravica in potreba po javnem obveščanju in obveščenosti« ali v njeno razlago.</p>	<p>Res je, da je RTV (televizija) pred desetletji pogosto snemala gledališke predstave in tudi različne koncerte in posnetke (pogosto nekoliko prilagojene mediju) tudi javno predvajala, kot del svoje produkcije, in jih tudi arhivirala. Občasne ponovitve ali tudi zgolj ogledi v zaprtih krogih za kak drug namen, pogosto pokažejo, kako zelo je »estetika« vseeno odvisna tudi od tehnoloških pogojev in časa. Posnetki so zanimivi kot dokumenti in nemalokrat tako rekoč neprimerni za predvajanje občinstvu, ki se je oblikovalo v drugih časih, v katerih prevladujejo drugačni estetski pogledi in tehnološke možnosti. Poleg tega gledališča že dolgo za arhivske posnetke svojih uprizoritev skrbijo sama, glede na sodobno tehnologijo bi to lahko celo zakonsko opredelili kot del javne službe tudi za glasbeno gledališče in za koncertno dejavnost – seveda z ustreznimi standardi obstojnosti in varovanja arhivskega gradiva. Nekaj drugega pa so seveda profesionalna snemanja z namenom javnega predvajanja.</p>
27.	NUK	<p>Narodna in univerzitetna knjižnica je v NPK večkrat omenjena, vendar njeno poslanstvo in dejavnost nista ustrezno vključena v širše razvojne vizije, strategije in ukrepe na področju kulture:</p> <p>-V naboru ukrepov na področju digitalizacije pogrešamo (sistemsko) podporo digitalizaciji slovenike (tj. temeljne nacionalne knjižnične zbirke). Slovenija je bila še pred desetletjem med vodilnimi državami v svetu na področju digitalizacije knjižničnega gradiva in izgradnje digitalne knjižnice ter zbiranja obveznega izvoda elektronskih publikacij, vendar je bil v obdobju krize in recesije razvoj na tem področju nedopustno upočasnen. Medtem ko večina evropskih držav projekte množične digitalizacije pisne kulturne dediščine zaključuje, nas v Sloveniji na tem področju čaka še veliko dela. Podpora v tako pomembnem strateškem dokumentu, kot je NPK, bi Narodni in univerzitetni knjižnici odprla možnosti, da najkasneje do konca strateškega obdobja omenjeno</p>	<p>Z opozorilom NUK v celoti soglašamo, čeprav sodimo, da je nadaljevanje digitalizacije »slovenike« ustrezno zajeto že z osnovnim besedilom o nujnosti digitalizacije vse kulturne dediščine, o kateri govori NPK v okviru podpoglavja o drugem operativnem cilju za uresničevanje prvega strateškega cilja; gre za vsa področja vključujočo usmeritev NPK.</p>

	<p>nalogo opravi. Zato je nujno, da se med predlagane ukrepe vključi tudi dokončanje digitalizacije slovenike.</p> <p>- Z razvojem Digitalne knjižnice Slovenije je Narodna in univerzitetna knjižnica učinkovito odgovorila na izzive Slovenije v digitalni družbi ter poleg ohranjanja in zagotavljanja dostopa do pisne kulturne dediščine tudi omogočila spremembo raziskovalnih pristopov, ki v večji meri temeljijo na virih, in razvoj digitalne humanistike, zato predlagamo, da Nacionalni program za kulturo podpre nadaljnji razvoj Digitalne knjižnice Slovenije in njenih storitev.</p> <p>- Narodna in univerzitetna knjižnica nosi odgovornost za ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine. V okoliščinah digitalne preobrazbe sveta se velik del besedne in nebesedne ustvarjalnosti udejanja v hitro spreminjajočem se digitalnem okolju, je torej minljiva, zato je treba zagotoviti, da bo ta ustvarjalnost prepoznana in varovana kot nepogrešljivi sestavni del kulturne dediščine ter hkrati podlaga in vir za bodočo ustvarjalnost in ekonomijo.</p> <p>Na strani 32 za predzadnjim odstavkom, ki govori o položaju jezika v okoliščinah globalizacije in digitalizacije, <u>dodati odstavek, ki opozarja na potrebo po ohranjanju kulturne dediščine, ki nastaja v digitalnem okolju:</u> <u>»V okoliščinah digitalne preobrazbe sveta se velik del besedne in nebesedne ustvarjalnosti udejanja v hitro spreminjajočem se digitalnem okolju, je torej minljiva, zato je treba zagotoviti, da bo ta ustvarjalnost prepoznana in varovana kot nepogrešljivi sestavni del kulturne dediščine ter hkrati podlaga in vir za bodočo ustvarjalnost.«</u></p> <p>Na strani 35 v drugem odstavku v besedilo vključiti tudi dejavnost knjižnic. Ker se stavek nanaša na »dejavnosti«, v nadaljevanju pa našteva vrste kulturnih organizacij, <u>je potreben popravek:</u> <u>»...to je še posebej važno za dejavnosti, kjer je v ospredju strokovno in raziskovalno delo, kot so muzealstvo, knjižničarstvo, arhivistika, dejavnost galerij.«</u></p>	<p>Pripomba je smiselno upoštevana že v osnutku NPK.</p> <p>Pripomba je smiselno upoštevana.</p> <p>Menimo, da je tema v besedilu smiselno zajeta, bomo pa pripombe posredovali tudi pripravljavcem Strategije kulturne dediščine, da jih bodo na ustrezen način upoštevali.</p>
--	---	--

		<p>Na strani 39 v poglavju »Vprašanja v zvezi s kulturno dediščino« <u>dodati in dopolniti alineje</u>, ki jih uvaja besedilo »Potrebno bo:« kot sledi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izboljšati pogoje za izvajanje storitev nacionalne knjižnice, ki so ključnega pomena za nacionalno identiteto, ohranjanje in dostopnost (pisne) kulturne in znanstvene dediščine ter za razvojno dejavnost za slovenske knjižnice in knjižnični sistem; - zagotoviti pogoje za razvoj slovenske digitalne knjižnice; - zagotoviti načine za uveljavitev, uporabo in ohranjanje kulturne dediščine v digitalnem okolju in nasploh. <p>Na strani 46 je v četrtem odstavku izražena potreba, da država čim prej ustanovi multidisciplinarno delovno skupino, ki bo preglevala stopnjo digitaliziranosti na področju kulture in predlagala kratko- in srednjeročne ukrepe.</p> <p><u>Predlagamo, da se ta namera odrazi tudi v naboru ukrepov na strani 47 in sledeče ter med kazalci uspešnosti.</u></p> <p>Na str. 47 v naboru ukrepov, ki med drugim predvidevajo razvoj elektronske knjige, digitalizacijo na področju jezikovnih virov in tehnologij, dokončanje projekta elektronskega arhiva, pogrešamo podporo digitalizaciji slovenike. Zato predlagamo, da se obstoječi nabor <u>dopolni še z naslednjima</u> ukrepoma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Do konca izpeljati digitalizacijo slovenike, tj. temeljne nacionalne zbirke pisne dediščine slovenskega naroda - Zagotoviti/podpreti razvoj Slovenske digitalne knjižnice in dodatnim kazalcem uspešnosti: - do zaključka strateškega obdobja digitalizirana in v digitalni obliki skladno z avtorskopravno ureditvijo dostopna vsa slovenika. 	<p>Ta predlog (v zvezi z digitalno knjižnico) je upoštevan.</p> <p>Pripomba je smiselno upoštevana.</p> <p>Pripombe in predlogi NUK navajajo zelo pomembne in tehtne naloge in pristojnosti NUK, ki povečini že izhajajo iz obstoječe zakonodaje in drugih aktov, ki zadevajo delovanje NUK; v manjši meri pa se dotikajo strateških usmeritev za prihodnost, ki bi jih bilo šele potrebno opredeliti in si jih postaviti kot strateške naloge in cilje. Vse, kar navaja NUK, je zelo pomembno, za marsikaj od tega bodo gotovo potrebna dodatna sredstva in tehnološke možnosti, a če bi vse te opredelitve in tekoče naloge zapisali v NPK v zvezi z NUK, bi morali enako storiti tudi za druge nacionalne javne zavode, kar bi, kot že večkrat rečeno, bistveno spremenilo značaj in koncept NPK. Ta ugotovitev pa seveda ne zmanjšuje pomembnosti navedenih nalog in prizadevanj NUK.</p>
28.	MG+MSUM	<p>Tretji operativni cilj na str. 33 je neprimeren v delu, ko govori, da je še posebej potrebno omogočiti in spodbuditi področje kreativnih industrij. Glede na to, koliko prostora je namenjenega kreativnim industrijam, bi bilo potrebno resneje analizirati ta fenomen tudi z njihovega komercialnega vidika. Danes smo v svetu priča zelo resnim kritičnim odzivom na kreativne industrije, ki so v glavnem v službi kapitala in stavijo na lažje prebavljive vsebine.</p> <p>Prav tako je sporno z zakonom določiti obveznost doseganja dele-</p>	<p>Žal je pri nas še vedno prisotno a priori podcenjevanje kreativnih industrij kot servisnih dejavnosti - gre pa tudi za samostojne panoge, kot je založništvo, AV produkcija, vsaj del medijske produkcije itd. Verjamemo, da je podpora tem vsekakor v javnem interesu, seveda pri vsebinah, ki prestanejo test javnega interesa. Poleg tega je seveda tudi v tem primeru izpostavljeno področje, ki doslej ni bilo deležno ustrezne pozornosti.</p> <p>Ne gre za absolutno merilo, temveč za obravnavo z dejavnosti (in lokaciji) ustrezno</p>

		<p>ža lastnih prihodkov (str. 38), kajti to lahko vodi v nadaljnjo komercializacijo umetnosti, saj bi imperativ doseganja deleža lastnih prihodkov vplival na strokovni izbor razstav, predstav itd. Prav tako vidimo v tem nevarnost nižanja sofinanciranja s strani ustanoviteljev javnih zavodov.</p> <p>Dokument se nezadostno ukvarja z nadaljevanjem "digitalizacije arhivov". Digitalizacijo arhivov obravnava kot projekt, ki je bil začet in delno realiziran v preteklem obdobju. Digitalizacija kulturne dediščine na področju likovne umetnosti ni bila realizirana toliko celostno kot digitalizacija na področju literature, zato bo tudi v obdobju 2018-2025 zahtevala kontinuirano spodbujanje. NPK sicer prepozna, da je potrebno "zagotoviti načine za uveljavitev in uporabo kulturne dediščine v digitalnem okolju in nasploh" (stran 39), vendar tovrstna dikcija ne predvideva sistematične urejanja, temveč uporabo.</p> <p>Strategija preveč popreproščeno povezuje razvoj novih vrst umetnosti z znanostjo in gospodarstvom in ji namenja predvsem funkcionalistično vlogo spodbujanja gospodarskega razvoja. Umetnost se odziva na spremembe v družbi, tehnološke preobrate in jih reflektira z uporabo raznolikih medijev. Uporabnost umetnosti za razvoj znanosti in gospodarstva je šele v drugotnem planu in ne more biti prvotna usmeritev umetnosti.</p> <p>Podpiramo medresorsko sodelovanje, vendar branje od str. 48 do str. 50 je bolj podobno branju gospodarske strategije kot pa kulturne strategije.</p>	<p>mero. Četudi bi šlo v nekaterih primerih le za 5 %, gr vendarle vsaj za simboličen dokaz interesa občinstva, ki vsekakor predstavlja del javnega interesa. Poleg tega lastni prihodki nikakor ne pomenijo, praviloma, samo prihodkov iz vstopnin, temveč tudi prihodke iz drugih virov; v primerih galerij in muzejev tudi prihodke iz t.i. »muzejskih« trgovin, ki imajo (lahko) tudi pomembno funkcijo v okviru promocije dejavnosti in dosežkov javnega zavoda, prihodke iz sponzorstev, donacij, strokovnih storitev javnega zavoda, ne nazadnje prihodke od morebitne gostinske dejavnosti v okviru muzeja ali galerije ipd.</p> <p>Projekt e-arhiv še poteka in to je v NPK dovolj jasno navedeno.</p> <p>Pripomba je bila smiselno upoštevana.</p> <p>Nikakor ne gre za to, saj je dovolj jasno povedano, da je to ena od usmeritev sodobnih novih umetniških praks. A gre tudi za to, da se protagonisti te in tovrstne umetnosti pogosto v veliki meri tudi sami tako opredeljujejo, namen NPK je puščati odprta vrata za razvoj, obenem pa opozoriti na prvobitni vzgib umetnosti (starogrški <i>poiesis</i>) po oblikovanju in preoblikovanju stvarnosti.</p> <p>Pripombe ne razumemo v celoti. Gre za pozitivno oceno ali očitek? Ne nazadnje ne moremo mimo tega, da ima kultura tudi številne učinke na gospodarstvo in gospodarski razvoj, na primer na turizem, gostinstvo, na kompetence zaposlenih ipd. Po drugi strani je kultura neposredno odvisna od gospodarske uspešnosti okolja, v katerem nastaja in je ali mora biti za to uspešnost zainteresirana. Ne nazadnje je, če se nekoliko razgledamo, povsem nedvoumno jasno, da med gospodarsko in kulturno razvitostjo držav obstaja zelo visoka stopnja soodvisnosti.</p>
29.	SKS UPASANA SPD	<p>Ne nazadnje se v celoti strinjamo in podpiramo poudarek v NPK na področju digitalizacije in internacionalizacije. S tem v zvezi predlagamo, da aktualni proces priprave koncepta za muzej posebnega pomena z dokumenti in simboli slovenstva</p>	<p>To je seveda možno, vendar je (še) nerealiziran projekt težko model za tako kompleksno interdisciplinarnost. Hkrati pa je res, da je projekt omenjenega muzeja v teku in bo, kot upamo, v relativno kratkem času realiziran in zato ga je težko opredeliti kot strateški ali tudi operativni cilj, ki si ga šele zastavljamo in ga bomo šele začeli ude-</p>

		od poselitve do osamosvojitve v zgradbi Proštija na Blejskem otoku, ki ga mora Narodni muzej Slovenije pripraviti letos, v NPK določite kot pilotni primer, na katerem se uveljavijo načela NPK. Proštija bi tako služila kot prikazni (an. »flag-ship«) projekt nove generacije projektov kulturne dediščine in emblem NPK-jevskih prioritet v povezavi kulturne dediščine, digitalizacije, butične turistične ponudbe in internacionalizacije.	janjati. To pa ne zmanjšuje njegove pomembnosti.
30.	Delovna skupina za trajni dialog z NVO v kulturi	<p>Nujna je diverzifikacija NVO in diverzifikacija delavcev v kulturi. Verjetno je tudi nujna diverzifikacija preteklih, sedanjih in prihodnjih dejanj v smislu njihovega trajanja in jasno razločevati med eksperimentom in dejanjem, ki trajno bogati okolje, narod, družbo in državo. Zanesljivo je oboje potrebno, a z razmerjem se ne ukvarja nihče in realno Slovenija obstaja predvsem kot »država eksperiment«.</p> <p>Zagotoviti bi bilo potrebno ustrezno obravnavanje vrhunskih kulturnih programov slovenskega nevladnega sektorja ter primerljivo sistemsko vrednotenje programov in projektov, tako institucionalnega kot nevladnega sektorja, glede na njihov dejanski pomen, ne pa glede na organizacijski oziroma pravni status.</p>	<p>Prvi stavek zadeva eno od osnovnih teženj NPK. Druga poved odpira vprašanje razmerja med javno službo in poslanstvom nevladnega sektorja v kulturi, kar je prav tako osrednja tema prenove. V teh pogledih se zagotovo strinjamo.</p> <p>To je vsekakor intenca NPK in tudi eden smotrov prenove kulturnega modela. O tem je veliko govora v poglavjih 5.1, 5.2 in 5.4.</p>
	5.2 VZPOSTAVITI Z JAVNIM INTERESOM ZA KULTURO SKLADEN SISTEM FINANCIARNJA KULTURE IN ZAGOTOVITI ZA KULTURO USTREZEN DELEŽ JAVNIH		

	SREDSTEV		
1.	Asociacija	<p>Str. 52: Poseben sklad za samozaposlene brez dela. Poznana ideja, ki pa ne sme temeljiti na mehanizmu samoprispjevka, ker bi ta zmanjšal že tako mizerne dohodke. Ukrep naj se premisli glede iskanja drugih virov financiranja kot jih poznajo zaposleni oziroma brezposelni, načeloma pa ga podpiramo.</p> <p>Str. 52: Predlagamo dvig proračuna iz 1,80 na 2 odstotka.</p> <p>Str. 52: Veliko nesorazmerje med financiranjem nevladnega in javnega sektorja ne glede na kakovost ustvarjanja NVO sektorja. Pogrešamo nadgradnjo sofinanciranja evropskih projektov v višini, ki bi omogočala dejansko prijavljanje na največje projekte in posledično prinesla dodatna sredstva v kulturni sektor.</p> <p>Str. 52: Manjka predstavitev prenove finančne asistencije samozaposlenih v kulturi ter pojasnilo, kaj je mišljeno z zdajšnjo finančno asistenco.</p> <p>Str. 54: Uvedba javne službe za NVO: sprejemamo jo kot nadgradnjo razvoja in profesionalizacije NVO sektorja brez zmanjšanja podpor programske in večletno financiranih NVO,.</p> <p>Str. 54: Sofinanciranje delovanja stanovskih društev: opozarjamo na delovanje strokovnih društev in mrež ter zvez, ki bi kot steber podpornih dejavnosti nevladnih organizacij morale za to prejemati sredstva podobno kot stanovske organizacije ter opravljati podobne naloge. Hkrati opozarjamo, da reprezentativnost ni nujno edini kazalec usposobljenosti za tovrsten prenos funkcij. Če se prenaša tovrstne funkcije na društva, je treba nujno premisliti tudi o strokovni podpori samozaposlenim (servis), za katere so strokovna društva, ki imajo pregled nad vsemi področji in zakonodajami bolj primerna. Predlagamo vključitev te storitve in prenos na strokovna društva, hkrati z nalogami raziskav, monitoringa in strokovnega dialoga pri kulturnih politikah.</p> <p>Str. 56: Ustanovitev agencije za umetnost: Na več mestih smo pojasnili, zakaj se nam zdi ukrep preuranjen, zato tudi na tem mestu predlagamo njegovo izločitev.</p>	<p>Zapisali smo: "... bi bilo smiselno razmisliti." Vsekakor pa tega ne more biti brez soglasja in udeležbe samozaposlenih. Predlog bo predmet razprave ob pripravi Zakona o samozaposlenih v kulturi.</p> <p>Predlog je delno upoštevan – 1,85 % namesto 1,80 %.</p> <p>Ministrstvo si za to, ne glede na NPK, že ves čas prizadeva in išče ustrezno rešitev v dialogu z Ministrstvom za finance.</p> <p>Ta tema je podrobneje razdelana v podpoglavju 5.2.5, gotovo pa bo predmet široke razprave ob pripravi Zakona o samozaposlenih v kulturi.</p> <p>Besedilo se na tem mestu umakne – izvajanje javne službe, kadar zanjo ni ustreznega izvajalca v okviru javnega sektorja, je obravnavano v podpoglavju 5.1.1.3. in bo še dopolnjeno.</p> <p>Iz pripomb te vrste je mogoče sklepati, da gre samo za vprašanje, komu bo uspelo tisto malo denarja, ki naj bi bil namenjen za opravljanje določenih nalog. Predlagateljem NPK pa gre za povsem drug namen. Gre za vključevanje tistega dela stroke, ki se povezuje v okviru stanovskih društev, v katerih se praviloma združujejo aktivni ustvarjalci, torej zlasti ustvarjalci (»aktivna stroka«) ki poznajo in obvladajo veščine, potrebne na področju posamezne ustvarjalne dejavnosti (umetnosti). To vedenje je za vrednotenje programov in projektov, za ocene kakovosti dela avtorjev ipd. enako pomembno kot znanja »akademske stroke«. Strokovna društva združujejo strokovnjake s področij »akademske stroke«, ki jih legitimira ustrezna izobrazba (umetnostni zgodovinarji, muzikologi, literarni teoretiki in zgodovinarji, teatrologi...) in katerih pogled je nekoliko drugačen. Pomembna pa sta seveda oba zorna kota.</p> <p>Na te vrste pripombe in predloge povečini istega predlagatelja, smo odgovarjali že na več mestih (npr. na pripombe št. 1.1, 3.5.1, 3.5.4, 5.1.1 itd.).</p>

	<p>Str. 56: Tudi NVO naj imajo na razpisih možnost dopolnjevanja programov glede na oceno komisije (kot je nekoč to že veljalo).</p> <p>Str. 56: Selektorji in komisije morajo biti izbrani transparentno, brez navzkrižja interesov, zapisi sej in odločitve morajo biti javni, prijavitelji morajo imeti možnost, da se pred končno odločitvijo izjasnijo glede morebitnih dodatnih vprašanj ali pomislekov komisije ali selektorja.</p> <p>Str. 56: Med ukrepi se navaja ustanovitev agencije za umetnost do leta 2019. Iz že navedenih razlogov je to prehitro (Ni analize, namena, financ in strukture). Pozivamo k odstranitvi ukrepa.</p> <p>Str. 56: Med ukrepe naj se uvrsti tudi sprememba pravilnika o izvajanju javnih pozivov in razpisov za NVO ter ponovno uvede dvotirne razpise (možnost pritožbe pred končno odločbo), saj je šlo v tem primeru za pomembno dobro prakso MK.</p> <p><u>Str. 58: Predlagamo dvig proračuna za kulturo na 2% državnega proračuna in BDP.</u></p> <p>Str. 60: Utemeljitev cilja: status samozaposlenega ni zgolj splet naključij (ker ni drugih zaposlitev ali javnega sektorja na področju), temveč splet zgodovinskih okoliščin, ki omogočajo ustvarjalcem tempo dela, ki je bolj skladen z njihovimi potrebami. Kljub vsem težavam s statusom ga je potrebno gledati tudi iz tega vidika in ga narediti spodbudnega.</p> <p>Str. 60: Predlagamo, da se pri samozaposlenih uvede nadomestilo ne le za bolezni, ampak tudi za poškodbe, in ne zgolj od 30 dne, ampak tudi prej.</p> <p>Str. 60: Nevaren poskus vpeljave omejevanja števila samozaposlenih po dejavnostih na podlagi preseganja deleža sredstev. Ta ukrep gre z roko v roki z segmentiranjem podeljevanja statusov stanovskih društev ter sredstev zanje, kar je nesprejemljivo, če ta</p>	<p>O predlogu bodo pristojni na ministrstvu razmislili; ni pa to tema, s katero bi se moral ukvarjati NPK. To je mogoče urediti s pravilnikom oz. Navodili za izvajanje javnih razpisov.</p> <p>To je nesporno tudi ambicija predlagateljev NPK oz. ministrstva. Vsekakor pa je zagotovitev teh pogojev stvar pravilnikov oz. navodil, ki urejajo in bodo urejali vprašanja, povezana z javnimi razpisi.</p> <p>Na te pripombe je bilo res že velikokrat odgovorjeno, celo na tej isti strani in ni odveč pripomniti, da razen v enem primeru vse te pripombe in predlogi prihajajo samo z enega naslova.</p> <p>Razprava o navedenem pravilniku je vedno mogoča; vendar ministrstvo ocenjuje, da ta možnost, dokler je obstajala praktično ni vplivala na izide javnih razpisov, je pa zato izdatno podaljševala postopke in povzročala, da so prijavitelji veliko kasneje dejansko dobili sredstva, kot bi jih lahko in to vsi, ne samo tisti, ki so to možnost izkoristili. Običajna možnost pritožbe na izdano odločbo pa seveda še vedno obstaja.</p> <p>Predlog je bil delno upoštevan – 1,85 % namesto 1,80 %.</p> <p>To je tudi namen ukrepa za sprejem posebnega Zakona o samozaposlenih v kulturi. S pripombo soglašamo, saj gre ravno za to. Kot tudi predlagatelji NPK ocenjujemo, da za odločanje za status samozaposlenega v mnogih primerih niso odločilni samo »socialni« razlogi, temveč tudi svoboda odločanja, svoboda načrtovanja delovnega časa, možnost samostojne izbire projektov itd.</p> <p>To najbrž ni tema za NPK; bomo pa pripombo proučili, četudi ni docela jasna. Poškodbe so načeloma enako obravnavane kot bolezni, če gre za nezmožnost dela. Glede nadomestila pred 30. dnem je potrebna uskladitev s predmetno zakonodajo.</p> <p>Možnost področnega omejevanja števila samozaposlenih je omenjena med vprašanji, ki jih je potrebno premisliti med pripravo Zakona o samozaposlenih v kulturi, tako da bo to še predmet razprave. Seveda nihče ne razmišlja o tem, da bi kakorkoli omejevali ali ovirali odločanje o tem, ali bo kdo, ki to želi, lahko deloval na določenem</p>
--	--	---

	<p>prenos pomeni omejevanje števila samozaposlenih glede na sredstva, ne pa da se podeljevanje plačila prispevkov podeljuje na podlagi izpolnjevanja meril kakovosti. Predlagamo, da se ukrep izloči.</p> <p>Str. 61: Nevaren poskus delitve poklicev samozaposlenega na t.i. avtorske in ne avtorske, oziroma tiste, ki ustvarjajo odvisno in neodvisno od naročnika. Povsem nejasno je, zakaj je ta delitev potrebna. Če bo pomenila izločitev poklicev z naročniki iz sistema plačevanja prispevkov, je to poteza, ki bo vodila v še večjo prekarizacijo, saj trg ne omogoča samostojnost podpornih poklicev. Gre za povsem napačno razumevanje avtorstva in ustvarjalnega procesa, ki je v sodobni umetnosti kreativen kolektiven proces. To bi bilo varčevanje na najbolj prekarizirani delovni sili v kulturi. Brez plačevanja prispevkov tudi tem poklicem, se močno ogrozi tudi obstoj vseh t.i. avtorskih poklicev.</p> <p>Str. 60 in 61: Pričakujemo jasnejšo opredelitev ukrepov spodbude za delovanje samozaposlenih. Pogrešamo uvedbo ukrepa karijerne dinamike.</p> <p>Str. 61, točka 5: Ustrezno vrednotenje dela samozaposlenih: država k temu pristopiti celostno. Ob povečanju sredstev za samozaposlene znotraj NVO sektorja se morajo povečati temu sredstva, ki jih dobijo programsko in projektno financirani NVO v kulturi. Pri primernemu plačilu samozaposlenih je treba vedeti, da če je NVO sofinanciran s strani MK, višino sredstev za honorarje posredno odmeri prav MK, ko odobri program in višino sredstev zanj.</p> <p>Str. 61: Ob sindikalnem organiziranju opozarjamo na pomen organiziranja v drugih oblikah, prek vsebinskih mrež, ki združujejo samozaposlene, kar je glede na sam status samozaposlenega tudi bolj logična narava organiziranja.</p>	<p>področju ali ne; gre pa gotovo za vprašanje, ali res – če pretiravamo – omogočiti, da se neomejeno število ljudi opredeli za to, da bodo delovali na nekem področju kulture in morda celo vsem, kot kdaj pa kdaj kdo zahteva, plačevati socialne prispevke ali vendarle vztrajati pri merilih kakovosti, kar seveda pomeni tudi selekcijo.</p> <p>Gl. prejšnji komentar. O tem, da bi v zvezi s pravico do plačila prispevkov ločevali med samozaposlenimi ustvarjalci, ki delajo po pogodbah za znane naročnike in ustvarjalci, ki ne delajo (pišejo, slikajo, kiparijo, skladajo...) za vnaprej znane naročnike, ni, kolikor je predlagateljem znano, nikoli nihče govoril. Res pa je, da je položaj teh dveh skupin bistveno različen, in da je smiselno, če ima, ustvarjalec pogodbo za n.pr. leto dni in gre tako rekoč za podjemno pogodbo, ki je blizu delovnemu razmerju, da je v bruto znesku plačila upoštevan tudi delež za socialne prispevke, saj v nasprotnem primeru država tako rekoč subvencionira naročnika in dejansko nič ne pomaga izvajalcu (ustvarjalcu).</p> <p>Zdi se, da pripomba izhaja iz predpostavke, da je država delodajalec samozaposlenim, kar seveda ni in najbrž tudi avtorji pripombe ne želijo, da bi obveljalo takšno razumevanje in z njim vred tudi vse posledice, ki izhajajo iz razmerja med delodajalci in delojemalci.</p> <p>To načeloma drži; vendar je znano, da se tovrstne določbe pogosto izigravajo tako, da se izvajalci plačilu, npr. razstavnin, dejansko odpovejo, ker jih producenti prepričajo, da drugače ne bo mogoče na ustreznem ravni izpeljati projekta. Drugače se s tem podrobneje ukvarja podpoglavje 5.4.3.</p> <p>Pripomba je smiselna in tudi upoštevana.</p>
2.	<p>SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar</p> <p>Utemeljitev, vsebina in namen cilja (cilj št. II), str.51: Dikcija naj se dopolni s predvidenimi ukrepi za razvoj trga, s posebnim poudarkom na učinkih, ki jih lahko proizvede RTV Slovenija in medijski prostor nasploh.</p>	<p>Konec drugega odstavka Utemeljitve govori o upoštevanju “ustrezne pozornosti občinstva”. V času radikalne medijske transformacije je težko snovati ukrepe, ki bi usmerjali trg, zlasti glede na to, da je področje medijev, razen javne RTV, uvrščeno v področje gospodarstva in so vsi (finančni) posegi, razen sofinanciranja deficitarnih</p>

		<p>Str.58: Prepoznati dejansko strukturo množične kulture, v njej prepoznati temeljno gonilo generacijskih razvoj državljanov, prepoznati krče, ki ovirajo profesionalizem in enakomernejši razvoj na področju množične kulture ter pripraviti ukrepe, ki bodo zadevali tako zaščito ustvarjalcev in imetnikov pravic nasproti komercialnim uporabnikom, ki jih ščiti MGRT. Vključiti je potrebno tudi predvidene ukrepe, ki bodo stimulirali možnosti, da se dostojno s svojim delom na kulturnem trgu preživljajo tudi ustvarjalci, ki ne sodijo v t.i. množično kulturo.</p> <p>Str. 59 in 60: Spodbujanje strokovne kritike je treba usmeriti predvsem v obliki podpore tistih kanalov, ki imajo do kritike ustrezno afiniteto ter vzgoji in usposabljanju kritikov izkazujejo ustrezno pozornost. Finančne spodbude obstoječim medijem ne bodo zadostovale, saj to ne zagotavlja ustrezne kakovosti recenzij in kritik. Predlog finančnih spodbud obstoječim medijem naj se torej dopolni v tem smislu.</p> <p>Kazalnik uspešnosti št. 1: Pri kazalniku uspešnosti naj se ne razmišlja o uvedbi nove spletne platforme, temveč o podpori obstoječih, ki že imajo oblikovano uredniško politiko ter obseg bralstva. Gleda naj se na to, da se podprejo platforme, ki bodo skupaj v čim večji meri zaobsegle področje kulture in umetnosti.</p> <p>Kazalnik uspešnosti št. 3: RTVS naj v letu 2018 ne posveti le več pozornosti tej vsebini, temveč naj se smisel in namen tega javnega zavoda utemelji ravno na tej vsebini; to je edini način, da javni zavod zares utemelji svoj status javne službe.</p> <p>Ukrep št. 5, str. 61: Ukrep naj se dopolni s predpostavko, da bodo obstajali mehanizmi, ki bodo skrbeli predvsem za trženje kakovostnih kulturnih produktov, ne pa, da bo kultura podlegala mehanizmu tržnosti, ki temelji na standardizaciji in nizkih produkcijskih vložkih.</p>	<p>vsebin v javnem interesu, lahko sporni z vidika nedovoljenih denarnih pomoči.</p> <p>Pripomba je do zadnje povedi - "Vključiti je potrebno ..." nejasna. To, kar terja zadnja poved, pa je seveda eden glavnih smotrov kulturne politike.</p> <p>Pripomba je načeloma smiselna in se ponavlja. Je pa že upoštevana. Natanko tako je ukrep tudi zamišljen.</p> <p>Predlagatelj NPK meni, da podpora obstoječim ni dovolj, je pa tudi potrebna; najbrž pa je potrebno omogočiti tudi zagon nečesa novega.</p> <p>Edini način ravno ni, je pa gotovo zelo pomemben – tako je ta ukrep tudi zamišljen.</p> <p>Gre za področje, ki je pomembno vprašanje preнове kulturnega modela, znotraj katerega se nekoliko spreminja tudi pojmovanje trga.</p>
3.	Društvo gledaliških kritikov in	2.4 Spodbuditi in omogočiti razvoj strokovne kritike na vseh področjih kulture in publiciranje strokovne kritike, str. 59: Predlog: da se med ukrepe zapiše: »4. povečati število prejemnikov štipen-	Kot najustreznejša se trenutno kaže spletna oblika, čisto mogoče je, da bo v nekaj letih kaj drugega, kar bo tedaj veljalo podpreti. Štipendije za samozaposlene – tudi kritike – že obstajajo, načelno pa ta NPK raje po-

	teatrologov Slovenije	<p>dij za kritike oziroma povečati sredstva za štipendiranje področja kritiškega delovanja.«</p> <p>Pri istem podpoglavju predlagajo, da se v kategoriji Kazalniki uspešnosti doda se četrta točka: »Do leta 2019 zagotoviti vsaj 30 štipendij namenjenih, delovanju samostojnih ustvarjalcev na področju kritike.«</p>	<p>skuša iskati cel paket, tj. podporo ne le kritiku, temveč tudi kanalu kritike do občinstva.</p> <p>Pomembno je tudi zagotoviti, da so kritike spodobno plačane in da to motivira razvoj področja!</p>
4.	Društvo slovenskih literarnih kritikov	<p>Predlagajo, da se v podpoglavju 2.4 Spodbuditi in omogočiti razvoj strokovne kritike na vseh področjih kulture in publiciranje strokovne kritike med ukrepe zapiše: »4. povečati število prejemnikov štipendij za kritike oziroma povečati sredstva za štipendiranje področja kritiškega delovanja.«</p>	<p>Gl. komentar k prejšnji pripombi.</p>
5.	GLOSA/SU KI	<p>Zamisel o agenciji za umetnost je všečna. Kljub temu: kako se bo napajala – iz javnih sredstev ali/in drugih virov? V čigavih rokah bo? Skrb glede njene prevelike strokovno-birokratske avtonomije, ki ne bi imela posluha za človeka. Bojazen, da ne bo neodvisna in da bo sredstva za umetnost požrla administracija.</p> <p>Delitev na avtorske in podporne poklice zveni zanimivo; ali pa je res nujna? Bodo zato samozaposleni kaj bolj svobodni (beri: bolj nagrajevani za svoj trud)? Če da, potem pozdravljajo napoved zakona o samozaposlenih, če bo gradil na izenačevanju njihovega položaja z ugodnejšim položajem zaposlenih in na zagotovitvi socialnega dialoga/sklepanja kolektivnih pogodb... Izjemnega pomena bo ustrežnejša ureditev vrednotenja njihovega dela ter socialnih zavarovanj. Samozaposlene moramo v NPK, zakonu in tudi kolektivni pogodbi uradno prepoznati kot delavce, z vsemi pripadajočimi pravicami in dolžnostmi.</p> <p>Kolektivna pogodba, usklajena v socialnem dialogu med ministrom za kulturo (kot zastopnikom javnega interesa) in reprezentativnimi sindikati kulture (kot zastopniki samozaposlenih), mora vsebovati predvsem pravice in obveznosti v zvezi s pogodbenim razmerjem, plačilom za delo, povračilom stroškov in drugih prejemkov, povezanih z delom, z delovnim časom in odsotnostmi z dela, varnostjo in zdravjem pri delu, izobraževanjem.</p>	<p>Morebitna – predlagana - ustanovitev agencije bo sledila sprejemu ustrezne zakonodaje, ob pripravi katere bo še veliko možnosti za javno razpravo o predlogu ustanovitve in načinu delovanja agencije. Ker je predvidena »javna agencija«, to pomeni, da bi šlo za agencijo v lasti države, ki pa ji mora biti zagotovljena neodvisnost kot to velja za JAK, SFC, JSKD. Administracija obstaja tudi sedaj, le da je neposredno podrejena ministru, in je v okviru agencije ne bi smelo biti bistveno več ali sploh ne več.</p> <p>Ureditev navedenih vprašanj predvideva ukrep 5.2.5, seveda pa se je ob vsej dobri volji in predvidenem sprejemu Zakona o samozaposlenih potrebno zavedati tudi povsem stvarnih omejitev, ki so posledica obsega javnih sredstev za kulturo in drugih zakonskih obveznosti na tem področju. Sam status samozaposlenih je specifičen; po eni strani in v določenih primerih primerljiv s statusom svobodnih poklicev, v drugih klasičnim oblikam samozaposlitve ali statusu samostojnega podjetnika itd. Vsekakor pa je zmotno tisto stališče, ki deklarativno ali vsaj na ravni podteksta opredeljuje status samozaposlenega na tak način, kot da je država v odnosu samozaposlenege v enakem odnosu kot delodajalec v odnosu do delojemalca, in da ima zato enake obveznosti. S tega vidika je tudi predpostavka, da bi morali samozaposleni dobiti možnosti sklepati kolektivno pogodbo z državo, ki bi jo v imenu države podpisalo Ministrstvo za kulturo, zmotna. Nekatere evropske države priznavajo samozaposlenim pravico sklepanja kolektivnih pogodb, vendar praviloma s subjekti, ki sklepajo s samozaposlenimi pogodbe o delu za daljše obdobje (npr. mediji s snemalci, režiserji, lahko tudi z igralci, scenaristi, scenografi in kostumografi, grafičnimi oblikovalci ipd.); lahko tudi neke vrste terminske pogodbe. Vse to bo seveda tudi upoštevano ob pripravi Zakona o samozaposlenih.</p>
6.	JSKD	<p>Točka 2.1, str. 54: Ko je govor o merilih in pogojih financiranja ljubiteljske kulture, ni upoštevan status JSKD, ki je ustanovljen z namenom spodbujanja ljubiteljske kulture, vključno s programi</p>	<p>Pripomba je bila upoštevana.</p>

		sofinanciranja. JSKD naj se jasno in nedvoumno opredeli kot nosilec te funkcije.	
7.	Klemen Ramovš	<p>1. ustrezno spoštovanje vrhunskih kulturnih programov slovenskega nevladnega sektorja ter primerljivo sistemsko vrednotenje programov in projektov, tako institucionalnega kot nevladnega sektorja, glede na njihov dejanski pomen, ne pa glede na organizacijski oziroma pravni status zagotoviti spoštovanje v ZUJIK določene primerljivosti sofinanciranja. Kot primerljivost razumem beleženje in primerjavo prihodkov in odhodkov vseh sofinanciranih organizacij ne glede na njihov organizacijski status ter enakopravno sofinanciranje glede na njihov dejanski pomen in potrebo pri produkciji kulturne dobrine. Pri tem enakopravnost pomeni primerljivost ne pa enakost, s čimer je dana možnost, da se upoštevajo specifične enih in drugih.</p> <p>2. ustrezno sofinanciranje na nacionalnem nivoju oziroma dodelitev svežih sredstev, ki bodo omogočala preboj iz zatečenega zamrznjenega stanja v kulturi.</p> <p>Uveljaviti zakonsko določeno primerljivost sofinanciranja nevladnega sektorja v primerjavi z javnimi zavodi, vendar tako, da se upošteva glede na vsebinske cilje strokovno določen stroškovnik. Ministrstvo za kulturo sredstva iz povišanja državnega proračuna za kulturo prvenstveno nameni nevladnemu sektorju in njegovim najbolj prepoznavnim programom. S tem javni sektor ne bi izgubil ničesar, nevladni sektor in samozaposleni v kulturi pa bi imeli možnosti, ki ne bi bile najbolj krut prekariat.</p> <p>Ministrstvo za kulturo oblikuje poseben fond za najbolj prestižne programe, kjer bi se programske vsebine oblikovale dogovorno med ministrstvom in producentom in kjer bi bil med njima dogovorjen tudi obseg in način izvedbe programa.</p> <p>Ob tem so še druge, konceptualno manj oprijemljive rešitve, s katerimi bi se moralo MK bolj temeljito soočiti: prihodki nacionalne loterije, davčne olajšave in spodbude za podjetja pri vlaganju v kulturo, oblikovanje fundacij, oblikovanje regionalnega sofinan-</p>	<p>Kot že rečeno zgoraj: “Enakopravnost je samoumevna, naloge in pričakovanja do javnega sektorja ter do NVO pa se pomembno razlikujejo.” Tudi zato ni mogoče a priori govoriti o enakosti plačila za domnevno enako delo, temveč o primerljivosti, ker so številni pogoji različni.</p> <p>Ni povsem jasno, kaj je s to pripombo mišljeno. Gl. tudi komentar k prejšnji pripombi.</p> <p>S tem se ukvarja poglavje 5.4. Načeloma pa z usmeritvijo pripombe soglašamo in jo v tem smislu tudi upoštevamo.</p> <p>Predlog je v nasprotju z načeli upravljanja javnih financ, ki ne pozna pojma “prestižni programi”, čeprav je pojem mogoče razumeti kot poimenovanje najbolj kakovostnih programov in projektov, ki so seveda v največji meri v javnem interesu. S tega vidika tak način dogovarjanja že (lahko) obstaja v odnosu med državo kot »naročnikom« in izvajalci v javnem sektorju; v odnosu z nevladnim sektorjem bi bilo to do neke mere nenavadno.</p> <p>Vse to je v NPK navedeno in tudi pred videno, zlasti v poglavju 5.3., čeprav bo nekatere izmed teh usmeritev težko uveljaviti v kratkem času, ker odstopajo od dokaj splošno sprejete politike javnih financ v Sloveniji.</p>

	<p>ciranja, drugačni (nižji) prispevki pri zaposlovanju, ocenjevanje pobranega DDV v kulturi in njegovega preusmerjanja v subvencioniranje kulturne produkcije v javnem interesu ipd.</p> <p>3. podpora sofinanciranju na lokalnem nivoju, saj tako majhen kulturni prostor zahteva aktivno nacionalno kulturno politiko tudi pri spodbujanju lokalne zavesti o pomenu umetnosti in kulture za lokalno skupnost. Vzajemnost med državo in občinami, ko se sistemsko oblikuje sofinanciranje nacionalnih nevladnih organizacij v javnem interesu brez lokalne rezidence v posamezni občini, pri čemer je kot osnova dejstvo, da država sofinancira lokalne javne zavode z več kot dvakrat višjim deležem kot občine ustanoviteljice in da bi morale tudi občine podpreti tisto, kar Ministrstvo za kulturo prepozna kot nacionalno najbolj pomembno, čeprav se dogaja izven prestolnice. Status organizacije v javnem interesu, podeljen na nivoju države, bi moral pomeniti rezidenco v vseh slovenskih občinah, ker ni bistveno, kje je administrativni sedež organizacije, ampak kje deluje.</p> <p>Država naj ponovno uvede financiranje stalnih neprogramskih stroškov za nacionalno pomembne nevladne organizacije in jim s tem omogoči obstoj kot pogoj, da se lahko potegujejo za financiranje svojih kulturnih projektov na državni ali lokalni ravni. Država naj uredi za najbolj pomembne nevladne organizacije strukturno financiranje: večletno programsko financiranje, ki je prav tako že predvideno v veljavnem ZUJIK-u, torej financiranje dejavnosti z vsemi pripadajočimi sestavinami, ki pa se je izrodilo v zgolj večprojektno financiranje). Strukturno financiranje mora biti vezano na dovolj dolgo obdobje, da zagotovi pogoje za nemoteno načrtno delovanje, a hkrati dovolj kratko, da ne pride do inertnosti, kot smo ji priča danes v javnem sektorju.</p> <p>4. podpora programom v prostorih kulturne dediščine: To bi bilo možno urediti z že opisanimi predlogi k urejanju financiranja programov nevladnega sektorja, predvsem na lokalnem nivoju, še posebej pa z ustreznijšim dostopom nevladnega sektorja, še posebej organizacij s statusom v državnem javnem interesu, do možnosti lokalnega sofinanciranja, z dodatnimi spodbudami za take programe iz naslova oživljanja kulturne dediščine tako na državnem kot</p>	<p>To spodbujanje se ves čas dogaja in dialog, zlasti z združenji občin, ves čas poteka. Ureditev ustanoviteljskih razmerij in iz tega izhajajočih obveznosti financiranja je tudi pomembna tema prenove kulturnega modela. Trenutno država v veliki meri financira številne lokalne javne zavode, četudi ni imela nič z njihovo ustanovitvijo.</p> <p>Status posebnih NVO v javnem interesu za zdaj ne obstaja. NPK pa že veliko pozornosti posveča potrebi po decentralizaciji, kar zadeva sofinanciranje programov in projektov iz državnega proračuna.</p> <p>Obe pripombi zadevata pomembno temo prenove kulturnega modela, pri čemer pa je potrebno ločevati med javno službo ter drugimi programi v javnem interesu. Načelno je potrebno tudi stroške, ki so na videz neprogramski, vključevati med programske – kot predpogoj za izvajanja programov.</p> <p>Pripomba je po vsebini upoštevana. To sodi predvsem v podpoglavje 5.5.6, ki govori o spodbujanju kulturnega turizma. Po drugi strani pa tudi na področje strateškega upravljanja z nepremično kulturno dediščino, kjer je zagotavljanje primernih vsebin ena plat, financiranje vzdrževanja pa druga. Kar zadeva vprašanje razmerij med državo in občinami, je seveda potrebno upoštevati možnosti dogovarjanja in pobud ob upoštevanju avtonomije lokalne samouprave.</p>
--	--	--

		<p>lokalnem nivoju, z dodatnimi spodbudami države občinam pri sofinanciranju nacionalno pomembnih programov s področja kulturne dediščine, s posebnimi namenskimi programskimi sredstvi na državnem nivoju za take programe.</p> <p>5. spremembe pri razpisih in nadomestitev navidezno nevtralnega točkovanja s sistemom odločanja, ki temelji na recenzijah, torej ocenah izbranega programa oziroma projekta kot celote: Organizacija, ki uspešno deluje skozi več let, bi morala biti bolje ocenjena tudi v odnosu do statusa v javnem interesu in ne le pri referencah in vsebinskih opisih.</p> <p>Zagotoviti je treba možnost večstopenjske pritožbe na mnenje ekspertnih skupin ali katere druge odločevalske zasedbe. To bi bilo še posebej pomembno na lokalnem nivoju, kjer je lahko odločanje zaradi majhnih občin in pomanjkljivega kadra ekspertov nestrokovno in brez prepoznavanja argumentov. S tem bi umaknili vse tiste pritiske lokalne politike, ki so koruptivni in mimo interesov lokalne skupnosti.</p> <p>Treba je zagotoviti dovolj zgodnje odločanje, sploh pri programih in projektih, ki so terminsko pogojeni (prireditvena dejavnost).</p>	<p>Ta vprašanja so jedro poglavja 5.2, tako glede strokovnosti in preverjanja odločanja kot glede zagotavljanja javnih sredstev. Pomembna izboljšava, ki jo prinaša NPK, je enakovredno upoštevanje evalvacije pretekle dejavnosti predlagatelja programa oz. projekta ob vrednotenju programa ali projekta, prijavljenega na razpis. Participacija širše razumljenih strok je bistvenega pomena za zagotavljanje strokovnosti in kredibilnosti teh postopkov tako na državni kot na lokalnih ravneh.</p> <p>Možnost pritožbe obstaja; seveda v skladu z Zakonom o upravnem postopku in posebnosti, ki izhajajo iz področnega zakona.</p> <p>Tudi ministrstvo si zelo prizadeva za pravočasnost javnih razpisov, a postopki se pogosto razvlečejo tudi zaradi nepopolnosti številnih vlog ipd.</p>
8.	Zveza kulturnih društev Slovenije	<p>Večje pristojnosti strokovnih komisij niso prinesle večje avtoritete stroke, temveč tudi jezo, celo tožbe. Veljalo bi razmisliti o nekaj večjih diskrecijskih pravicah v zvezi z odgovornostjo ministrov in politike, če naj kulturo pojmuje kot produktiven podsistem.</p>	<p>Takšno razmišljanje vodi v višjo raven avtoritarne države. Minister ima predvsem nadzorno funkcijo, izvršne pristojnosti bi lahko vodile v politično samovoljo, saj tudi ministra nadzira politika – vlada oz. DZ.</p> <p>Intenca NPK je, da skladno s sodobnimi demokratičnimi standardi stroke v veliki meri prevzamejo odgovornost za svoje delovanje in razvoj, MK pa predvsem koordinira med strokovno utemeljenimi odločitvami MK in drugimi vladnimi resorji.</p>
9.	ZDSLJU	<p>Glede na izkušnje smo proti ustanovitvi Agencije za umetnost, saj bi moralo po načelu subsidiarnosti za posamezno področje direktno skrbeti tisti, ki so mu najbližje, na likovno-vizualnem področju torej ZDSLJU, ne pa ne MK ne kakšna nova ustanova.</p> <p>Vsekakor pa se potrebuje kompetentna agencija za črpanje EU sredstev, kar je že dolgo praksa na Poljskem, ki počrpa največ teh sredstev. Takšna agencija bi lahko pridobivala sredstva tudi iz drugih virov.</p>	<p>Načelo višje ravni samoregulacije področja zagovarja tudi ministrstvo in prav zato predlaga v NPK določene rešitve v zvezi z vključevanjem Stanovskih društev; po drugi strani pa stanovska društva vseeno niso upravni organ in že zato ne morejo sama odločati o delitvi in porabi javnih sredstev. Agencija je pa ravno pomemben korak v tej smeri, saj odločanje odmika od države oz. politike; zlasti, kar zadeva programe in projekte nevladnega sektorja.</p> <p>Pridobivanje izvenproračunskih sredstev vsekakor je ena od pomembnih dodatnih nalog javne agencije, pa tudi promocija, organizacija festivalskih in sejemskega nastopov itd., kar tudi JAK in SFC že vse bolj uspešno delata.</p>

10.	Združenje občin Slovenije	Financiranje vseh novosti bo preloženo na lokalne skupnosti, s čimer se na Združenju občin Slovenije ne strinjamo, saj je finančna slika občin zaradi vsakoletnega zategovanja pasu s strani države, vse prej kot spodbudna.	Opore za takšno sklepanje v osnutku NPK ni. Drži pa, da besedilo predvideva, naj bi ustanovitelji javnih zavodov na vseh ravneh prevzeli svoj del odgovornosti za delovanje javnih zavodov.
11.	Združenje splošnih knjižnic (konkretni in koristni predlogi za drobne posege v tekst po str. v originalu).	<p>Nacionalni program kulture je podlaga za štiriletni akcijski načrt in tudi za vse druge dokumente, ki določajo ureditev in financiranje področij kulture.</p> <p>Če knjižnic v NPK (skoraj) ni, kako se bo potem to poznalo pri nadaljnjem definiranju delovanja in financiranja knjižnične dejavnosti splošnih knjižnic?</p> <p>V Združenju smo do predloga NPK kritični, saj v njem ne najdemo nobene podlage za ohranitev knjižnične mreže, torej tako rekoč za obstoj knjižnic, kaj šele za njihov razvoj. Je morda razlog za takšno prezrtost to, da so splošne knjižnice izvorna naloga lokalnih skupnosti, in zato skrb nekoga drugega? Ravno zato, ker so splošne knjižnice izvorna naloga 212 občin, bi jim moral krovni dokument na področju kulture posvetiti več pozornosti in priti naproti tako knjižnicam kot tudi njihovim ustanoviteljem in finančerm.</p> <p>Mreža splošnih knjižnic in njihovo delovanje je vsaj tako pomembno kot ljubiteljska kultura in če jim je družba dodelila status obvezne javne službe in s tem javnega interesa, bi jim moral NPK nameniti takšno pozornost, ki ta status potrjuje. Da se v Združenju ne bi spraševali o interesu države (MK) za nadaljnji obstoj knjižnične mreže.</p>	<p>Ugotovitev je točna.</p> <p>Skrb je odveč – kot je v osnutku NPK večkrat poudarjeno, je sistem splošnih knjižnic že dokaj optimalno urejen in dokaj dobro deluje, zato večji (recimo strateški) posegi niso potrebni in ne predvideni.</p> <p>Če bi predlagatelji menili, da je potrebno mrežo knjižnic ukiniti ali drugače organizirati, bi to zelo jasno zapisali v NPK, kajti NPK se ukvarja predvsem s strateškimi vprašanji, ki zadevajo delovanje celotnega sistema in posebej z nekaterimi najbolj ranljivimi deli ali deli, ki so potrebni strateških sprememb.</p> <p>MK odlično sodeluje s splošnimi knjižnicami, kar je večkrat omenjeno tudi v osnutku NPK (g. npr. str. 21-22, 28).</p> <p>Obveznosti občin so zakonsko določeno, kar je glede na lokalno delovanje splošnih knjižnic gotovo ustrezno, medsebojno razmerje pristojnosti med državo in občinami pa je sicer pomembna tema tega NPK in tudi prenove kulturnega modela.</p> <p>V NPK ni nobene podlage za takšne vrste dvom o interesu MK za obstoj knjižnične mreže – nasprotno!</p>
12.	ZDSSS (Tomaž Wraber)	<p>Uvodni odstavek v krepkem tisku, prva poved, za »(verodostojnost)«:</p> <p>Predlagam, da se tu v besedilo doda: »...ter zagotavljalo čim večjo dostopnost ustvarjalcem in uporabnikom kulturnih dobrin z različnimi invalidnostmi...«, nato pa se nadaljuje izvirno besedilo »in temeljilo ...«.</p> <p>Razdelek 2.1, Ukrep št. 4 – sprejem standardov in normativov za javne zavode</p> <p>Med standardi tu ne bi smeli spregledati obveze v primernem časovnem obdobju zagotoviti dostopnost za različne invalide in to enakovredno tako fizično dostopnost kot dostopnost do vsebin, ki</p>	<p>Pripomba je bila upoštevana.</p> <p>Pripomba je bila upoštevana v okviru naslednje pripombe, saj je uvrščena na ustreznije mesto – v tem podpoglavju gre za institucionalne teme.</p>

		<p>jih ustanova/javni zavod ponuja. Taka dostopnost je sicer že precej let uzakonjena v Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI), a praktično komajda kje vsaj v manjši meri uresničena.)</p> <p>Razdelek 2.2, na koncu 3. odstavka, »dostopnost programa« Predlagam dodatni kriterij: Ukrepi za povečanje dostopnosti do ponujenih kulturnih dobrin za državljane z invalidnostmi, oz. ocena že zagotovljene ravni dostopnosti za vse. Mnoge slovenske ustanove so na tem področju že sprejele nekaj začasnih ali trajnih ukrepov, za celovito dostopnost za invalide, vsaj kolikor je meni znano, pa ni poskrbljeno še nikjer. Zato je nujno stimulirati tako ukrepe kot že doseženo oz. zagotovljeno dostopnost za invalide.</p>	Pripomba je bila na ustrezen način upoštevana.
13.	SOS	<p>MK predlaga ustanavljanje različnih javnih agencij - npr. za umetnost (za neodvisno in strokovno presojo programov izvajalcev v okviru NVO v javnem interesu). Postavlja se vprašanje ali je za to potrebno posebej ustanoviti agencijo, glede na to, da s tem nastajajo večji stroški kot z imenovanjem komisij v okviru države ali lokalne skupnosti.</p>	<p>Javna agencija za umetnost, predvidena predvsem na ravni države, lahko opravlja tudi pomembne naloge, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more: izvajanje priprav in organizacija festivalskih udeležb (JAK in SFC to že uspešno počneta), pridobivanje dodatnih sredstev, promocijske dejavnosti, partnerstva z zasebnim sektorjem itd. Vprašanje stroškov gotovo ni nepomembno, a menimo, da uspešno delovanje že obstoječih agencij dokazuje, da gre za smiselno (in glede na možnost pridobivanja tudi dodatnih sredstev tudi upravičeno) ureditev. Seveda bo dokončna odločitev sprejeta po temeljiti javni razpravi. Odgovor na podobne pomisleke že podan na več mestih.</p>
14.	Irena Sešek, NUK	<p>V začetku maja je bila v eni najsodobnejših knjižnic na svetu Dokk1 (https://dokk1.dk/english) na letni konferenci evropskega stanovskega združenja EBLIDA sprejeta Aarhuška deklaracija (v prilogi). V deklaraciji so res na kratko zajete najpomembnejše točke delovanja vseh knjižnic. Predvsem pa želim opozoriti, da brez knjižnic ni razvoja, saj se v knjižnicah znanje hrani, iz tega znanja pa potem nastaja novo.</p>	<p>Glede tega se povsem strinjamo!</p>
15.	NSK	<p>Javna razprava je pokazala, da se pri predlogu Agencije za umetnost poraja bojazen, da gre za nov organ, ki bi le podvajal dosežanje aktivnosti MK, saj izvenproračunski viri zanj niso definirani, hkrati pa bi bil brez ustrezne in potrebne politične moči pri pridobivanju proračunskih virov.</p>	<p>Na ista ali podobna vprašanja je bilo doslej že večkrat odgovorjeno. Javna agencija, kot je zamišljena, lahko opravlja tudi pomembne druge naloge, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more oziroma bi jih ob mnogih pomislekih veliko težje opravljal.</p>
16.	Dr. Andrej Gaspari (NSK)	<p>V perspektivi okoliščin nastajanja seznamov prednostnih projektov in njihove realizacije v preteklosti je bila tudi v okviru NSK v sedANJI zasedbi že večkrat izpostavljena potrebnost zagotovitve preglednosti in strokovne utemeljenosti alociranja sredstev iz integralnega proračuna in namenskih skladov. Temu je lahko podlaga le sprejem kriterijev in meril, ki poleg vrednotenja dediščine z vidika večplastnega pomena in njene ogroženosti naglašujejo re-</p>	<p>Da, tudi to je namen NPK.</p>

		alistično razvojno perspektivo in ekonomsko vzdržnost z načrtovanjem upravljanja in namembnosti, ki objekt/najdišče/spomenik učinkovito poveže z razvojem prostora in lokalnega okolja.	
17.	Jadranka Plut (NSK)	<p>Pri samozaposlenih MK načrtuje delitev poklicev na avtorske in neavtorske. Ker ni jasno, kako bi se avtorstvo določalo, in zakaj je takšna delitev smiselna, se lahko razume, da zatem stoji namera po zmanjšanju števila tistih, ki jim MK plačuje prispevke za socialno varnost. Gre tudi za napačno razumevanje sodobne umetnosti, ki je kreativen kolektiven proces .</p> <p>Hkrati ni jasne vizije in razvojnih ukrepov za samozaposlene, denimo uvedbo karijerne dinamike.</p> <p>MK želi uvesti novo javno agencijo za umetnost. Ustanovitev agencije ne more biti izgovor za neprevzemanje politične odgovornosti za razvoj nevladnega sektorja v kulturi. Primeri iz tujine kažejo, da je agencija smiselna zgolj v primeru, da je financirana s strani izvenproračunskih virov, kar se v Sloveniji glede na umanjkanje zasebnih sredstev v kulturi zagotovo ne bo zgodilo. Zakaj je v tem primeru za golo prerazporejanje sredstev v kulturi potreben nov, dražji organ kot ministrstvo, tako ni jasno.</p>	<p>MK omenjene delitve ne »načrtuje«, temveč jo omenja kot eno od možnosti. O tem vprašanju tudi v okviru delovne skupine za trajni dialog s samozaposlenimi v kulturi ni soglasja, kar pomeni, da bo to pomembna tema od pripravi načrtovanega Zakona o samozaposlenih v kulturi. Karierno dinamiko je v tem primeru težko načrtovati, saj je samozaposleni po definiciji sam svoj delodajalec. Tudi to ni jasno, od kod vlagatelju pripombe ugotovitev, da ministrstvo ne razume tega, da v določenih primerih sodobne (in ne le sodobne) umetnosti gre za kolektivni kreativni proces; velja pa pripomniti, da gotovo ne v vseh primerih.</p> <p>Ponavljamo že večkrat zapisani odgovor: »Javna agencija lahko opravlja tudi druge pomembne naloge, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more. Vprašanje stroškov delovanja agencije gotovo ni nepomembno, vendar tudi sedanji sistem (uradniki na MK, strokovne komisije itd.) kar precej stane; menimo tudi, da dovolj uspešno delovanje že obstoječih agencij dokazuje, da gre za smiselno (in glede na možnost pridobivanja dodatnih sredstev iz drugih virov tudi finančno upravičeno) ureditev.</p>
18.	Silvan Omerzu (NSK)	<p>Osnutek NPK predvideva tudi ustanovitev nove agencije za umetnost – smiselno bi bilo, da bi bila ena izmed pomembnih vlog agencije tudi posredovanje pomoči umetnikom in nevladnim organizacijam.</p> <p>Na primer pomoči pri pridobivanju dodatnih sredstev (evropska sredstva, sponzorstva, donacije ...), pravna pomoč, pomoč pri postprodukciji in podobno. Da bi umetnikom v čim večji meri omogočala opravljanje osnovnega poklica, ne pa jim ga z dodatno birokracijo, ki je je vedno več, oteževala.</p>	Se strinjamo, tudi to bi lahko bila ena od nalog nove agencije, je pa tudi to tema za predmetni zakon.
	5.3 SPODBUDI TI DOKAZI SREDSTEV ZA KULTURO IZ DRUGIH VIROV IN JIH VKLJU-		

	ČITI V SISTEM TER OMOGOČITI FINANČNO IN USTVARJALNO AVTONOMIJO VSEM USTVARJALCEM		
1.	Asociacija	<p>Str. 62: Med operativnimi cilji pogrešamo dvig sredstev za sofinanciranje pridobljenih evropskih projektov, ki so glavni dodatni vir pritoka denarja izven državnega proračuna.</p> <p>Str. 62: Med operativnimi cilji predlagamo tudi premislek o ostalih ukrepih spodbujanja zasebnega vlaganja v kulturo ter načine spodbud, ki jih država lahko ponudi.</p> <p>Str. 63 in 64: Obvezen delež za opremljanje stavb: ukrep ni primeren zgolj za likovno področje, ampak tudi ostala področja ustvarjanja, zato je potrebno zakon razširiti vsaj še na področje intermedije kot najbolj podhranjenega področja v kulturi.</p> <p>Str. 66: Pri premisleku o točkah in načinih spodbujanja zasebnega vlaganja naj bo vključena strokovna javnost.</p>	<p>To seveda je cilj oziroma namen ministrstva, o katerem se že dogovarjamo z Ministrstvom za finance, kako odpraviti zakonske omejitve za ta namen, zato tega ne uvrščamo med strateške cilje, temveč razumemo to kot eno od sprotnih nalog.</p> <p>Navedli smo kar nekaj konkretnih in, po našem mnenju realnih možnosti oziroma načrtov v zvezi s tem. Če kdo ve za kak potencialno učinkovit vir, razen oziroma poleg davčnih olajšav, ki v tem pogledu vedno »prva žoga«, bomo z veseljem razmislili o njem.</p> <p>Zakon, ki so ga vložili poslanci, to možnost že vključuje.</p> <p>To v demokraciji velja za celotno delovanje države in vseh vej oblasti.</p>
2.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	<p>Str. 63: Kjer je le mogoče, naj se dikcija ciljev in ukrepov na področju javnega sektorja oblikuje tako, da bo javnemu sektorju nalagala podobne obveze kot jih nalaga nevladnemu sektorju. Pri tem naj se čim več skrbi nameni oblikovanju inštrumentov, ki bodo javne zavode stimulirali, da delajo dobro, ne slabo.</p> <p>Str. 63, 64, 65: Oblikovati sistem rešitev in ukrepov, ki posameznih umetniških zvrsti ter oblik delovanja ne bo postavljali v ospredje oz. drugih oblik in načinov delovanja ne bodo zapostavljali.</p> <p>Str. 66: Dikcija, ki razlikuje med vlaganjem v kulturo v javnem interesu ter vlaganja s profitnim motivom je zelo pavšalna. Pro-</p>	<p>Pripomba je premisleka vredna, po drugi strani pa nejasna, saj na navedeni strani ni ničesar, kar bi se dalo povezati z njo. Razumemo je torej kot splošno načelno pripombo, pri čemer velja pripomniti, da po našem prepričanju NPK »nalaga« javnim zavodom več »obvez« kot nevladnemu sektorju.</p> <p>To je tema podpoglavja 5.4.2. Seveda pa se NPK kot v prvi vrsti strateški akt, posveča zlasti tistim posameznim področjem kulture, ki opazno zaostajajo, naj bo to iz razlogov financiranja ali iz kakršnihkoli drugih razlogov.</p> <p>Predlagatelji NPK se s tem razmišljanjem v največji meri strinjamo; vendar je pripomba, če naj jo razumemo kot konkretno pripombo in predlog v zvezi z besedilom,</p>

		fitni kulturni sektor je pomemben za kulturno krajino kot tako. Zasebni sektor je na določenih področjih edini poligon za razvoj kulturnih profesionalcev. Njegov interes ni goli profit, temveč to, da se preživljajo neposredno z rezultati svojega dela na področju kulture. V tem sektorju obstaja tudi bistveno več osredotočenosti na pomen človeških virov in usposobljenosti. Od njega je odvisnih tudi več komponent, ki tvorno delujejo tudi na področju javnega interesa. Zato naj se dikcija, ki utemeljuje razliko med javnim in zasebnim interesom, prilagodi v zgoraj omenjenem smislu.	na katerega se sklicuje (66. stran osnutka NPK) nekoliko težje razumljivo, kajti gre predvsem za morebitna zasebna vlaganja v obnovo in prenovu kulturnih spomenikov na področju nepremične kulturne dediščine, kjer so povečini potrebni dokaj visoki vložki in posamezniki, ki se za to odločajo, redkokdaj sledijo zgolj svojim altruističnim namenom, temveč razmišljajo tudi o takšni funkciji objektov, ki bi lahko vložena sredstva vsaj povrnili. To je seveda legitimno, je pa potrebno znati najti ustrezen kompromis med javnim interesom in željami ter cilji morebitnega vlagatelja.
3.	Pokrajinski arhivi - direktorji	Str. 63, 1.odstavek: Besedilo spremeniti tako, da se glasi »...morebitni presežki prihodkov nad odhodki iz naslova gospodarske tržne dejavnosti upravljavcev objektov, katerih ustanoviteljica je država, ...«.	Pripomba je bila smiselno upoštevana.
4.	JSKD	Operativni cilji: Manjka prednostna zagotovitev dodatnih proračunskih sredstev za projekte, ki so sofinancirani iz drugih virov – npr. razpisov EU. 3.1: Pozablja se na nesnovno kulturno dediščino. Nacionalni sklad bi moral skrbeti za kulturno dediščino v celoti.	Gl. odgovor na podobno pripombo Asociacije v okviru istega podpoglavja (točka 1). Ne gre za pozabljanje na druge vrste kulturne dediščine ali izključevanje; res pa je, da so stroški obnavljanja in vzdrževanja nepremične kulturne dediščine najvišji in posledice nevdrževanja oz. pomanjkanja sredstev za obnove najbolj vidne. Če bi sklad pomagal odpravljati zaostajanje na tem področju, bi lažje stregli tudi potrebam na drugih področjih dediščine.
5.	IO – Koordinacija sindikatov ZVKDS	Nacionalni sklad, oprostitev davkov za vlagatelje in mecenstvo ocenjujejo pozitivno. Intervencijski skladi bi morali biti jasno razvidni in vodeni segment financiranja s strani države ali lokalnih skupnosti, vlaganja v prenovu bi morali zožiti na financiranje posegov na predhodno ovrednoteni nacionalno pomembni dediščini in na posege, ki zaradi zahtevnosti presegajo redno vzdrževanje.	Vlogo in način vodenja sklada bo gotovo potrebno še domisliti, ravno tako vprašanje, kako in kam usmeriti sredstva sklada, a najbolj pomembno je, da se odločimo za ustanovitev, doženemo, kako in iz kakšnih virov zbirati sredstva in v okviru Strategije KD in nadaljnjih odločitev do kraja doženemo njegovo vlogo in način delovanja.
6.	SOS	NPK predvideva sprejetje zakona o Nacionalnem skladu za kulturno dediščino - morda ni nujno potrebno ustanavljati posebnega sklada kot pravno osebo; glede na to, da se predvideva tudi plačilo spomeniške rente, pa se postavlja tudi vprašanje, kdo je tisti, ki rento plačuje, v kakšni višini in kako bodo urejena razmerja za koriščenje sredstev za vzdrževanje/obnovo kulturnih spomenikov?	Gre za to, da ministrstvo ne more početi marsičesa, kar bi sklad mogel in smel – podobno je pri agencijah, ki lahko opravljajo več nalog, ki jih ministrstvo kot upravni organ ne more ali bi jih vsaj težje opravljalo. Vprašanje o spomeniški renti se upošteva tako, da se besedilo dopolni: ») dajatev fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo gospodarske dejavnosti v kulturnih spomenikih ali na območju spomenikov in to nedvomno vpliva na njihove poslovne rezultate)«. Gre za znan vir prihodkov v te namene, ki ga s pridom uporabljajo številne evropske države, med drugim tudi Hrvaška.
7.	Dr. Andrej Gaspari (NSK)	Operativni cilj 1: Nova proračunska sredstva za varovanje in ohranjanje kulturne dediščine Cilj 2: Uveljavitev davčnih olajšav za vlaganja v kulturo (kultur-	Predlog NPK sicer predvideva možnost davčnih olajšav za vlaganja v kulturo, vendar so možnosti, da bi to dosegli, trenutno majhne, ker je koncept davčne politike in javnih financ temu nenaklonjen. Ostali predlagani cilji so v bistvu zajeti v strateških

	(podrobnosti v dokumentu NSK, str. 3)	no dediščino) Uvedba davčnih olajšav za vlaganja v kulturo; npr. vlaganja, ki ne presegajo 2 % skupnih prihodkov vlagatelja v prejšnjem letu, se priznajo kot odhodki po zakonu, višji zneski pa pod pogojem, da so bili vloženi na podlagi programov in odločb/pogodb MK. Cilj 3: Ohranjanje in trajnostno upravljanje dediščine v prostoru Cilj 4: Revitalizacija in nadgradnja obstoječega informacijskega sistema za podporo delovnim procesom javnih služb pri upravljanju s kulturno dediščino Cilj 5: Razvoj dejavnosti muzejev in galerij	in operativnih ciljih, kot so predlagani. To velja tako za ohranjanje in trajnostno upravljanje dediščine v prostoru, za razvoj in izboljšave na področju digitalizacije kulture v celoti in seveda tudi za razvoj muzejev in galerij, čeprav iz predloga ni posebej razvidno, v katero smer oziroma, kako naj bi se razvijali.
8.	Jadranka Plut (NSK)	NVO v kulturi se ne zanašajo zgolj na prihodke iz državnih proračunov, saj so pri pridobivanju evropskih projektov v vrhu Evrope. Projekti, ki temeljijo na medsektorskem povezovanju med znanostjo, umetnostjo in gospodarstvom so velikokrat izpostavljeni kot primeri dobre prakse ravno zato, ker je povezovanje in sodelovanje ustaljen način delovanja sodobne umetnosti. Med operativnimi cilji pogrešam dvig sredstev za sofinanciranje pridobljenih evropskih projektov, ki so glavni dodatni vir pritoka denarja poleg državnega proračuna. Najpomembnejši del tega strateškega cilja je »vzpostavitev aktivnejšega trga slovenskih likovnih del«, kjer ugotavlja, da »gre za umetniško področje, ki je deležno dokaj skromne državne in še skromnejše občinske podpore«. Ugotovitev, da je likovno področje eno od najbolj podhranjenih področij, drži – predlagam, da se ukrep razširi še na ostala področja, predvsem intermedijo.	S temi poudarki se predlagatelji vsekakor strinjamo. Menimo, da NPK teži v isto smer. Kot je bilo že poudarjeno ob eni od predhodnih pripomb na to temo, si ministrstvo prizadeva za oblikovanje posebne postavke oziroma neke vrste »sklada« za ta namen. Kot že rečeno ob enaki pripombi v zvezi s tem ukrepom, ki je kot dopolnitev ZUJIKa že realiziran, velja ukrep tudi za intermedijsko umetnost.
9.	NUK	Zelo pozdravljamo pobude za spodbujanje zasebnih vlaganj v kulturo ter načrtovane politike, ki bodo stimulirale vlaganja v kulturo, smo pa izrazito zadržani glede zamisli oziroma nakazanega poslovnega modela Nacionalnega sklada za kulturno dediščino, ki ga je razumeti tako, da bi se že obstoječi viri prihodkov upravljavcev objektov pretakali skozi vmesno administrativno telo in se tako le še zmanjševali.	V principu gre za ravnanje dobrega gospodarja – v tem primeru lastnika objekta v javni lasti, tj. države ali občine – ki prihodke smotrno razporeja tako, kot je najbolj koristno za celoto. Ni povsem jasno, na katere vrste prihodkov »upravljavcev objektov« se pripomba nanaša (na najemnine, ki se plačujejo lastniku ali na tržne prihodke, kot je npr. vstopnina, ki je seveda prihodek upravljavca, ali na kaj podobnega?) Delovanje sklada bo sicer podrobno opredelil poseben zakon in ob njegovi pripravi bo priložnost tudi za javno razpravo o tem.
10.	MOL	Predlagamo, da se v okviru operativnega cilja 3.6. »Učinkovitejša zakonska ureditev davčnih olajšav za vlaganje v produkcijo kulturnih dobrin oz. za vlagate/je, ki podpirajo obnavljanje in oživ-	Večina tega, o čemer govori pripomba z nekaj vključenimi predlogi, je v besedilu NPK že navzoča; drugače pa je pripomba smiselno upoštevana. Bomo pa še dodatno preverili, ali je morda kaj premalo izpostavljeno in po potrebi še kak poudarek

		<p><i>ljanje kulturne dediščine</i>«, doda naslednje besedilo:</p> <p>»Obuditev pogajanj za pridobitev novih proračunskih sredstev za varstvo kulturne dediščine, ki jo je potrebno verodostojno izpostaviti kot enega ključnih vzvodov za zagotovitev trajnostnega in ekonomsko vzdržnega stebra razvoja Slovenije, odpiranje novih delovnih mest, oživitev starih mestnih jeder, optimiziranje izrabe turističnega potenciala - v povezavi z deležniki, ki so v drugih resorjih odgovorni za kulturni turizem. Med najprimernejšimi novimi viri (poleg optimizirane izrabe sredstev iz kohezijskih skladov) so bodisi sistemski davek na (gradbene) investicije ali spomeniška renta, katere uvedba in učinki so dokumentirani in znani v naši soseščini. Spomeniška renta, tj. dajatev vseh fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo gospodarsko dejavnost v kulturnih spomenikih ali spomeniških območjih, z namenom uresničevanja nacionalnega programa varstva in ohranjanja kulturne dediščine; dajatev, odmerjena glede na uporabno površino prostorov, se vplačuje na posebne račune v korist samoupravne lokalne skupnosti v deležu 60% in v korist države v 40 % deležu.«</p>	dodali.
11.	Delovna skupina za trajni dialog z NVO v kulturi	<p>NPK bi moral nujno predvideti in podati iniciative za različne medresorska povezovanja in s tem zagotoviti dodatno sofinanciranje kulturnih projektov. Dodatna sredstva bi bilo mogoče zagotoviti tudi iz nekaterih drugih virov, kot so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sredstva iz avtorskih pravic MGRT: MK lahko dejansko in povsem samostojno »podržavi« pravice iz eksploatacije kulturne dediščine različnih področij in si nadalje iz tega naslova zagotovi sredstva za aktualno produkcijo in hkrati smiselno existenco avtorjev; Loterijski skladi MZ: MK lahko kulturo izpostavi kod del narodotvorne, humane in tudi razvojne politike države. V številnih zahodnih državah je kultura del »humanitarnosti«. Kultura je realno temelj humane zgradbe sveta in ni razlogov, da je pri nas odrinjena na stran. Socialni skladi MGRT in MDDSZEM: Že leta ugotavljamo, da je tako dejavnost NVO, kakor tudi problematika samozaposlenih, v veliki meri tudi socialne narave. Skladi MJU (različne vrste trošarin ...): Izobraževanje MIZŠ: Velikansko popolnoma odprto polje neslutnih možnosti sodelovanja, predvsem pa skupnega smiselnega planiranja prihodnosti. 	Sklop operativnih ciljev 5.3 poskuša predvsem iskati načine za pridobivanje novih izvenproračunskih sredstev. Pripomba pa predlaga pridobivanje dodatnih sredstev s prerazporejanjem proračunskih sredstev med resorji. To je v določenih primerih mogoče, vendar tudi tvegano, saj lahko pelje v konfrontacijo prejemnikov sredstev posameznih ministrstev in v polemike in obračunavanje o upravičenosti sredstev tega ali onega resorja za določene namene. Kultura, ki naj bi razumela in tudi reflektirala soodvisnost posameznih družbenih podsistemov, si najbrž težko privoščiti tak »resorski populizem« – s katerim je zelo težko biti zmagovalec... Tudi davkoplačevalcem bo težko dopovedati, da je npr. vizualno onesnaževanje enako nevarno in odpravljanje posledica te vrste onesnaževanja enako finančno zahtevno kot sanacija okolja zaradi posledica onesnaževanja z rabo fosilnih goriv itd. Tudi razprava o tem, da je kultura, denimo klasična ali sodobna umetnost, v bistvu oblika humanitarne dejavnosti, kot je to Rdeči križ, Caritas ali prostovoljno gasilstvo, bi bila verjetno precej težavna...

		Okolje MOP: Nesporno je, da vsi možni posegi in eksploatacija okolja predstavljajo nek vložek, ki pa je hkrati tudi obremenitev. Lahko govorimo o različnih oblikah polucije (od vizualne, do dejanske fizične), ki nekako vpliva na okolje pa tudi neposredno na konkretne kulturne dobrine. Nedvomno je, da je Ministrstvo za kulturo povsem upravičeno terjati ustrezne ekvivalente v okviru dajatev za kulturne dejavnosti kakor tudi v obliki sredstev za financiranje obnov ali novih del.	
	5.4 DECENTRALIZIRATI SOFINANCIRANJE KULTURE IN POSTOPNO ODPRAVITI NESORAZMERJA MED POSAMEZNI SEKTORJI KULTURE OZ. VRSTAMI UMETNOSTI TER MED USTVARJALCI V JAVNEM IN NEVLADNEM SEKTORJU		
1.	Asociacija	Str. 67: Pri ciljih predlagamo spremembo besede delo v delovanje (pri izenačenju pogojev med javnim in nevladnim sektorjem). Razlike namreč niso prisotne zgolj na področju zaposlovanja, temveč na sploh pogojev delovanja sektorja (možnosti vlaganja v infrastrukturo, dolgoročni razvoj kadrov, oprema, razvoj novih storitev, ločene postavke za delo in program, itn.).	Ta cilj izhaja z ugotovitev o neenakopravnem položaju avtorjev v enem in drugem sektorju, zato je v tem primeru ustrezno uporabljena beseda »delo«. Pripomba pa ponovno meri predvsem na izenačevanje zasebnih zavodov, društev oz. NVO z javnimi zavodi, pri čemer pa, kot že večkrat rečeno, ne gre za iste oz. enake obveznosti in pričakovanja. Seveda pripomba upravičeno opozarja na potrebe oz. težave izvajalcev dejavnosti v nevladnem sektorju, vendar se teh NPK loteva na drugih mestih.

	<p>Str. 63: Občine (z redkimi izjemami prestolnice in deloma drugega največjega mesta) ne podpirajo razvoja profesionalnega NVO sektorja na način, ki bi omogočal delovanje na enaki ravni kot v prestolnici. Zato je potrebno med ukrepi navesti spodbudo občinam pri razvoju profesionalnega NVO sektorja.</p> <p>Str. 68: Eden ključnih operativnih ciljev za razvoj decentralizacije bi morala biti vzpostavitev mreže rezidenčnih centrov, ki ga upravlja nevladni sektor.</p> <p>Str. 69: Nujnost dodatnega financiranja NVO sektorja v manj razvitih občinah.</p> <p>Str. 69: Za razvoj na lokalni ravni je ključno spodbujanje bolj transparentnega in učinkovitejšega sofinanciranja na ravni občin.</p> <p>Str. 71: Pri izenačevanju pogojev dela v javnem in nevladnem sektorju je nujna izenačitev pogojev delovanja – torej sistemskih pogojev za razvoj NVO sektorja, ki jih javni že ima, in ki zavirajo bolj aktivno zaposlovanje ter približevanje plačil tistih v javnem sektorju. Obravnavati je treba ne zgolj enaka dela, temveč približevanje pogojev dela v obeh sektorjih na sploh (vsa dela v NVO in javnem sektorju v kulturi niso identična).</p> <p>Str. 71: Do nesorazmerij prihaja tudi zato, ker imajo zaposleni v javnem sektorju za plače postavko, v NVO, ki so financirani iz javnih sredstev, pa MK teh sredstev praviloma ne namenja. Za NVO je treba te postavke zvišati ter jih ločiti od sredstev za hladni program, programe in investicije.</p> <p>Str. 71: Pri iskanju novega načina zaposlovanja morajo biti vključeni tudi predstavniki NVO.</p> <p>Str. 71: Predlagamo razširitev z ovrednotenja avtorskega dela tudi na podporne poklice, ki morajo biti prav tako primerljivo financirani v javnem in nevladnem sektorju.</p>	<p>Pripomba je umestna in NPK na več mestih napotuje tudi na dogovarjanje z lokalnimi skupnostmi tudi v zvezi s tovrstno problematiko.</p> <p>Vsebina je implicirana v ukrepih v okviru prvega operativnega cilja za uresničevanje tega strateškega cilja.</p> <p>Gre za pomembno spodbudo, o kateri bo vsekakor tekla razprava v okviru predvidenih razprav z združenji občin oz. z občinami.</p> <p>Vsebina je (potencialno) implicirana v 1. ukrepu. Gl. tudi odziv na predhodno pripombo!</p> <p>Gl. odziv na prvo pripombo (zgoraj) k besedilu na str. 67!</p> <p>Gl. odziv na prvo pripombo (zgoraj) k besedilu na str. 67! Programi in projekti NVO se sofinancirajo, kot je znano, na osnovi javnih razpisov, v okviru katerih je upoštevana tudi cena potrebnega dela.</p> <p>Glede na navzočnost predstavnikov NVO v NSK in še posebej v delovni skupini za dialog z nevladnim sektorjem že tako ali tako so in bodo.</p> <p>Gl. odziv na predhodno pripombo! Potrebno pa je upoštevati tudi to, da sta narava in režim delovanja izvajalcev javne službe v javnem sektorju in izvajalcev v nevladnem sektorju precej različna in težko primerljiva. Razprava o možnih izboljšavah pogojev pa ves čas poteka in bo potekala tudi v prihodnje.</p>
--	---	---

		Str. 71: Prav je, da nobeno delo pri projektih, ki so sofinancirani, ne sme biti neplačano, opozarjamo pa na institut prostovoljstva, ki je tudi v kulturi, še posebej pri ljubiteljskih precej razširjen in bi ga takšna določba onemogočala. To seveda ne sme biti izgovor za neplačilo.	Pripomba je skladna z intencijo ukrepa. Kot vemo, govorimo o »poklicnem« delovanju v okviru nevladnega sektorja; prostovoljstvo pa je seveda zunaj tega.
2.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	Str. 70: Ukrepi naj ne temeljijo na protežiranju posameznih umetniških zvrsti, temveč naj mehanizme odprave nesorazmerij postavljajo na drugih parametrih. Ob knjižničnem nadomestilu naj se urejajo tudi druge vrste nadomestil, ki spodbujajo kakovostno ustvarjalnost.	Kot je razvidno iz poimenovanja operativnega cilja, gre za uravnoveženje. Knjižnično nadomestilo je specifičen ukrep, ki izhaja iz načina uporabe kulturnih dobrin, ki ga je težko primerjati z drugimi načini uporabe, in ki je razširjen marsikje, zlasti po Evropi. Nekatera druga področja v večji meri zadevajo druge oblike nadomestil, npr. kolektivne avtorske pravice ipd. Gotovo pa so tudi dodatni razmisleki smiselni.
3.	GLOSA/SU KI	»Decentralizacija in dekoncentracija kulture se slišita privlačno in smiselno, kakor se sliši abotno in strašljivo, da je kulture v Ljubljani preveč. Ob slednjem smo zgroženi, ob prvem pa odločno proti, ker smrdi po komercializaciji in dekompoziciji kulture.«	Domnevno "abotna in strašljiva" trditev v NPK niti na enem mestu ni zapisana. Nesporna pa so nesorazmerja v financiranju kulture med Osrednjeslovensko regijo in drugimi regijami ob upoštevanju vseh okoliščin, na kar je v NPK dovolj jasno opozorjeno in le ta so predmet ne le tega podpoglavja, temveč tudi 5.2.1-2.
4.	JSKD	Profesionalna mreža JSKD je primer dobre prakse decentralizacije in dostopnosti do raznovrstnih kulturnih dobrin, kar bi bilo koristno zapisati v utemeljitvah. Ustvaril je sinergijo me državo in lokalnimi skupnostmi. 5. ukrep: Okrepiti vlogo mreže JSKD in potencial ljubiteljske kulture.	Pripomba je bila smiselno upoštevana.
5.	ZKDS	Več kot upravičeno se odpira vprašanje centralizacije v kulturi, ki je nekakšen »balkanski trend« (napihovanje Beograda, Skopja, Sofije, Zagreba) in navzkriž z »evropskim trendom« prerazporeditve kulturnih inštitucij iz prestolnic Dunaja, Pariza, Prage, Rima itd. Druga plat takšne 'metropolizacije' je seveda 'provincializacija' preostale Slovenije, ki dobi le še slabo tretjino kulturnega proračuna. NPK na več mestih omenja regije ter ob tem ugotavlja, da jih pač še nimamo in se o njih govori preliminarно, kar pa ne drži, saj Slovenija pred EU nastopa z dvema kohezijskima regijama, razlika v razvitosti med njima pa se pogloblja – tudi v kulturi. To bi moral dokument zaznati, saj mora biti ena od podlag za kandidiranje Slovenije za sredstva EU.	Pripomba je smiselno upoštevana.
6.	ZOS	Na Združenju občin Slovenije vidimo nevarnost v tem, da se tudi kultura centralizira. Ministrstvo bo namreč postavljalo standarde in normative, predvideva se prenos odločanja o sofinanciranju nevladnega sektorja na stroko in kulturno javnost, ministrstvo bo določilo mrežo, breme sofinanciranja pa bo prenešeno tudi na ustanovitelje. To pa za občine pomeni bistveno višje financiranje	Centraliziranost kulture NPK problematizira in predlaga ukrepe za njegovo zmanjšanje. Prenova odločanja o sofinanciranju pa je jedro prenove kulturnega modela, prav tako kot pretres ustanoviteljskih razmerij in z njimi povezanimi odgovornostmi. Seveda bo to imelo posledice za javne zavode, katerih ustanoviteljice so občine, vendar ministrstvo v zvezi s tem načrtuje dogovarjanje oz. dialog in ne vsiljevanje svojih rešitev.

		javnih zavodov.	
7.	ZDSSS	Razdelek 4.1, Ukrep 3 »omogočiti ustvarjalno delo vsakemu državljanu, ne glede na njegov izhodiščni položaj in kraj bivanja« Predlagam, da se k besedilu doda še: »...ali kakršno koli osebno okoliščino kot npr. invalidnost«.	Pripomba je bila na več mestih upoštevana.
8.	Prirodoslovni muzej Slovenije	Kulturna politika ni uravnotežena, čeprav je spodbudno, da si v nekaterih poglavjih NPK to vsaj formalno želi (str. 70: »Uravnoteženje pogojev za razvoj in delovanje na posameznih področjih kulture oz. umetnosti« - kulturna dediščina in z njo muzejska dejavnost pri pogojih za razvoj in delovanje sploh ni omenjena).	Pripomba je bila smiselno upoštevana , je pa treba dodati, da – kot na več mestih ugotavlja osnutek NPK – sodi kulturna dediščina med dejavnosti, ki so praviloma v boljšem položaju, ker večinoma delujejo v okviru javnih zavodov; na nekaterih drugih področjih je položaj bistveno slabši.
9.	Rado Carlo Poggi, RAUM AU, Slovenjgradec	In Slovenj Gradec, we desire and demand Ljubljana to pay much more attention to us, as other regions do. This city, if we go and look into history, should host the Slovenian ministry of culture as other cities in Slovenia should host other ministries. This would be some vision of development and a very deep structural change of our nation, leading culture and many other resorts automatically to a new period of prosperity. 4.3. Postopoma izenačiti plačilo za enako delo v javnem in nevladnem sektorju Please forgive me, but you can't demand this kind of regulation when you do not take care about how the NGOs will be able to operate. Me myself can tell you, that if I had the obligation to keep myself to such, generally noble, regulations, I would not have been able to do, what RAUM AU was able to do over the last 8 years. Similar would most of Slovenians independent scene.	NPK predlaga »preverbo možnosti smiselne dekoncentracije državnih javnih zavodov«, težko pa diktira lokalne prioritete drugim vladnim resorjem. <i>NPK proposes »examination of sensible deconcentration of state founded public institutions«, but can not dictate local priorities to other ministries.</i> Gre za pomemben ukrep znotraj prenove kulturnega modela – ker se zavedamo, da gre za velik prelom, je v besedilo ukrepa vključena beseda »postopno«. <i>It is an important part of the cultural model shake-up – but as we are aware that it is a big change, a word »gradual« has been inserted into the measure's wording.</i>
10.	NSK	Na novo je potrebno definirati vizijo in cilje t.i. decentralizacije, saj tendence v obstoječem dokumentu niso ustrezno utemeljene.	Gre predvsem za detekcijo problema. Ali je res mogoče misliti, da ugotovljeno nesorazmerje, kar zadeva sofinanciranje programov ni zadostna utemeljitev in zaveza za ukrepanje in poglobljeno razpravo z deležniki, zlasti z Ministrstvom za javno upravo in združenji občin ter seveda s kulturno javnostjo?
11.	Jadranka Plut (NSK)	NPK se loteva tudi vprašanja decentralizacije, vendar bi bilo potrebno bolj jasno definirati, zakaj sploh prihaja do centralizacije kulturnih producentov. Občine (z redkimi izjemami) ne podpirajo razvoja profesionalnega NVO sektorja v meri, ki bi omogočal delovanje na enaki ravni kot v prestolnici. Med ukrepe bi bilo zato potrebno uvesti spodbude občinam pri razvoju profesionalnega NVO sektorja.	Pripomba je smiselno upoštevana v okviru besedila o operativnem cilju 5.4.1.1.

12.	Silvan Omerzu (NSK)	Menim, da je najbolj zapostavljeno likovno področje. Že tako majhen slovenski likovni trg je po osamosvojitvi razpadel. In stanje se v likovni umetnosti do zdaj še ni spremenilo, temveč se iz leta v leto le slabša. Zato smo Slovenci likovno nepismeni in se naše znanje začne in konča pri impresionistih. Pri nas likovniki v državnih galerijah razstavljajo za svoj denar. Prav tako ni odkupov za zbirke, ni več likovne kritike, subvencije so majhne in redke, razstavnine pa naravnost sramotne. Zato ni čudno, da je vse manj večjih in kakovostnih razstav in vse več avtorjev, ki v razstavljanju ne vidijo več smisla. MK bo moralo pripraviti jasne sistemske rešitve, sicer bo škoda nepopravljiva.	Soglašamo s pobudo, ki je smiselna bila upoštevana. NPK predlaga več ukrepov, zlasti v poglavju 5.3 in 5.4.2-3, sicer pa gre za temeljno vprašanje kulturnega modela – pri katerem je obuditev trga kot pomembnega mehanizma za delovanje večine področij pomembno vprašanje – a se mu vse od osamosvojitve bolj ali manj izogibamo, tako ustvarjalci kot politika.
13.	Aleksandra Nestorović	Decentralizacija kulture oz. njene produkcije je zaželena, saj lahko revitalizira zapostavljena območja države. Financiranje pa mora ob tem ostati centralizirano, saj ima na takšen način država pregled nad zaposlitvami, projekti, sredstvi in njihovo namensko porabo ter vlaganjem v infrastrukturo. Predvsem pa sprejema in nosi odgovornost pred državljanji, ki so jo izvolili. Ne predstavljam si sicer, kako bi lahko MK upravičilo svoj obstoj?	Gre za tranzicijsko vprašanje – kako decentralizirati, če odločanje ostaja centralizirano, pa četudi v imenu razsvetljene (in centralizirane) strokovnosti? Državljanji ne »izvolijo MK«, temveč svoje predstavnike, ki z bolj ali manj kompliciranim dogovarjanjem upravljajo javne zadeve, med katerimi je kultura le ena med mnogimi. V principu je demokratično, da se (tudi) strokovna vprašanja urejajo v dialogu deležnikov, bolj ali manj konsenzualne sklepe pa se (za področje kulture večinoma v koordinaciji MK) prevaja v kulturno politiko in zakone – ti pa se v nadaljevanju tega dialoga s časom spreminjajo. Predloge v tem smislu vsaj poskuša uveljaviti tudi NPK.
14.	MOL	Najbolj znan primer decentralizacije kulture v evropskem prostoru je model nekdanjega francoskega ministra za kulturo Jacka Langa. To je bila zlata doba francoske kulturne politike, ko se je proračun za kulturo povečal z 2.6 milijard frankov leta 1981 na 13.8 milijard leta 1993. Decentralizacija kulture je bila del širšega procesa, ki so jo začeli s sprejetjem decentralizacijskih zakonov v letih 1982-3, ko so med drugim uvedli regije kot vmesno raven odločanja med departmajem in državo. Decentralizacija kulture v Franciji ni bila izvedena na poenostavljajoč način »selitve pomembnih državnih ustanov iz prestolnice v druga mesta«, kot si to predstavljajo avtorji Osnutka NPK 2018-2025. Nasprotno, začela se je z organizacijsko prenovo oziroma z vzpostavitvijo tako Direktorata za kulturni razvoj v okviru ministrstva za kulturo, kakor tudi mreže regionalnih direktoratsv za kulturne zadeve, ki so sodelovali z lokalnimi in regionalnimi oblastmi. V kulturno razvitih državah se decentralizacije kulture ne izvaja z zmanjševanjem števila javnih kulturnih ustanov v glavnem mestu,	Pripomba je v največji meri smiselna in je bila tudi vsaj deloma upoštevana. Velja pa pripomniti, da Slovenije ni najbolj produktivno primerjati z državo z več kot 65 milijoni prebivalcev in z mnogo večjimi razdaljami ter v zadnjih štirih stoletjih z eno globalno najbolj dominantnih kultur. Gotovo se vsaj delno strinjamo s pripombo. O tem NPK govori predvsem v poglavju 5.2, delno pa tudi 5.4.1. Hkrati pripominjamo, da smo v NPK zapisali samo to, da že-

		<p>temveč s povečanjem njihovega števila v drugih delih države. Predpostavka za uresničitev decentralizacijskih ciljev niso le dodatna sredstva v državnem proračunu, temveč tudi ustrezna organizacijska struktura in administrativna ureditev, kakor tudi politična volja lokalnih skupnosti, da kulturo postavijo v središče svojih razvojnih politik.</p> <p>Pri tem pa je povsem zanemarjeno, tako kot tudi sicer v dolgoletni praksi MK, vprašanje upravne decentralizacije. Nekatera kulturna področja, kot na primer področje varstva kulturne dediščine, so povsem centralizirana in se država do MOL in drugih (zlasti mestnih) občin obnaša kot odredbodajalec, pri čemer so občine dolžne financirati dejavnosti, predpisane z zakonskimi in podzakonskimi akti, ne da bi pri tem imele možnost za uveljavitev lastnega pogleda. Ne le na področju varstva kulturne dediščine, tudi na drugih področjih kulture obstaja vrsta strokovnih nalog, ki bi jih morala država prenesti zlasti na mestne občine, ki imajo dovolj strokovnega znanja za samostojno urejanje zadev.</p>	<p>limo razmislek o tem, ali je morda mogoče in smiselno, katero od državnih ustanov preseliti kam drugam.</p> <p>Pripomba je smiselno upoštevana, kolikor je v danih razmerah mogoče in v smislu prenove kulturnega modela, čeprav je oblikovana tako, da gre v predvsem za vprašanje politične in upravne decentralizacije, za katero se zavzema tudi MK.</p>
15.	Delovna skupina za trajni dialog z NVO v kulturi	Nujna je decentralizacija kulture oziroma njene produkcije, kar je temelj za revitalizacijo zapostavljenih območij države. Financiranje pa mora ob tem ostati centralizirano in ne razdrobljeno, saj ima na tak način država pregled nad zaposlitvami, projekti, sredstvi in njihovo namensko porabo ter vlaganjem v infrastrukturo.	Kot že zapisano: »Gre za tranzicijsko vprašanje – kako decentralizirati, če odločanje ostaja centralizirano, četudi v imenu razsvetljene (in centralizirane) strokovnosti? Državljeni ne »izvolijo MK«, temveč svoje predstavnike, ki z bolj ali manj kompliciranim dogovarjanjem upravljajo celoto javnih zadev, med katerimi je kultura eno izmed več kot desetih področij. V principu je pluralno in demokratično, da se tudi strokovna vprašanja urejajo v dialogu deležnikov; bolj ali manj konsenzualne sklepe (dogovore) pa (za področje kulture večinoma v koordinaciji MK) se prevaja v kulturno politiko in zakone – ti pa se v nadaljevanju tega dialoga sčasoma spreminjajo. Predloge te vrste poskuša podajati tudi ta NPK.«
	5.5 SISTEMATIČNO IN UČINKOVITO PROMOVIRATI TER UVELJAVITI SLOVENSKO KULTURO V MEDNA-		

	RODNEM PROSTORU, VZPOSTAVITI DIALOG Z DRUGIMI KULTURAMI IN DOSEČI VEČJO PREPOZNAV-NOST SLOVENIJE		
1.	Asociacija	<p>Str. 73: Med cilje je treba umestiti vprašanje rezidenčne politike ter tujih umetnikov pri nas. Strukturirano delovanje na tem področju bi omogočilo bolj smotrno porabo sredstev, bogatitev kulturnega prostora ter ciljano sodelovanje s ključnimi državami.</p> <p>Str. 75, cilj 5.2: Predlagamo dopolnitev: za slovenske umetnike na rezidencah Slovenije v tujini je potrebno vzpostaviti sistem mentorstva in uvajanja, da iz rezidenčnih politik odnesejo največ. Predlagamo uvedbo kataloga dobrih praks in izkušenj umetnikov, ki so tam že bili na gostovanju.</p> <p>Str. 76: Ne nujno največje, ampak najbolj relevantni festivali v tujini, ki prinašajo nabor svetovno vzpenjajočih se umetnikov in so kot takšni za naše ustvarjalce izjemno referenčni, zato bi morala biti udeležba na njih tudi ustrezno podprta.</p> <p>Str. 76 in 78: Ukrepi 5.4., 5.5 in 5.6. morajo biti odprti tudi za NVO in samostojne ustvarjalce v kulturi.</p> <p>Str. 77 in 78: Nujen razmislek o prioritetah spodbujanja kulturnega turizma. Nišnost, kjer NVO igrajo ključno vlogo, izogibanje turistifikaciji, odpiranje kulturnemu turizmu razumeti kot logično nadgradnjo obstoječega programa, ne pa ustvarjanju novih umetnih festivalov oziroma produktov.</p>	<p>Pripomba je bila vsaj v smislu navedbe upoštevana.</p> <p>Se strinjamo, ni pa to tema NPK, temveč rednega dela MK.</p> <p>S smiselnostjo navedbe soglašamo; natanko to je tudi namen tega operativnega cilja.</p> <p>To je samoumevno.</p> <p>Tudi to je namen tega operativnega cilja; vseeno pa je treba upoštevati, da si cilje oz. destinacije do neke mere določajo (zlasti) te vrste turisti sami; vsaj dokler posamezne destinacije niso zares že zelo znane in uveljavljene.</p>
2.	SIGIC – Peter Baroš,	Operativni cilj 5.2, str. 73: Dikcija naj se dopolni s konkretno opredelitvijo prioritetenih držav, pri čemer naj se gleda predvsem	Pripomba, ki je bila smiselno upoštevana, je skladna z intenco NPK, prioriteten države – kot tudi priložnosti – se pa seveda s časom tudi spreminjajo.

<p>generalni sekretar</p>	<p>na priložnosti, ki jih posamezni tuji kulturni trgi omogočajo za slovensko kulturo.</p> <p>Operativni cilj 5.4, str. 73: Dikcija naj se dopolni s konkretno opredelitvijo pomembnih svetovnih kulturnih dogodkov, pri čemer naj se gleda predvsem na priložnosti, ki jih ti dogodki omogočajo za slovensko kulturo.</p> <p>Str. 74: Večjo pozornost je potrebno nameniti usposabljanju podpornih mehanizmov, ki bodo skrbeli za to, da bodo vzpostavljene povezave v okviru sejma obrodile dolgoročne koristi. Slovenski podporni mehanizmi za trženje kulturnih proizvodov so slabo usposobljeni, manj obvladujejo sodobne pristope, ki temeljijo na digitalni komunikaciji in digitalnem marketingu. Dikcija naj se dopolni v tem smislu.</p> <p>Str. 74 in 75: Ugotavlja, da štirje posamezniki ne morejo v celoti zaobjeti in prepoznati potencialov slovenske kulture za mednarodni trg. Častnih konzulov mora biti več, natančno mora biti opredeljena tudi njihova vloga. Predlaga korekcijo kazalnika v skladu z zgoraj navedeno obrazložitvijo.</p> <p>Str. 75: Zakonske določbe, ki zadevajo kulturne centre v tujini, naj se spremenijo tako, da mora vodja centra izdelati svoj dolgoročni strateški načrt, ki ga mora financer pritrditi. Novi kulturni centri so dobrodošli, vendar le v primeru, če bo najprej izveden monitoring učinkovitosti obstoječih centrov. Na tej osnovi bo mogoče presojeti o načinih in oblikah ustanavljanja novih centrov. Novi centri naj se ustanavljajo v državah oz. mestih, ki izkazujejo največji potencial za razvoj slovenske kulture (izobraževalni centri in obstoječe mreže producentov, sorodnost jezika...). Mednarodne kulturne politike ne sme voditi prestiž, temveč potencial za razvoj ustvarjalnosti in trga.</p> <p>Str. 76: Strategija mednarodne uveljavitve kulture naj se ne temeljuje na referenčnosti prizorišč, temveč na parametrih, ki zagotavljajo kontinuiteto mednarodnega pojavljanja ter v sredinah, katerih namen je ustvarjanje generativnih razvojnih učinkov za umetnike. Sistemsko urejanje področja mednarodnega sodelova-</p>	<p>Prav to je intencija NPK, ki se vsaj predlagateljem zdi sama po sebi umevna.</p> <p>Pripombo se načeloma sprejme, naj pa pripomnimo, da je prav to že namen NPK.</p> <p>Pripombo se načeloma sprejme, naj pa pripomnimo, da NPK določa spodnjo mejo tega cilja oz. ukrepa, in da, kot je razvidno iz besedila, častni konzuli predstavljajo enega od predvidenih ukrepov.</p> <p>Obveznosti vodij SKIC določa zakona in za obstoječi SKIC-i prva pripomba že velja. Pred ustanovitvijo prihodnjih so navedeni premisleki samoumevni, vseeno pa velja, da je potrebno biti prisoten v globalnih centrih. Izvedba tega ukrepa se do določene mere povezuje tudi z imenovanji "častnih konzulov".</p> <p>Pripomba spregleduje, da javno sofinancirano mednarodno pojavljanje slovenske kulture ni ekskluzivno kulturni projekt, temveč sestavni del javnega interesa – ne le za kulturo, temveč širšega. Kulturni dejavniki so v tem primeru resda primarni, nika- kor pa ne edini.</p>
---------------------------	---	---

		<p>nja naj ne temelji na promociji Slovenije kot take. Naj tudi ne sloni na kulturnih izmenjavah, temveč naj vzpostavi mehanizme, ki bodo znali omenjeno širše polje faktorjev, pomembnih za mednarodni preboj (predvsem kontinuiteta, kakovost produkcije ter pojavljanje na pravih mestih).</p> <p>Ukrepi, str. 77: Predlaga predružačenje ukrepov, ki ne bodo temeljili na »izmenjavah«, temveč na načrtnih akcijah v državah z največjim potencialom za slovenski kulturni preboj, pri čemer je potrebno razširiti nabor deležnikov priprave strategije, ter vzpostavitev domačih pravnih subjektov po posameznih umetniških žanrih, ki lahko bistveno pripomorejo k mednarodnem uveljavljanju na osnovi svojega dosedanjega dela. Tudi 100% zvišanje sredstev sam po sebi ne bo prinesel sadov. Vseh sredstev skupaj je že zdaj relativno veliko, so pa inštrumenti, ki jih ta sredstva zadevajo, slabo ali pa sploh nepovezani. Strategija mora temeljiti na parametrih, ki bodo kar najbolj učinkovito povezali omenjene inštrumente. Oba ukrepa naj se dopolnita in korigirata skladno z napisanim.</p> <p>Str 77: Predvideni ukrepi, ki zadevajo kulturni turizem, naj se osredotočijo na bistvene in sistemsko pomembne reči kot so zaveza občin k podpori kulturno-turistične infrastrukture, k stimuliranju predstavljanja butičnih vsebin in k povezovanju teh vsebin z drugimi danostmi lokalnih okolij, preko česar lahko kulturnega turista nagovorijo k obisku Slovenije tudi v primeru, da si lahko podoben dogodek ogleda tudi v okviru svoje države/mesta.</p>	<p>Pripomba je v skladu z nameni NPK.</p> <p>Pripomba je v skladu s premisleki predlagateljev in nameni NPK, podrobnosti pa so stvar usklajevanja med deležniki.</p>
3.	GLOSA/SUKI	<p>Pozivajo ministrstva, pristojna za kulturo, za gospodarski razvoj in tehnologijo, za izobraževanje in znanost, za zunanje zadeve ..., naj se s skupnim nastopom lotijo kulturnega turizma na eni strani in problematike bega možganov na drugi. Učinkovita promocija doma in na tujem ne bo povzročila posebnih izdatkov, prej nasprotno, bo pa nadarjene, zadržala pri nas. Zapis o tem v NPK in izvedbenih pravnih aktih je lahko formalnost, uspešno (so)delovanje pa mora takoj postati stalen del resničnega življenja.</p>	<p>Pripomba je v skladu z nameni NPK.</p>
4.	JSKD	<p>Operativni cilji: uspešna izvedba Evropa Cantat – projekt mednarodnega sodelovanja, ki predstavlja promocijo slovenske ustvarjalnosti na najvišjem mednarodnem nivoju.</p>	<p>Pripomba je bila upoštevana.</p>
5.	ZKDS	<p>K točki 5.6 Spodbude in razvoj kulturnega turizma: predlagamo, da se iz NPK umakne ali strukturira povsem drugače. Tovrstne</p>	<p>Težko se strinjamo s to pripombo: številna evropska mesta povezujejo zelo kakovostno kulturo s turizmom praviloma zahtevnih gostov. Nekatera mesta, celo velika, do-</p>

		usmeritve kulture, ki izhajajo iz pozicije, da je kultura podporni mehanizem turistične industrije, so tako za NVO, znotraj tega pa še posebej za ljubiteljsko kulturo, škodljive. Lokalne turistične organizacije v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi tako izvajajo močan pritisk v smer, da se kulturniška produkcija izvaja na javnih površinah (pločniki, dvorišča, ceste...), kjer je najbolj na očeh in v zabavo turizma. Kot se je to najbolj izrazito pokazalo na primeru večjih urbanih središč (npr. Ljubljana), je bila kvaliteta kulturne produkcije povsem drugotnega pomena, degradirana, finančne posledice lokalnih razpisov (tako na področju kulture kot turizma) pa niso odtehtale tovrstnega delovanja.	besedno živijo od kulturnega turizma, povezanega z visoko kakovostno kulturo. Vedno bolj med takšna sodi tudi Ljubljana in nekatere druge festivalske destinacije v Sloveniji, prav tako pa tudi po večini evropskih držav; omenimo samo bližnja Salzburg in Verono, pa Avignon, Dubrovnik, Edinburgh in številna mesta ter države po vsej celini, ki s kulturno ponudbo poskušajo pritegniti turiste.
6.	SOS	K točki 5. 6 Spodbude in razvoj kulturnega turizma: V okviru spodbujanja razvoja kulturnega turizma so ukrepi znotraj NPK 2018 – 2025 zelo nedoločni, menimo pa, da je potrebno zlasti temu področju v prihodnjih nekaj letih posvečati zelo veliko pozornosti. Dejstvo namreč je, da ima Slovenija kot celota izjemen razvojni potencial, ki ga velja v prihodnje razvijati. Žal pa z večino navedenih ukrepov, predvsem pa s kazalniki v kulturnem turizmu, ki so navedeni v obravnavanem dokumentu ne soglašamo oz. menimo, da niso ustrezni.	Pripomba se v največji meri upošteva , NPK je v tej smeri dopolnjen.
	SPLOŠNO		
1.	SIGIC – Peter Baroš, generalni sekretar	Neenakovredna zastopanost vsebin, ni poudarka na potencialih kulturnega trga, ni poudarka na potencialih mednarodnega udeleževanja in kulturnega turizma, ni vključenega področja avtorske in sorodnih pravic. Izvedljivost ciljev in ukrepov več regulative – več odgovornosti? Kultura znotraj širšega registra nacionalnih regulativ? PREDLOG: NPK naj se opredeli v smer zaščite kulturnih vsebin ter njihovih ustvarjalcev in ponudnikov na področju vseh zakonskih predpisov, ki posegajo na področje kulturnega delovanja. Zagovarja naj se uveljavitev izjem, ki bodo na področju kulture delovale stimulatивно in spodbudno, predvsem pa ne enačile pogojev za delovanje med kulturnim in gospodarskim sektorjem, tam, kjer so si njuni temeljni nameni drugačni ali celo diametralno nasprotni.	Pripombe v prvem delu nekakšne splošne ocene NPK se zdijo pretirane ali vsaj zelo neskladne s tem, kar je v osnutku NPK že pisalo in je v predlogu, vsaj v nekaj primerih še bolj poudarjeno. Temeljni pojem NPK (in krovnega kulturnega zakona) je javni interes, v tem smislu NPK obravnava tudi vprašanje kulturnega trga in odnos med kulturo in gospodarstvom – obenem pa v interesu pluralizma išče poti za zagotavljanje dodatnih sredstev, med drugim, tudi na trgu. Enačenja te vrste, o kakršnem govori avtor pripombe v zaključku pripombe, predlagatelji NPK ne vidimo v NPK.
2.	Delavski dom Trbovlje, Kibla,	Avtorji prispevek uvodoma navajajo vse odlomke iz besedila osnutka NPK, ki »zadeva področje ki osvetljujejo (ali tudi ne) razvoj področja raziskovalne (novomedijske) umetnosti v Sloveniji	Konkretnije pripombe zlasti pri poglavju 5.1.

	Pina, KSEVT	za obdobje naslednji 8 let« ter nekatere komentirajo. Konkretno pripombe so razvrščene po vsebini osnutka NPK.	
3.	Društvo oblikovalcev Slovenije – Jurij Dobrila	<p>Povzetek: Dokument nejasen do takšne mere, da ga realno ni mogoče konkretno komentirati.</p> <p>Področje oblikovanja nikakor in res v ničemer ni zajeto in je kot razvojna stroka, ki nedvomno povezuje (preči) prav vsa kulturna področja, povsem zanemarjeno.</p> <p>Dokument vsebinsko ni nek razumljiv povezan mehanizem razvoja, ki bi kulturo povezoval. Torej sploh ni oblikovan.</p> <p>Iz dokumenta tudi ni razvidno čemu, je pravzaprav namenjen. Ne opredeljuje neke vizije.</p>	<p>Prvi stavek zavrača Kazalo.</p> <p>Področje oblikovanja je omenjeno prek Strategije oblikovanja in omemb področja kreativnih industrij; sicer tudi druga področja niso omenjena – razen kot morebitna ilustracija posamezne teze ali predloga, ker dokument obravnava kulturo kot celoto.</p> <p>Kaj je mišljeno s tretjo in četrto povedjo, ni konkretizirano, zato ne moremo odgovoriti.</p> <p>Predzadnji in zadnji stavek demantirata poglavje 4 z naslovom »Vizija«.</p>
4.	GLOSA/SU KI	<p>Ugotavljajo, da ga je – po načelu rajši nič kot zanič – pametno zavrniti. Naglica je odveč. Ker je preveč zajeten in premalo zavezujoč dokument ob iskanju (sistemskih) rešitev mlahav, po nepotrebnem išče konflikte in ustvarja sovražnike med različnimi deležniki v kulturi, predvsem pa nima izkristaliziranih ciljev, zaradi česar bo razvoj za osem let zastal.</p> <p>Ugotovitev, da je kultura edino področje, ki od osamosvojitve še ni doživelo tranzicije, in da se bo to lahko popravilo z novim NPK, komentirajo z zaskrbljenostjo, da se ne sme zgoditi razkroj, ker je kultura edini ostanek naše suverenosti. Ne privatizirajmo, ohranimo javno in dobro!</p>	<p>Težko je očitati “zajetnost” strateškemu dokumentu, ki obravnava obdobje osmih let. Prej bi bilo mogoče obratno ...</p> <p>V kakšnem pomenu besede naj bi bil NPK premalo zavezujoč? NPK navaja osrednja vozlišča prenove kulturnega modela, ki jo strokovna javnost (in tudi aktualna koalicijska pogodba) terja že leta. V zvezi s temi vozlišči predstavi ključne dileme in predlaga nekatere rešitve, ki pa bodo v vsakem konkretnem primeru še predmet zakonodajnih postopkov z javnimi razpravami in vsem, kar sodi zraven. Razvoj potemtakem z uresničevanjem tega NPK nikakor ne bo zastal, temveč se bo šele sprožil. V zvezi s tem je tudi trditev o tem, da kultura še ni doživela tranzicije, ki se ne pojavlja prvič v tem NPK, že leta iz nje izhaja tudi SRČ. In tranzicija ne pomeni nujno razkroja in privatizacije. Poleg tega NPK nikjer ne napoveduje privatizacije, nasprotno, osredotoča se na javni interes in na vzdržno javno financiranje, morebitna dodatna sredstva iz drugih virov, tudi zasebnih, pa obravnava kot zaželeno dimenzijo pluralizma (tudi to ni prvič omenjeno v tem NPK), kar verjetno ne pomeni ne razkroja ne konca suverenosti.</p>
5.	GZS – Medijska zbornica	<p>Ugotavljajo, da je dokument popolnoma spregledal medije, v nasprotju z NPK za predhodno obdobje, ki je medijem namenil posebno poglavje. Pogrešajo celovit pristop in vizijo države na medijskem področju. Oba dokumenta, ta in pa osnutek medijske strategije nimata jasno opredeljenih ciljev razvoja medijskega prostora.</p> <p>V nadaljevanju ponavljajo pripombe, ki so jih posredovali ob ob-</p>	<p>Da, dokument se razen na nekaterih mestih – predvsem v zvezi s kulturo na RTV Slovenija – ne dotika medijev, kajti v skladu z ukrepom iz NPK 2014-2017 jim je posvečena posebna Strategija medijev v RS 2018-2025, ki je bila predstavljena že lani in po medresorski uskladitvi čaka na potrditev na vladi. Pripomba ne upošteva dejstva, da nobenemu področju v NPK ni posvečeno posebno poglavje</p> <p>Dokument – skupaj s pripravljalnimi gradivom in tudi predhodnim poročilom stro-</p>

		ravnavi medijske strategije ter ponovno opozarjajo na razmere na slovenskem medijskem trgu, se posebej na nevzdržno situacijo, s katero se soočajo izdajatelji lokalnih in regionalnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena, ter nacionalnega radijskega nepridobitnega programa posebnega pomena, ki so v javnem ter kulturnem interesu Republike Slovenije.	kovne komisije, ki veliko pozornosti posveča prav programom posebnega pomena – je na tej povezavi: http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_medije/javna_razprava_o_osnutku_medijske_strategije/ Zanimivo pa je, da so osnutku Zakona o spremembah in dopolnitvah ZMED, ki se je loteval tudi vprašanj lokalnih medijev in medijev posebnega pomena, zelo ostro nasprotovali.
6.	Klemen Ramovš	<p>Ker novela ZUJIK sedaj predvideva delitev na NPK kot splošnejši dolgoročni dokument in na Akcijski načrt kot temeljni izvedbeni dokument Vlade, moramo vztrajati na tem, da minister za kulturo ob predstavitvi NPK 2018-2025 predstavi tudi svoj Akcijski načrt, da bodo jasne njegove prioritete oziroma prioritete te Vlade.</p> <p>Minister za kulturo naj predloži Odboru za kulturo Državnega zbora Republike Slovenije evalvacijo NPK 2014-2017 hkrati z predlogom novega NPK 2018-2025. Minister za kulturo naj skupaj z NPK 2018-2025 predloži Akcijski program »s katerim za obdobje štirih let določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilje, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje«, iz katerega bo razvidno, katere so tiste prioritete iz NPK, za katerimi stojita on in Vlada RS, v kateri je minister za kulturo. Samo pod tem pogojem bo minister dokazal, da gre za nov pristop, ki upošteva stališče politike in stroke, da NPK v prihodnje nikoli več ne sme biti zgolj seznam želja.</p> <p>Akcijski program mora kot ilustracija novega pristopa k NPK jasno pokazati, kakšen je odnos te Vlade do vprašanj in rešitev, ki jih izpostavljam v tej peticiji.</p>	<p>Če smo natančni, novela ZUJIK iz 2016 predvideva, da akcijski načrt sprejme vlada po sprejemu NPK v Državnem zboru.</p> <p>Podrobnejše branje bi praktično vso vsebino akcijskega načrta našlo med predvidenimi ukrepi po operativnih ciljih v poglavjih 5.1-5.5.</p> <p>MK je pripombo vzelo resno in vendarle pripravilo spremljajoči osnutek akcijskega načrta, ki bo po medresorskem usklajevanju in sprejemu NPK predložen Vladi RS. Enako velja za evalvacijo NPK 2014-17, pri čemer je treba opozoriti, da je že sedaj MK dolžno vsako leto do 30. 6. v DZ posredovati poročilo o izvajanju aktualnega NPK. Ta poročila za leta 2014-16 so torej že javno dostopna, za tekoče leto pa bo pripravljeno v zakonskem roku.</p>
7.	Kolegij direktorjev slovenskih gledališč	<p>Predlagani dokument je neustrezen, potrebno je zaustaviti njegovo obravnavo in pripraviti za naslednje obdobje povsem nov dokument. Izhodišča, na katerih gradi dokument in so v nadaljevanju vodilo za pripravo ciljev in ukrepov, so napačna.</p> <p>Povzetki ugotovitev:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokument ni pripravljen metodološko ustrezno; 2. Analitični del je nekonsistenten in kontradiktoren; 3. Cilji in ukrepi so neizdelani, premalo koncizni in ne obetajo nikakršnega razvoja; 4. Nekateri predvideni ukrepi so škodljivi (prenos 20% sredstev 	<p>Navkljub ostrini teh stališč zanje ni nobenih konkretnih navedb in utemeljitev, v čem je spornost metodologije, kateri predvideni ukrepi naj bi bili škodljivi itd., zato je nanje težko oz. nemogoče odgovoriti. Poskusimo lahko le v enakem slogu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj avtorji razumejo kot "metodološko ustrezno", ni razvidno. Metoda avtorjev NPK je bila od splošnega k posebnemu, kajti gre za krovni strateški dokument, ki zadeva temelje slovenskega kulturnega modela, za katerega obstaja širok konsenz (in zaveza v aktualni koalicijski pogodbi), da je potreben prenove. Ta NPK je začetek tega procesa, ga pa razume dialoško in dolgoročno. 2. Povzetek analize ima štiri strani, celotna Analiza financiranja kulture, ki je priloga NPK, pa 83. Težko je ugibati, kaj je "nekonsistentno in kontradiktorno".

		<p>javnih zavodov na Agencijo);</p> <p>5. Predlagani dokument na več mestih vzpostavlja elemente razkola in napetosti med: javnim in nevladnim sektorjem, različnimi področji kulture, centrom in periferijo, profesionalno in amatersko kulturo in je zato tudi razdiralen.</p>	<p>3. Težko je odgovoriti – cilji so namreč mišljeni razvojno in v smislu prenove kulturnega modela. Seveda ne z dekretom, temveč v dialogu, za katerega se odmerja predvidoma dovolj časa.</p> <p>4. Ta ukrep – ki ni tako enostaven, kot je zapisano v pripombi – ni stvar dekreta, ampak predloga, o katerem bo še tekla razprava. Da bi bil a priori škodljiv, je najmanj tako nepreverljivo, kot trditev, da je a priori koristen, vsekakor pa je besedilo prav v zvezi s tem zdaj spremenjeno.</p> <p>5. Ta teza je kratko malo napačna: NPK napetosti opaža in jih skuša blažiti, kajti prav te so dokaz nevzdržnosti aktualnega kulturnega modela. O tem eksplicitno govori poglavje 5.4, s to tematiko se posredno ukvarja celoten NPK. Ali je avtor NPK tudi tako površno bral, kot pisal pripombe, ali pa si predvsem želi status quo?</p>
8.	Janez Križaj, Društvo za eno glasbo	<p>Mnenje, da dokument ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Analiza stanja ni celovita, spregledana so mnoga pomembna področja kulturnega življenja. Posledično so predlagani cilji in ukrepi nedorečeni. Nikjer ni analitično navedeno, zakaj se predlagani ukrepi ne izvajajo danes? Katere spremembe NPK so dejansko potrebne in čemu? Najbolj (za leto 2017) neumestna pa so uvodna odprta vprašanja o odnosu kulture in države - kakor, da se ne bi nikoli nikjer izpraševali podobno, in kakor, da ne bi nihče ponudil ustreznih odgovorov? Pred začetkom pisanja NPK bi bil potreben razmislek o pomenu pojmov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturna avtonomija; - svoboda kulturniškega trga; - avtorska pravica; - vloga paradržavnih podjetij v oglaševalski dejavnosti; - zaščitniško omejevanje in prikrita cenzura avtoritarne oblasti. 	<p>Te pripombe je težko komentirati, ker se ne nanašajo na konkretne dele besedila. Če tudi v določenem delu morda katera celo drži, je to nemogoče presoditi, ker so tako splošne.</p> <p>O "pomenu pojmov", ki so navedeni, pa lahko rečeno, da so prvi trije pomembna izhodišča sleherne kulturne dejavnosti, ne le aktualnega NPK, zadnjih dveh pa ne moremo komentirati, ker ni jasno, na kaj konkretno se nanašata.</p>
9.	Eva Kodrič Dačić, NUK	<p>Ker je konkretnih vsebinskih ciljev oziroma prioritet, ki naj bi jih v naslednjih 8 letih skušali uresničiti, malo, oziroma so omejena na posamezna strateška področja, spominja dokument bolj na strategijo uresničevanja kulturne politike Ministrstva za kulturo, kot pa na nacionalni program za kulturo.</p> <p>Zakon o knjižničarstvu je treba prenoviti, prepustiti polno odgovornost za posamezne vrste knjižnic pristojnim ministrstvom in sprejeti poseben zakon o nacionalni knjižnici. Nacionalna knjižnica je ustanova kulturne dediščine in jo je treba uvrstiti ob bok Narodnemu muzeju, Narodni galeriji... Predlog NPK ne vključuje priprave novega zakona o knjižnični javni službi.</p>	<p>Trditev je nekoliko pretirana; vsekakor je bil dokument zamišljen tako, da uredi osnovna ali krovna, strateška vprašanja, in da, seveda, prenovi kulturni model v celoti in tudi model kulturne politike, katere osnovni predlagatelj je gotovo ministrstvo.</p> <p>Področje knjižničarstva velja za zgledno urejeno, seveda pa je možno kadarkoli sprožiti pobude za potrebne ali tudi le zaželeno prenovi, ki so nato predmet usklajevanja z deležniki v zakonodajnem procesu.</p> <p>S pripombo v zvezi z NUK se načeloma lahko strinjamo; je pa vprašanje NUK – v trenutni ureditvi – v večji meri povezana s pristojnostmi Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.</p>

		<p>Reševanje prostorske problematike nacionalne knjižnice je tesno povezano z odnosom do pisne kulturne dediščine, ki jo hranijo knjižnice. Zato je »izboljšanje pogojev za izvajanje storitev nacionalne knjižnice, ki so ključnega pomena za ohranjanje nacionalne identitete« preskromna usmeritev. Ministrstvo za kulturo bi moralo prevzeti iniciativo in financiranje gradnje nove stavbe nacionalne knjižnice.</p> <p>Treba je izdelati nacionalno strategijo varstva pisne kulturne dediščine, vključno z načrtom hranjenja izvorno digitalnih dokumentov in s prioritetnim seznamom kulturnih spomenikov, ki jih je treba digitalizirati. Strateške usmeritve na tem področju so lahko del strategije varstva kulturne dediščine, katere pripravo omenja predlog NPK. Vendar do zdaj strokovnjaki s področja knjižničarstva nismo bili vključeni v njeno pripravo.</p>	<p>Pripomba se v okviru pristojnosti MK upošteva in je (v podpoglavju 5.2.1) že upoštevana v obstoječem besedilu.</p> <p>Vsekakor je potrebno razčistiti, ali je res potrebna še posebna Strategija pisne kulturne dediščine ali je smiselno to vprašanje obravnavati v okviru celovite Strategije kulturne dediščine?</p>
10.	Asociacija	<p>Najvišji strateški dokument, ki bo za osem let določal vse zakonske predpise, financiranje, prioritete in razvoj kulture, ni oblikovan skladno s standardi tovrstnih strateških dokumentov.</p> <p>Predlagani NPK sicer smiselno povzame stanje stvari in pravilno detektira težave v polju kulture, predvsem premajhno sistemsko podporo nevladnih organizacij (NVO) ter samozaposlenih. A kot takšen je bolj podoben predhodni analizi, ki ji bo pravi NPK šele sledil. Strateški dokument bi moral imeti jasno opredeljene smerne rešitve, cilje, ukrepe in kazalnike, ki jim bo z akcijskim načrtom mogoče v kasnejših letih slediti. Za usmerjanje kulturne politike niso dovolj zgolj opisi problemov, potrebujemo konkretne in sistematične predloge, kako jih rešiti.</p> <p>Dokument navrže nekaj konkretnih ukrepov za urejanje položaja samozaposlenih in NVO, ki pa niso utemeljeni na analizah posledic in so praviloma izvzeti iz konteksta razvoja celotnega sektorja, niso skladni z ostalimi strateškimi dokumenti vlade ter ne upoštevajo ključnih predlogov, ki jih kulturniška stroka že nekaj let javno zagovarja.</p>	<p>Drži, da dokument ni narejen "po predlogi", ki bi bila avtorjem te pripombe očitno bolj všeč, kajti naslavlja zelo široko področje in se opredeljuje do ključnih vprašanj, ki se zastavljajo kulturi v začetku 21. stol. Se pa drži metode od splošnega k posebnemu in, kot opažajo tudi avtorji pripombe, »detektira« osrednja vozlišča prenove kulturnega modela, ki jo strokovna javnost (in tudi aktualna koalicijska pogodba) terja že leta. V zvezi s temi vozlišči predstavi ključne dileme in predlaga rešitve, ki pa bodo v vsakem konkretnem primeru še predmet zakonodajnega postopka z javno razpravo in vsem, kar sodi zraven.</p> <p>Usklajenost z drugimi strateškimi dokumenti vlade pa je predmet medresorskega usklajevanja, ki v postopku priprave dokumentov sledi javni razpravi.</p> <p>Takšno stališče (da dokument samo »navrže« nekaj rešitev) je seveda možno, četudi nekoliko ostro, glede na to, da dokument predlaga samostojnega zakona o samozaposlenih v kulturi – z javno razpravo in običajnimi usklajevanji, ki so povezana z zakonodajnim postopkom. Trditev, da je NPK glede samozaposlenih neskladen s predlogi »kulturniške stroke«, je pretirana. Gre za del »kulturniške stroke«, nekateri drugi deli so v razpravah izrazili precej drugačne poglede.</p>
11.	Jurij Krpan, Kapelica	<p>- IZBOR KLJUČNIH TEM S PODROČJA NEVLADNIH ORGANIZACIJ V KULTURI S PREDLAGANIMI SMERNICAMI ZA REŠEVANJE IZZIVOV IN GRADNJO NOVIH PRILOŽNOSTI</p> <p>- UMESTITEV NVO V ZUJIK</p>	<p>Dokumenta z datumom 8. marec 2016 ne vsebujeta konkretnih pripomb k besedilu osnutka NPK 2018 – 2015, se pa v posameznih delih vsebinsko splošno nanašata nanj. NPK se dotika večine tem, ki so načete v navedenih dokumentih.</p> <p>NPK tudi predvideva, da bo nevladni sektor ustrezno opredeljen in obravnavan v novem temeljnem zakonu za področje kulture, ki je načrtovan z NPK.</p>
12.	IO	Časovna neusklajenost z aktualno finančno perspektivo EU	O tem je v osnutku NPK že precej napisanega, zlasti v podpoglavju 5.2.2, kjer je go-

	Koordinacija sindikatov ZVKDS	Nujno potrebna novost: -neodvisno, strokovno vrednotenje posameznih kulturnih podsistemov, še posebno varstva KD; -predhodno in naknadno vrednotenje kulturnih programov in projektov v JI.	vor tako o strokovnem vrednotenju kot o vrednotenju oz. evalvaciji dela prijaviteljev programov in projektov v zadnjih treh letih kot o oceni programov oz. projektov, s katerimi kandidirajo za sofinanciranje.
13.	Zveza slovenskih godb	V celotnem NPK 2018-2025 primanjkuje kazalcev natančnejše opredelitve finančnih tokov in vzpodbud za zagotavljanje finančne rasti na področju celotne kulture ter sočasno tudi davčnih tokov, ki bi omogočali večji pomen ljubiteljske kulture, ki deluje v javnem pomenu.	S pripombo se ne moremo strinjati: o finančnih tokovih govori celotna priloga osnutka NPK z naslovom Analiza financiranja kulture, o predlogih novih ukrepov za spodbujanje dotoka novih sredstev govori celotno podpoglavje 5.3. Seveda pa NPK ni finančni načrt, razdelan po sektorjih in področjih.
14.	Zveze bibliotekarskih društev Slovenije	Predlog Nacionalnega programa za kulturo je nesprejemljiv, ker ne upošteva sedanje vloge knjižnic v življenju državljanov Republike Slovenije, ne rezultatov, ki so jih v preteklosti ustvarile in niti ni razvojno naravnano, da bi ustvaril nacionalno povezovanje in sodelovanje posameznikov ter institucij na področju kulture. Pričakujejo, da bo predlog NPK dopolnjen z izjemno pomembno vlogo knjižnic in knjižničarjev.	S pripombo se ne moremo strinjati: sistem javnih knjižnic je omenjen kot pozitiven primer (npr. str. 21-22), kontinuiteta tega dobrega delovanja pa je zagotovljena na str. 28. Poleg tega bi, če bi želeli za sleherno področje narediti in v dokument vključiti podrobno analizo preteklega razvoja področja, NPK moral biti nekajkrat obsežnejši, kar bi najbrž povzročilo samo to, da bi ga zelo malo ljudi prebralo. Tovrstnih analiz je bilo v preteklosti že veliko narejenih in nekatere so v NPK tudi posebej navedene.
15.	Zveza kulturnih društev Slovenije	Besedilo je preveč oprezno in premalo kritično do znižanja materialnih in delovnih pogojev, kar zahteva odločnejši odziv in pogumnejše zahteve za vzpostavljanje ustrežnejšega stanja.	Osnetek NPK kot operativni cilj 5.2.3 navaja nujno rast deleža za kulturo v državnem in občinskih proračunih, celoten strateški cilj 5.3 pa govori o predlogih novih ukrepov za spodbujanje dotoka novih sredstev. Res pa je, da smo predlagatelji želeli ostati realni in načrtovati tisto, kar je dosegljivo. Lahko bi obljubljali neizmerno rast javnih sredstev za kulturo, kot se je to dogajalo v preteklosti, bilo z navdušenjem sprejeto, rezultat pa je bil potem zelo pičel.
16.	Služba za kulturno raznolikost in človekove pravice MK	Opozarjamo, da v Sloveniji nimajo državljanstva vsi prebivalci države, prav tako vsi z državljanstvom niso Slovenci. V luči moderne, odprte, strpne in multikulturene kulturne politike predlagamo, da se vse omembe »državljana« zamenjajo s »prebivalcem oziroma prebivalko«, saj so tako veliko bolj vključujoče.	Pripomba se v ustrezni meri upošteva, je pa po drugi strani vendarle tudi res, da je odgovornost državljanov in državljanek za državo in tudi za »nacionalno kulturo« drugačna, kot je odnos prebivalcev in prebivalk države, ki imajo druga državljanstva. To je ne nazadnje upoštevano tudi v razumevanju (aktivne in pasivne) volilne pravice. Z drugimi besedami, prebivalcem brez državljanstva je potrebno omogočati vključevanje, ni pa najbrž mogoče zahtevati odgovornosti za našo kulturo od njih ali celo zahtevati, da se ta kultura podreja njihovim pričakovanjem ipd.
17.	SOS	Na podlagi izraženih potreb in interesa članstva, udeleženih javnih zavodov in drugih organizacij in posameznikov delujočih na področju kulture, se je Skupnost občin Slovenije odločila intenzivirati dejavnosti na tem področju, vendar za to potrebuje podporo in strokovno pomoč, tudi s strani Ministrstva za kulturo. Zato predlagamo, da bi se v bližnji prihodnosti sestali z Ministrstvom za kulturo posebej na to temo.	MK pobudo pozdravlja in jo razume v smislu podpoglavij 5.2.1 in 5.4.1. Tudi NPK predvideva intenziven dialog z združenji občin in občinami v obdobju, ki prihaja.

18.	NSK	<p>NSK predlaga, da MK obstoječi dokument dopolni s štiriletnim akcijskim načrtom, v katerem naj izoblikuje natančnejše (po natančnosti uravnotežene) cilje za kulturne politike na različnih področjih umetnosti in drugih področjih delovanja in jih opremi s fizičnimi in finančnimi kazalci, s pomočjo katerih bo mogoče spremljati njihovo uresničevanje. Akcijski načrt za štiriletno obdobje naj se Državnemu zboru posreduje kot priključeni podrejeni akt osemletnega NPK. Predlagamo, da akcijski načrt predvidi jasne cilje, ukrepe in kazalce za posamezna področja umetnosti in ostala področja delovanja kulturne politike. Na tem področju je potrebno pomemben prostor nameniti področju kulturne vzgoje, varstvu in upravljanju kulturne dediščine, smotrno pa bi bilo vključiti tudi festivalsko kulturno politiko, ki v dosedanjih NPK ni bila samostojno zajeta.</p> <p>NSK predlaga, da MK v strategijo vključi tudi področje investicij in investicijskega vzdrževanja. Predlagamo, da se v akcijski načrt vključi tako obnavljanje obstoječe kulturne infrastrukture kot tudi novogradnje, in sicer tudi na podlagi zakona o kulturnem evru. Predlagamo, da se navede vsebinske infrastrukturne prioritete za štiriletno, po možnosti pa tudi za osemletno obdobje - tako na področju novogradenj kot vzdrževanja obstoječih objektov, kar je potrebno opremiti tudi z ustreznimi, realističnimi finančnimi kazalci in viri financiranja.</p>	<p>Pripomba se upošteva, osnutek štiriletnega akcijskega načrta v nekoliko drugačni obliki je že pripravljen.</p> <p>Omenjene fizične in finančne kazalce do neke mere vnaprej določa že obstoječa zakonodaja in osnovni namen tega NPK je prav doseči smiselno spremembo te zakonodaje. To je osrednji cilj strateških ciljev v poglavjih 5.1 do 5.4. Narava akcijskega načrta je, čeprav ustrezno lapidarno, opredeljena v zakonu; po drugi strani pa je v zvezi z zahtevami po »po natančnosti uravnoteženih« ciljih in fizičnih in finančnih kazalcih, vseeno treba izraziti določeno skepso, kajti govorimo vendarle po eni strani o kulturi oz. znotraj širše razumljene kulture tudi o umetnosti, po drugi strani pa o javnih financah, ki so, kot vemo zelo odvisne od številnih dejavnikov kot so gospodarska uspešnost, fiskalna politika vključno s t.i. fiskalnim pravilom, vpisanim celo v Ustavo RS itd. NPK pa naj bi bil vendarle strategija, ki se odziva na temeljna vprašanja in določa strateške cilje in ne predvsem kvantitativne in finančne, še zlasti ne za področje umetnosti. O vseh naštetih temah se NPK jasno opredeli.</p> <p>Zaključno poglavje o Usmeritvah na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo je vključeno v NPK in v tem poglavju je že poudarjeno, da je to področje odvisno, in da ga bo mogoče bolj natančno razdelati v prihodnjem akcijskem načrtu, ko bo znano, če bo in kdaj bo sprejet Zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe RS v kulturi. Dokler to ni znano, vključno z višino razpoložljivih sredstev, bi bil tako natančno izoblikovan načrt investicij le fantazma, kot se je to izkazalo ob podobnih načrtih, ki so bili vključeni v štiriletni NPK v preteklosti in so celo že pol leta po potrditvah takšnih načrtov v Državnem zboru (naslednje) vlade naredile križ čeznje.</p>
19.	Dr. Andrej Gaspari (NSK)	<p>NPK mora podrobneje reflektirati in začrtati razvoj organizacije varstva in upravljanja ter izkoriščanja razvojnega potenciala kulturne dediščine. Dokument se sklicuje na osnutek Strategije kulturne dediščine v nastanjanju, ki se naj bi opirala na Strategijo 21 (dokument Evropskega sveta). Ta implicira dobro poznavanje (vrednotenje pomena, ogroženosti in razvojnega potenciala) dediščine pred njeno implementacijo, in posledično pomeni velike obremenitve izvajalcev javne službe v bližnji prihodnosti.</p>	<p>Pripomba se smiselno upošteva, zlasti z dostavki v razdelku »področje kulturne dediščine« v razdelku 5.1.1.1.</p>
20.	Jadranka Plut (NSK)	<p>Kulturno-umetnostna vzgoja bi morala biti prepoznana kot pomembno področje za razvoj in dojetje umetnosti in kulture v družbi in zato znotraj strateškega razvoja kulture jasno umeščena v Nacionalni program za kulturo kot samostojno poglavje. Poleg analize bi moralo to področje vključevati tudi smernice razvoja, ki bi temeljile na medresorskem povezovanju (izobraževanje) in zajele tako javni kot nevladni sektor. Strategija bi morala predvide-</p>	<p>O področju izobraževanja posebej govori podpoglavje 5.1.2, tudi o medresorskem povezovanju.</p> <p>V stroki prevladuje ocena, da predlog o pripravi nove strategije o kulturno-umetnostni vzgoji v tem obdobju še ni smiseln. MK, MIZŠ in ZRSŠ so leta 2009 pripravili Nacionalne smernice za kulturno-umetnostno vzgojo v vzgoji in izobraževanju, ki zdostujejo kot temeljno izhodišče za razvoj tega področja v okviru finančnih sredstev in kadrovske kapacitete, ki so na voljo. Pozornost pa velja usmeriti v realizacijo stra-</p>

		ti konkretne ukrepe za spodbudo sektorja.	teških nacionalnih dokumentov, ki vključujejo tudi kulturno-umetnostno vzgojo na posameznih področjih - leta 2016 je bila pripravljena Strategija filmske vzgoje, leta 2017 je bila pripravljena Arhitektura za ljudi (vključuje poglavje Vzgoja in izobraževanje ter Vseživljenjsko učenje), v pripravi je strategija kulturne dediščine, ki tudi vključuje skrb za vzgojo in izobraževanje ...
21.	Uroš Lajovic (NSK)	<p>O poustvarjalcih ni v tekstu nobene besede, čeprav tvorijo v umetnosti velik segment ukvarjanja z umetnostjo kot delom kulture. Slikarji, literati so izključno ustvarjalci, vse umetnosti, ki potrebujejo posrednika med umetniškim delom in publiko, pa poznajo poustvarjalce (npr. dramski igralci, glasbeniki).</p> <p>»Umetnost, ki se odreka estetskemu učinku in želi biti socialna ali politična akcija«; ostro protestiram proti tej dikciji; socialna ali politična akcija ne spada v umetnost, temveč je trenutni akt za opozarjanje na nek socialni ali politični moment in kot taka ne ustreza definiciji umetnosti "vita brevis, ars longa". Sem spadajo tudi vsi performansi ali »raziskovanja« česar koli že - pač obrnjen "ars brevis, vita longa".</p>	<p>Drži, osnutek NPK ne govori o ustvarjalcih in poustvarjalcih, je pa jasno, da je ta distinkcija samoumevno implicirana v delih besedila, ki govorijo o posameznih področjih umetnosti – ob tem pa pušča odprta vrata za morebitne nove (četudi začasne) definicije umetnosti.</p> <p>Vsekakor je dejstvo, da se je tudi skozi zgodovino razumevanje umetnosti spreminjalo in z razumevanjem vred tudi definicije umetnosti; spomnimo se samo prehoda med srednjim vekom in renesanso ali opredelitev umetnosti od realizma do simbolizma in potem še do futurizma, kubizma in ponovno do socialnega realizma itd. Seveda obstajajo in ostajajo določene temeljne opredelitve, ki se vedno znova vračajo v razumevanje in teorije o umetnosti, a tudi spremembe in razvoj so nesporni.</p>
22.	NUK	Področju knjižnic in knjižnične dejavnosti je namenjenih le nekaj obrobni mest, kjer se omenjajo, večinoma so pripoznane le v njihovi tradicionalni funkciji, čeprav njihove storitve uporablja več državljanov kot storitve katere koli druge vrste javnih zavodov v kulturi. S svojo dejavnostjo pa prečijo tudi pomembna področja, ki se prepletajo s področji kulture in predstavljajo javno dobro (vsi nivoji izobraževanja, znanost, družbena vključenost, ...).	S pripombo se ne moremo strinjati, delovanje sistema javnih knjižnic je ne le izpostavljeno kot odlično (str. 21.,22), tudi širša dimenzija delovanja knjižnic je zelo poudarjena (str. 28). Je pa koncept NPK prav v zvezi s pripombami knjižničarjev bil že na več mestih pojasnjen.
23.	Nacionalni svet za knjižnično dejavnost	<p>Dokument v deprivilegiran položaj postavlja področja, ki jim ne namenja ustreznega mesta. Eno teh je zagotovo knjižničarstvo. Knjižnična javna služba je omenjena le mimogrede in na način, ki kaže, na zaskrbljujočo odsotnost védenja in zavedanja o obsegu, stanju in pomenu te dejavnosti.</p> <p>Vlogo, pomen in razvoj knjižnic bi moral prepoznati ni spodbujati tudi NPK 2018-2025. Z ustrežno opredeljenim obsegom knjižnične dejavnosti (ukrepi), cilji, obsegom sredstev in časom za uresničitev ter kazalci, po katerih se bo merilo doseganje načrtovane, bi to moral potrditi tudi v akcijskem načrtu za 2018-2021, ki bi moral biti oblikovan in obravnavan skupaj z gradivom za temeljni dokument.</p>	Gl. odgovor na prejšnjo pripombo.
24.	MOL	Na vrhu str. 2:	Pripomba ne drži, naj citiramo ZUJIK, 10. čl. (UL RS, 4. 11. 2016): »Nacionalni

		<p>Ne v ZUJIK-u ne v Osnutku NPK 2018-2025 ni besedice o tem, na kakšen način bo izoblikovan in sprejet »akcijski načrt«.</p> <p>Pol strani nižje pa: Ob tem velja spomniti, da smo v svojem mnenju o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo EPA 1428 -VII (st. 007-39/2016-7), ki smo ga 30. septembra 2016 posredovali Državnemu zboru RS, med drugim zapisali: »Iz predlagane spremembe 10. člena ZUJIK-a, ki se nanaša na nacionalni kulturni program, prav tako ni razvidno, kakšno naj bi bilo vsebinsko razmerje med veljavnim nacionalnim programom za kulturo in akcijskim načrtom ministra za kulturo. Izhajajoč iz dejstva, da nacionalni program za kulturo sprejema Državni zbor RS kot najvišji predstavniški in zakonodajni organ, akcijski načrt ne more biti narejen na način, da ne bi sledil ciljem in ukrepom veljavnega nacionalnega programa za kulturo.«</p>	<p>program za kulturo je strategija kulturne politike, ki izhaja iz zgodovinsko doseženega položaja kulture, s katero se ugotovi vlogo kulture v razvoju Slovenije in slovenskega naroda ter javni interes zanjo, opredeli področja kulture, na katerih se zagotavljajo kulturne dobrine kot javne dobrine, in predvidi usmeritve na področju investicij v javno kulturno infrastrukturo. Sprejme se za obdobje najmanj osmih let.</p> <p>Na podlagi nacionalnega programa sprejme vlada akcijski načrt, s katerim za obdobje štirih let določi ukrepe (obseg in vrsto kulturnih dejavnosti), cilje, obseg sredstev in čas za njihovo uresničitev ter kazalce, po katerih se bo merilo njihovo doseganje.«</p> <p>Navedena pripomba k tedaj predlagani spremembi ZUJIKa sama pove, kar potrjuje tudi zgoraj navedeno besedilo zakonske določbe, da se akcijski načrt pripravi »na podlagi nacionalnega programa...«.</p>
25.	MG+MSUM	<p>V strategiji pogrešamo vprašanje reforme avtorskih pravic, ki se jim v času pospešene digitalizacije sveta spreminja pomen in namen. Institucija avtorske pravice je pogosto v konfliktu s potrebo po širjenju kulturne dediščine in izvajanje javnih služb na področju kulture.</p>	<p>S pripombo se vsekakor strinjamo in posredno o tem govori podpoglavje 5.4.3. Se pa na ministrstvu zavedamo nujnosti prilagajanja zakonodaje na tem področju. Sodi pa področje avtorskih pravic v pristojnost Urada za intelektualno lastnino v sestavi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.</p>
26.	Delovna skupina za trajni dialog s samozaposlenimi v kulturi	<p>Delovna skupina zaradi nedorečenosti zavrača predlog Nacionalnega programa za kulturo v delu, ki se nanaša na samozaposlene v kulturi.</p> <p>Predlaga, da se v NPK natančneje opredelijo razlogi in nameni ukrepov ter posledice ukrepov pri posameznih ciljih. Delovna skupina poziva MK, da dopolnjeni predlog NPK ponovno posreduje v javno razpravo.</p> <p>Delovna skupina poziva MK, da v skladu z zgornjimi priporočili dopolni tudi naslednje konkretne točke, ki zadevajo samozaposlene v kulturi:</p> <p>- Vprašanje delitve poklicev,</p>	<p>Poslanstvo NPK ni reševanje teh vprašanj v vseh podrobnostih, temveč predvideti zakonski okvir, v katerem se bodo v dialogu deležnikov urejala – to pa stori z napovedjo posebnega Zakona o samozaposlenih v kulturi (podpoglavje 5.2.5) in navedbo osnovnih usmeritev in ključnih vprašanj, ki jih je z zakonom potrebno urediti. Nave-</p>

		<p>- Vprašanje primerljivega plačila za samozaposlene v kulturi (3. točka med ukrepi),</p> <p>- Splošno ohlapno navedene spodbude za samozaposlene (tudi v 5. točki ukrepov), kar bi bilo potrebno konkretizirati,</p> <p>- Veliko nejasnosti je tudi glede opredelitve: »z zakonom opredeliti pravico do sindikalnega organiziranja samozaposlenih in kolektivnega dogovarjanja z naročniki«,</p> <p>- Natančneje bi bilo potrebno določiti prenos pooblastil na stanovska društva,</p> <p>- Natančneje bi bilo potrebno eksplicirati tudi ukrepe, ki zadevajo ustanovitev agencije za umetnost.</p>	<p>dena vprašanja bodo seveda predmet razprav v času priprave zakona in potem javne razprave o osnutku zakona.</p> <p>Nekatere nejasnosti v razumevanju navedb teh vprašanj pa smo že pojasnili v predhodnih odzivih na iste ali podobne pripombe.</p> <p>Enako velja za prenos pooblastil na stanovska društva (podpoglavji 5.2.1 in 5.2.2) in za ustanovitev agencije za umetnost (podpoglavje 5.2.1). Na tovrstna vprašanja in pripombe smo v predhodnem besedilu že večkrat odgovorili.</p>
27.	SKS UPASANA SPD	<p>Ugotavljamo, da je področje duhovnosti, nazorskega, verstev, ki je sicer v pristojnosti MK, dosledno in povsem izpuščeno. To razumemo kot politično opredelitev MK, da dosledno uveljavi 7. čl. Ustave RS in narekuje dosledno ločitev in nevmešavanje države v verske, duhovne, nazorske zadeve. To z drugimi besedami pomeni uveljavitev nove politike do verstev v Sloveniji in spremembo Zakona o verski svobodi. O tem pa v NPK ni besede. Če pravilno razumemo politično opredelitev NPK potem predlagamo, da se glede nazorskega, duhovnosti in verstev v NPK jasno zapiše, da bo potrebna popolna prenova Zakona o verski svobodi, ali pa nadomestitev z zakonom o prostosti duha, kar smo večkrat predlagali tudi sami in bi se s tako usmeritvijo seveda strinjali.</p>	<p>Pripomba se smiselno upošteva zlasti v tem smislu, da najbrž NPK, ki se osredotoča na vprašanja kulture v določenem obsegu tega pojma (umetnost, kulturna dediščina, mediji) ni dokument, ki naj razrešuje in načrtuje tudi urejanje vprašanj verske svobode, verskih skupnosti, »prostosti duha« ipd. Sicer pa bi bilo verjetno smiselno sprožiti ustrezne korake, da se ta urad umakne iz pristojnosti MK in znova postane samostojni urad vlade, saj sedanja ureditev daje vtis, kot da je ne/verovanje ena od oblik kulturnega udejstvovanja – kar je verjetno zelo ideološki ali vsaj zgodovinsko pogojen pogled na tako kompleksno (ne le) duhovno dejavnost.</p> <p>Naj še pojasnimo, da Urad za verske skupnosti načrtuje Resolucijo DZ o verski svobodi.</p>
28.	DSP – Ivo Svetina, založba Mladinska knjiga, d.d., Primož Hainz, podpredsednik DZ RS	<p>V času javne razprave o predlogu NPK in v zvezi z njo (a tudi že prej) so bili na ministrstvo in Vlado RS (poslanska pobuda Primoža Heinza) naslovljene številne pobude in zamisli v zvezi z vprašanjem prihodnosti založbe Mladinska knjiga (vključno s Cankarjevo založbo) d.d. in mreže knjigarn v Sloveniji, ki so last Mladinske knjige kot edine, za naše razmere, preostale velike založbe, vse to tudi v kontekstu prihodnosti slovenskega založništva, odvisnosti manjših založnikov od mreže knjigarn v Sloveniji, ki bi lahko bila ogrožena, če pride Mladinska knjiga v tujo last ali tudi v last neke družbe ali zasebnika, ki se ne ukvarja z založništvom in knjigotržno dejavnostjo ipd. Del teh pobud so tudi opozorila, da je vprašanje pomembno tudi z vidika enega od operativnih ciljev v okviru strateškega cilja št. 5 v NPK (projekt Republika Slovenija kot častna gostja na Knjižnem sejmu v Frankfurtu leta 2022. Vse to so razlogi za razmislek, da je potrebno založbo Mladinska knjiga po deloma že opravljeni sanaciji njenega ekonomskega</p>	<p>Glede na dejstva, navedena v omenjenih pobudah in nesporno potrebo po strateškem načrtovanju razvoju slovenskega založništva, ki je seveda po svoji naravi gospodarska dejavnost, vendar hkrati pomembna dejavnost v javnem interesu, ki je neposredno povezana s strateškimi in temeljnimi vprašanji prihodnosti slovenske knjige in slovenskega jezika, bo to vprašanje kot poseben operativni cilj z ustreznimi ukrepi vred vključeno v predlog NPK.</p>

	<p>položaja uvrstiti med državne strateške naložbe in ji tako zagotoviti obstoj in možnosti za nadaljnje delovanje v korist slovenske knjige, zlasti leposlovne, kakovostne knjige za otroke, poljudnoznanstvene, izobraževalne in podobnih vrst knjige. V zvezi s poslansko pobudo Primoža Hainza je Vlada RS sprejela sklep, da ministrstvo pripravi krajši strateški pogled na vprašanja slovenskega založništva in znotraj tega tudi (v okviru NPK) predlog razrešitve položaja založbe Mladinska knjiga d.d.</p>	
--	---	--

DODATEK:

V času javne razprave o osnutku NPK so bile na Ministrstvu za kulturo organizirane tudi štiri javne obravnave osnutka; v času javne obravnave pa je bil dodatno sklican tudi sestanek s kolegijem direktorjev gledališč, sestanek z delovno skupino za dialog s samozaposlenimi in z delovno skupino za dialog z nevladnimi sektorjem, sestanek s predstavniki občin in združenj občin, več sej Nacionalnega sveta za kulturo; predstavniki ministrstva, vključno z ministrom, smo se udeležili okrogle mize, ki jo je organizirala poslanska skupina SMC in obravnave osnutka NPK v oddaji radijskega Programa ARS in v oddaji TV Slovenija. Tako v oddaji Programa ARS in v oddaji TV Slovenija so poleg ministra nastopali v glavnem predstavniki skupin oz. organizacij, ki so se največkrat pojavljali tudi kot sogovorniki drugih medijev, ki so poročali o javni obravnavi osnutka NPK, in ki nasprotujejo osnutku oz. predlogu NPK (predstavniki skupine SRČ, predstavniki Asociacije, predstavnik Kolegija direktorjev gledališč in, deloma, tudi predstavniki MOL). Vsi ti so v teh obravnavah in oddajah zagovarjali stališča, ki so v največji meri bila posredovana tudi kot pisna stališča v okviru javne razprave, in na katera smo se predlagatelji v predhodnem besedilu »Odzivov« že odzvali.

Javne obravnave, ki jih organiziralo Ministrstvo za kulturo v času javne razprave, so se osredotočile na tri morda najbolj polemične teme; na prvo obravnavo pa so bili povabljeni predvsem strokovnjaki z različnih področij, ki sodelujejo tudi v različnih strokovnih komisijah za izvedbo javnih razpisov ministrstva. Predvsem ta razprava je dala dokaj pozitivno oceno osnutka NPK. Najbolj polemična je bila javna obravnava, ki se je osredotočila na vprašanja v zvezi z nevladnim sektorjem in obravnavo tega sektorja v osnutku NPK, v okviru katere so izstopala stališča Asociacije, v glavnem povzeta tudi v pripombah in predlogih iz javne razprave v okviru predhodnega besedila. Manj polemična in v precejšnjem delu pritrjevalna je bila javna obravnava, ki se je osredotočila na vprašanja o vlogi in pomenu dejavnosti stanovskih društev na področju kulture. Dokaj pozitivno stališče do osnutka NPK je izšlo tudi iz javne razprave o digitalizaciji kulture in kulturi v času in po digitalni preobrazbi sveta ter v kontekstu umetne inteligence, v okviru katere je bilo kot pozitivno dejstvo izpostavljeno zlasti to, da osnutek NPK prepoznava pomembnost digitalne preobrazbe za kulturo, se osredotoča na možne posledice, pozitivne in negativne, tega procesa za kulturo in zaznava tudi nove vrste oz. žanre umetnosti, ki nastajajo v digitalnem okolju.

SKLEPNE UGOTOVITVE:

Javna razprava je bila zelo polemična in je izpostavila zlasti tri prevladujoča stališča:

1. Da so temeljite spremembe (prenova kulturnega/kulturno političnega modela) resnično nujne, da pa so predstave o tem, kakšna naj bi ta prenova bila, zelo različne. V polemiki sta se izkristalizirali dve skrajni, že dalj časa prisotni alternativni: t. i. predstavniški model (v dokaj čisti obliki) in model, ki ga zagovarja skupina SRČ, v okviru katerega naj bi vso odgovornost za odločanje prevzela politika (beri minister), podprta z eksperti po izboru ministra. Zagovorniki obeh teh modelov so se v bistvu združili v odklonilnem stališču do osnutka oz. predloga

NPK in, kar je zanimivo, obe skupini tudi malodane zavračata razmisleke o nujnosti aktiviranja drugih virov (poleg proračunov) za sofinanciranje kulture, poleg tega ena tako rekoč zavrača selekcijo med programi in projekti in zahteva pravzaprav neomejena sredstva za kulturo, ki jih je dolžan zahtevati in pridobiti minister v okviru državnega proračuna in občinskih proračunov, druga pa, kot rečeno, prepušča pristojnost in odgovornost za sofinanciranje in izbiro programov za sofinanciranje v celoti politiki oz. ministru.

2. Predstavniki številnih področij v okviru kulture so v bistvu zelo prizadevno branili priborjene pozicij svojih področij; zahtevali neke vrste potrditve teh pozicij in zagotovila, da bodo ta področja te pozicije, ki so v določenih primerih (tudi finančno) precej ugodnejše od pozicij drugih področij, zlasti tistih, ki niso del javnega sektorja, in na katerih ne delujejo javni zavodi in za katere tudi ne veljajo predpisi in pravila o plačah v javnem sektorju, obdržala tudi v prihodnje kot na nek način nedotakljive. Predstavniki teh področij so tudi najbolj dosledno in vztrajno zagovarjali stališče, da bi moral biti NPK oblikovan na podoben način, kot so bili v preteklosti oblikovani štiriletni NPK, torej za vsako področje posebej in brez ozira na druga področja; pri čemer je bilo pogosto čutiti, da predstavniki teh področij pozicije svojih področij prepoznavajo kot neke vrste priznanje večje pomembnosti svojih področij od drugih. Takšna stališča so vsaj do neke mere razumljiva glede na izkušnjo zadnjih sedmih, osmih let (časa t. i. finančne in ekonomske krize in posledično drastičnega zniževanja javnih sredstev za kulturo), ki so povzročile neke vrste refleksno reakcijo v obliki stališča, da je ključna vloga NPK pravzaprav zagotavljanje večjega odmerka javnih sredstev in delitev teh sredstev med resorji.

3. Ob glasnosti, četudi ne tako številnih, nasprotnikov koncepta NPK je bilo manj opaziti stališča tistih, ki so pritrjevali tako in še posebej analizi razmer, v katerih se je po osamosvojitvi Slovenije in v začetku 21. stoletja znašla slovenska in ne le slovenska kultura (digitalna preobrazba sveta, pritisk globalizacije in komercializacije kulture, razkorak med vse večjim obsegom kulturne dejavnosti in višino javnih sredstev, ki so na voljo za potrebe kulture) in so v tem kontekstu tudi pritrjevali konceptu NPK, strateškimi in tudi vsaj večini operativnih ciljev. Med temi velja omeniti zlasti strokovnjake, ki spremljajo kulturo in še posebej umetnost z ustrezne distance, nadalje nekatere vidne ustvarjalce s posameznih področij umetnosti in širše kulture, ki o kulturi razmišljajo tudi na ravni teorije; nadalje tudi predstavniki nekaterih organiziranih subjektov s področja kulture (stanovskih društev, strokovnih društev, posameznih izvajalcev, tudi iz nevladnega sektorja, iz sektorja ljubiteljske kulture) itd.

Povsem mogoče je torej ugotoviti in skleniti, da je bila razprava, kot vedno ob predlogih novih NPK, glasna in polemična; da je bilo opaziti v njej zelo različna oz. nasprotujoča si stališča, ki so kdaj pa kdaj celo ignorirala dejanski predmet javne razprave in promovirala lastni koncept urejanja slovenske kulture. Razprava pa je vendarle dala tudi vrsto koristnih predlogov in pripomb, ki smo jih pripravljavci osnutka oz. predlagatelji osnutka lahko upoštevali in tako oblikovali, po našem prepričanju, precej boljši in bolj konsistenten predlog, kot je bil osnutek. Pri tem smo upoštevali tudi nekatere predloge ali pripombe tistih, ki so sicer v celoti zavračali osnutek in ga skušali na videz strokovno diskreditirati (SRČ, kolegij direktorjev gledališč, deloma tudi Asociacija, MOL, Združenje splošnih knjižnic, obe delovni skupini za dialog z NVO in samozaposlenimi itd.).

Ljubljana, 27. 12. 2017

Minister Anton Peršak